

Дончо Цончев ПРОГНОЗАТА

ДОНЧО ЦОНЧЕВ ПРОГНОЗАТА

chitanka.info

Ако и през 2087 година все още има хора, които могат да четат, и ако това съчинение някак се запази дотогава, нека тези хора разберат какво сме мислили за тях ние.

Ние — вече мъртвите отдавна, — които сега раждаме техните прадядовци, отглеждаме ги с огромна любов, треперим над малките им главици като над пламъче от тънка вощеница в шепите по Великден, лишаваме се, жертваме се, мъчим се — само и само един ден да им бъде добре. На синовете им да бъде добре и на внуците им, и на правнуците, за чието бъдеще мечтаем и тъкмо в мечтите ни се крие нашата невероятна, мека сила.

Възможните — все пак — читатели от 2087 година след Христа, когато вникнат в нашия сън от бъдещето, наречен от нас Прогнозата и засягащ настоящето им, може би ще имат някаква полза.

А е свършено сигурно, че няма да имат вреда.

Дончо Цончев, професионален мечтател, 50-годишен, висок 180 сантиметра, тежък 83 килограма, страстен ловец и известен оплаквач на убитите от самия него животни във вид на разкази, живял в Нови хан, София, България, Европа — изпълнен с несъвършенства в делата си и с наивни, прекрасни идеи.

ЧАСТ ПЪРВА

I

Крис, който чакаше тук от час и половина прав и разкрячен, с малък спортен сак в лявата ръка (дясната бе в джоба на джинсите), си помисли с внезапна и голяма изненада: Ето вратата!

Той като че ли в мига я видя, въпреки че през цялото време бе стоял срещу нея, без — доколкото си спомняше, — и да мигне.

Гледай ти — вратата.

Три метра висока, широка — четири. Стоманена, тритонна, с електромотори и ежечасно сменяща се кодова система. Човек не можеше да не я види даже от километър — какво по-интересно в един затвор от вратата му?

Крис, тридесет и три годишно момче, което стоеше от час и половина срещу тази врата, в момента не можеше да си спомни дали я бе видял и преди седем години, когато влизаше тук. Тогава беше в кода, беше вечер, пак така чакаха, дълго. Помнеше всичко, разбира се, без тази идиотска подробност: беше ли забелязал вратата изобщо?

Все едно това е тя. Сега я гледаше.

Той носеше името на Христос, бе от неговата кръв и на неговите години — какво значение имаше всъщност името на дървото, от което е направен кръстът, или пък това, дали го виждаш, когато си прикован на него?

Черният полицаи му даде знак да се приближи, мълком му връчи документите и май се усмихна, бавно превъртайки дъвка в затворената си уста.

Вратата се отвори. Крис направи няколко крачки и беше вече отвън.

Много ноци през тези седем години си беше представял сегашния миг. Толкова много, че все едно беше го изживявал. Ето как:

Затичва се с всички, сила, докато се загуби от очите им. Пада в тревата. Слуша птичките, гледа небето.

Или пък прави няколко измамни крачки наляво и побягна надясно. Бяга така, докато припадне от умора. Събужда го непознато, красиво момиче в гората.

А най-вероятно е да се огледа, да вдигне от земята фас, но... тъкмо се е навел, забелязва, че черният полицаи го наблюдава. Отказва се от фасата, тръгва си напред, към свободата, полека.

„Крис!“ — ще извика полицаите.

Крис ще спре и ще се обърне. Няма да може да си спомни дали е бил по-спокоен някога през живота си. Ще му мине любопитната мисъл, че той, Крис, всъщност съвсем не познава този човек, който е той, Крис, сега. Черният полицаи ще му хвърли една дъвка. Крис ще я улови от въздуха.

„Не искам да се виждаме никога“ — ще каже полицаите.

„Няма“ — ще се усмихне Крис. Ще подхвърли дъвката в ръка и ще добави сериозно: „Няма да можем.“

А ето какво се случи наистина, след като Крис направи няколкото крачки извън вратата.

Той видя колата на уговореното място. Тя тръгна полека. Калвин му махна с ръка и спря до него. Крис влезе, на задната седалка беше картечницата, във вид на детска патеричка. Калвин пусна ракета, която беше сигнал за тревога в затвора. Всичките полицаи и шефове се затичаха към мястото на тревогата — там се разгъна екран и на него се появи най-големият директор на затворите във Веспучия — където ставаше всичко това.

На екрана имаше образ, но нямаше звук, скупчените полицаи и шефове на затвора се спогледаха в недоумение — тогава Калвин бясно подарка колата, а Крис сне стъклото и картечницата затрака в ръцете му:

Той ги изби до един, после остави малката картечничка на задната седалка и пое от Калвин запалената цигара.

— Има още един — каза Калвин, като гледаше екранчето вдясно от волана. — Горе, на вишката вляво. Лазерушката е в джоба, до теб.

Крис извади от джоба на вратата нещо, подобно на телескопче, разгъна му приклада и се прицели в полицаия на вишката. Натисна спусък. Не се чу никакъв звук. Полицаите изпусна автоматите си и падна от вишката.

Калвин насочи колата към близкото езеро.

— Хвърли си цигарата и затвори прозореца — каза той.

След което колата влезе в езерото и докато потъваше полека, от тавана ѝ излезе малък перископ.

Но един от полицаите в затвора, макар тежко ранен, успя да се добере до таблото на главния компютър и да натисне няколко копчета.

Чуха се сирени, автоматично се завъртяха радари, след секунди във въздуха се появиха два малки хеликоптера. Единият се спусна над убитите и ранените, а другият се насочи след колата подводница по указанията на автоматични светлинни лъчи от четири прожектора в ъглите на затвора.

От хеликоптера забелязаха перископа и откриха огън. Перископът се оказа едновременно и бомбохвъргачка — откри огън и той.

Сражението завърши с това, че една от бомбите улучи перископа и след малко на повърхността на красивото езеро се показва част от колата на Калвин.

Хеликоптерът се отдалечи.

Измама беше всичко това — Калвин и Крис спокойно следяха на екранчето вдясно от волана как хеликоптерът се отдалечава. Колата им беше на дъното на езерото, а от нея на дълга стоманена ос, подобна на въдичарски прът, бе закрепено резервното колело — тъкмо то се подаваше на повърхността.

— Има два начина — каза Калвин. — Или веднага към гористия бряг, или да чакаме нощта.

— Веднага към гористия бряг — рече Крис.

Колата заплува нататък, но на екранчето се появи /брегът, по който заемаха позиции полицейски коли.

— Остана само вторият начин — каза Калвин.

Той спря движението на колата и двамата с Крис се загледаха в екранчето. По брега на цялото езеро пристигаха полицейски коли, от тях слизаха полицаи и се настаняваха на удобни позиции.

— Дай горе — каза Крис.

Калвин натисна бутон, на екранчето се появи небето, в което голям хеликоптер се спусна над колелото. От хеликоптера се проточи дълга автоматична стоманена ръка, която измъкна от водата измамното колело.

Този, който седеше до пилота на хеликоптера, каза в предавател, подобен на кибритена кутийка:

— До всички. До всички. Колата им е непокътната. Било е примамка. Колата, им е непокътната. Докладвайте приемането по

номера.

Той натисна бутона на компютъра пред себе си. На екранчето се появи лице, което произнесе: „Тук номер едно, колата им е непокътната, прието.“

Водачът на хеликоптера натисна друг бутон и на екранчето за секунда се изредиха от номер две до последния номер петнайсети лица, които заявиха същото.

— Вече няма никакъв начин, освен да пробиеш — каза Калвин. — Вземи неутрушката, влез в костюма и излез от колата. До оранжевата вила има алея, започва от самия кей на Езерото.

Той натисна бутон и на екранчето вдясно от волана всичко това се видя. Продължи:

— Очистваш двете коли от двете страни на алеята. Чакаш ме на самия кей.

Крис извади от джоба на вратата малка пушка с широка цев, след това мина в задната част на колата и облече специален тежък костюм със скафандър и кислороден апарат. Калвин натисна бутон и колата бе разделена от армирано стъкло на предна и задна половина. В задната, където беше Крис, се появиха отвори, през тях влезе вода. Отвори се люк, през който Крис излезе. Люкът се затвори, водата бе изпомпана навън. Накрая армираното стъкло, което я бе разделило на две половини, се дръпна, откъдето беше дошло. Крис махна с ръка на Калвин и пое във водата към кея. Калвин полека го следваше с колата.

Крис доплува до гъсти крайбрежни храсталаци, внимателно се подаде над повърхността и като се огледа, насочи неутрушката към едната от полицейските коли. Натисна спусъка.

Полицейската кола светна цялата — след малко полицаите стояха по местата си така, както си бяха, но вече мъртви.

Крис постъпи така и с другата полицейска кола, след което се измъкна от водата и бързо съблече костюма си.

От езерото, се подаде колата на Калвин, излезе на алеята и в този момент от небето над нея се появи хеликоптерът.

Крис го видя и панически облече отново костюма си.

От хеликоптера насочиха неутрушка и след миг колата на Калвин светна — подобно на полицейските две, с които се бе справил Крис.

Калвин остана загледан към Крис, цял-целеничък, той искаше нещо много важно да му каже, но бе вече мъртъв.

Крис изчака малко време във водата, която край самия бряг буквално вреше, след това изпълзя в храстите, примъкна се с костюма към оранжевата вила и когато успя да влезе в един от гаражите ѝ, се съблече отново. В този миг чу стъпки и се обърна.

II

Крис видя много висок черен човек с фуражка и червена куртка, който носеше кашон с уиски „Блек кептън“ към отворения багажник на една от четирите коли в гаража. Той се притисна до колоната, изчака високия черен човек с фуражката да остави в багажника кашона и после да се отдалечи. Изтича на пръсти до колата и погледна таблото. Ключовете бяха в контакта.

Крис отвори вратата на колата и когато се готвеше да седне зад волана, чу:

— Добър ден, господине.

Обърна се. Беше високият черен човек. Усмиваше се. Държеше в ръката си пистолет с две дула.

— Автоматичен е — каза кротко високият черен човек с фуражката. — Две по дванайсет. Говоря за пълнителите. Осми калибър. Това отпред, което гледа към вас, а и в което сега гледате вие, е заглушител. Звукът е като от дъвка балон.

— О, разбирам от такива играчки — каза Крис и също се усмихна. — Но аз нямам друг избор.

— Нямахте — натърти миналото време високият черен човек. — Сега вече имате.

— Това е добре.

— Добре е за мен. За вас е все едно.

— Ваша ли е вилата?

— Не. Нищо тук не е мое, освен това. — Високият черен човек мръдна „играчката“ в ръката си. — И почти нищо друго не съм работил.

— И аз.

— Спечелихте ли добре?

Крис сви рамене.

— Не знам кое наричате добре.

— Колкото да може да се откупи човек в ситуация като вашата сега.

— Толкова — да.

— И колко са те според вас?

— Колкото кашона, който оставихте в багажника.

Високият черен човек свъси вежди и направи крачка към Крис.

— Не е много лошо — каза той. — И къде са?

— В банката, разбира се. А у мен е само чековата книжка. Имате ли писалка?

Крис посегна към вътрешния си джоб, но високият черен човек енергично каза:

— О, не, не! Не така. Никакви движения, моля. Аз ще се справя с това.

Той дойде при Крис, като не отместваше двете дула на пистолета от гърдите му и бръкна във вътрешния му джоб.

— Тука няма нищо — каза. — Ако и в другия няма.

Крис блъсна ръката, която държеше „играчката“, и в същия миг със страшно кроше повали високия черен човек на пода. Оставаше да му вземе „играчката“, да влезе в колата и да я подкара навън.

Той извърши всичко това за около три секунди и когато излизаше от района на оранжевата вила, чу сирената на полицейска кола.

Колата беше супермощна. Крис натисна педала до дъно. Полицейската кола се насочи, след него.

Когато излязоха на магистралата с дванайсет платна, се оказа, че полицейската кола е още по-мощна. От малкото състезание повече нямаше смисъл — Крис заключи колана, остави „играчката“ върху педала за газта и когато видя ниските перила, отвори вратата.

Огледа се назад — полицейската кола бе зад завоя — и скочи.

До водата на канала нямаше повече от десет метра височина, Крис ги прелетя на кълбо и цопна във водата тъкмо когато от полицейската кола откриха огън по беглеца.

Но те вярваха, че беглецът е все още в откраднатата кола, която, взривена, се прекатури и продължи в пламъци от другата страна, към езерото.

Крис доплува до брега на канала, вмъкна се под гъстите клони на върбите и остана така, докато всичко се успокои.

После той се измъкна в гъстите храсти на сухо и взе обета си — във вид на две хапчета, големи колкото бонбоните „виолетки“. Взе и трето хапче, за сън, след което натисна някакво бутонче на ръчния си часовник и заспа.

Крис спеше непробудно, когато лявата му ръка се разтнесе все едно някой го дърпаше.

— Ставай вече, Крис. Хайде, ставай — чу се собственият му глас.
— Хайде, че те чакат много неизвестни неща.

Гласът беше от часовника, от който бяха и импулсите, дърпащи го за ръката.

Крис отвори очи, натисна друго бутонче на часовника си и седна в храстите. Беше нощ. Постоя така някое време, след това стана и тръгна.

Той вървя дълго през гората, обиколи километри и стигна до друга голяма магистрала. Влезе в първата спирка, пусна си от автомата кафе и натисна бутона за цигари. Нямаше никой в този час.

Когато изпи кафето и допуши цигарата, дойде автобусът. Роботът шофьор каза името на спирката и вратите се отвориха. Крис се качи.

В автобуса имаше две черни момичета и едно жълто момче. Те пушеха цигари със странна миризма и се смееха истерично.

— Ето един чичко — каза по-малкото от момичетата. — Дай му и на него да попуши, ако иска.

Другото момиче подаде на Крис една от дългите, странно миришещи цигари.

— Искаш ли? — попита то, като се кискаше.

— Не, мерси — каза Крис. — Досега пуших.

— Браво на теб — каза момичето и се заля в смях.

— Докъде отива този автобус? — попита Крис.

— Доникъде — каза жълтото момче. — Той обикаля. Той е също като нас, ние затова го обичаме. Има кафе, искате ли?

— Не, мерси. Пих. А коя е следващата спирка?

— Сега следващата ли? Ами че тя е до самия град. На самото пристанище.

— Мерси, момче. Мерси.

— Ти не си тукашен, а? — рече по-голямото от момичетата.

— Не, не съм.

— И ние не сме — каза то и избухна в смях.

Крис слезе на пристанището и се поразходи, докато съмна хубаво. Разгледа по витрините забранени списания с облечени жени, взе си цигари от автомат и също така от автомат — един старомоден сандвич, който представляваше пластмасов сьонгер с хранителни сокове. Сьонгерът бе така перфориран, че се късаше на парчета съвсем лесно с уста. Три-четири залъка му бяха достатъчни и след като ги изсмука и изплю, той хвърли остатъка.

Отиде при товарачите и избра едно жълто лице между тях.

— Наполовина — каза Крис, когато онзи спря да си почине и си взе от близкия автомат сладолед.

Жълтият човек беше стар — далеч повече му приличаше да си ближе сладоледа на сянка, отколкото да мъкне чувалите. Той с това се и зае най-усърдно. Мина цяла вечност, докато благоволи да попита:

— Какво наполовина?

— Ще свърша всичката работа, която имаш, а ти ще ми дадеш само половината от надницата си. През това време, ако искаш, можеш да изкараш още една цяла надница за себе си.

Онзи се засмя симпатично.

— Ще работиш същото, което работиш, само че ще изкараш надница и половина, разбираш ли? — поясни му Крис.

— Една трета е много.

— Половината, ти казвам. Другата половина си е за теб.

— Една трета е съвсем много за тебе.

Крис му предложи цигара. Старият жълт човек я взе, кимна и я сложи зад ухото си.

— Два — каза той, като изразително си помогна с пръсти.

— Това е една осма — каза Крис.

— Толкова е — каза старият жълт човек. — Бива си те по математиките.

— И няма за едно хубаво ядене.

— Няма — каза старият жълт човек и отново се засмя симпатично. — Така си е.

Крис полека се отдалечи. Вече завиваше зад един огромен сандък, когато старият жълт човек каза зад него.

— Ей!

Обърна се. Онзи му махаше с ръка да се върне.

— Може и осем, както ти каза, но не тука. Цели осем.

— Какво е?

— Една яма. Не е много голяма.

— Кога?

— Като свърша тука.

Крис седна на сянка върху чувалите и зачака. Друг жълт човек му свирна с уста да се махне от чувалите. Надигна се, видя стара лодка и

се настани в нея. Лодката беше същинска антика, от дървените, каквито бе виждал в музея.

Ямата се оказа септична, стара поне колкото своя жълт собственик, с около шест кубика вместимост.

— Двайсет и пет — каза Крис, като я видя.

— Глупости! — старият жълт човек подскочи. — Защо чака толкова време, да си говорим глупости ли? Аз за двайсет и пет...

— Двайсет, последно. И си тръгвам. Последно, казах.

— Осемнайсет — каза с въздишка старият жълт човек. — И стига глупости, моля ти се!

Крис стисна зъби, закачи сака си на един пирон в ниската стряха и взе лопатата, която онзи му показва.

Старият симпатяга седна наблизо и извади от джоба си истински, класически сандвич — с хляб и месо.

— Зная откъде идваш — каза той. — Нали зная?

— Какво толкова знаеш?

— Зная това, че идваш *оттам*.

— Да, сър — каза Крис. — Така си е. И ако още не съм ти пукнал черепа е тая лопата, то е, защото не искам пак да се връщам *там*. Това знаеше ли го?

Той хвърли лопатата в ямата, плю подире ѝ и откачи сака си от пилона в стряхата. Преди да поеме, плю и в лицето на озадачения работодател.

Все тъй, с бавната си и безпосочна походка, Крис продължи покрай бараките на отвратителния квартал, докато се озове на чисто, широко и светло.

Нищо не обичаше на този свят толкова, колкото: чисто, широко и светло. А животът му предлагаше непрекъснато: мръсно, притеснено и тъмно.

Видя се отново (след цели седем години) между неизброимите лакомства, безумни трезви момичета и жени, които краят на двайсет и първия век бълваше с небивала сила и неповторима фантазия.

Вървеше Крис със своя сак и гледаше как всъщност има всичко за всички — доволно да се нахранят, спокойно да се приютят — за сетен път разбрал дефекта, който носим от раждането си: полусляпото пеленаче, напипвайки какъвто и да е предмет, го стисва и го насочва към собствената си уста. То така ще загине — полусляпото пеленаче, —

то трябва да насочи предмета към устата на майка си, та да оцелее самото. То не знае това. То никога няма да го научи. Дори когато порасте и стане образовано, въоръжено, летящо, химическо и роботно. То все тъй ще носи всичко докопано към собствената си уста и тъй — носейки и тази своя повреда до края си — няма как да не се изправи пред мига, в който ще трябва да загине. Тоталното, многомилиардното пеленаче, виновното и невинното заедно с него, бялото и жълтото, черното и червеното. Крис знаеше това. Той не го измисляше. Крис — летецът изстребител от Далекоизточните джунгли, внук на летец изстребител от далекоизточните джунгли — орденоносецът, храбрецът, героят от едноседмичната война, в която загинаха седем милиона непознати и далечни хора, същият Крис, който на шестия ден от войната откри внезапно самата тази война в собствените си две ръце. В ума си, в очите си, във всичко, което бе учил прилежно. В свършената техника, невероятната, за която мечтаеше от дете и с която се справяше фантастично. Той откри войната и във възпитанието си и — боже! — в половината от добродетелите, които ни се внушават в училище. И тогава — почти в същия миг, той хвърли картечницата, огнепръскачката, лазерушката, неутрушката, бактериушката и всичко останало, с което работеше, изряза пагоните си, знаците по ръкавите си и... му се наложи да размишлява за всичко това още седем години почти в свършено спокойствие зад дебелия зидове на тритонната врата с ежечасно сменяща се кодова система.

За миг си представи касапницата, която с Калвин оставиха там — видя му се едно нищо, сравнено със спомена за седемдневната война.

Окото му се отмести към една дама, която очевидно нямаше спешна работа в момента, та се разхождаше наоколо. Огледа я, откри друга наблизко и спря да запали цигара.

Трета дама го зяпаше него и той полека я приближи.

— Добър ден — каза тя. — Хубав ден, нали?

— Здравсти — каза Крис. — Случвало ли ти се е да огладнееш?

— Какво?

— Да огладнееш, казвам. Ама наистина.

— Симпатяга — каза тя. — Искаш да обядваме ли?

— Искам да хапна нещо аз.

— Къде? Не мога да те разбера май.

— Въпросът при мен е какво. Не къде.

— Ти нещо ме подиграваш — каза дамата и се разсмя. — Само че защо стърчим тука така?

Крис тръгна (все тъй, без да знае накъде), дамата го хвана под ръка.

III

— Къде ме водиш?

— Не съм тукашен — каза Крис. — Ти ме водиш. И гледай все пак за първото място, където има истински сандвичи.

— Ти какъв си?

— Евреин. Това ли ме питаш?

Момичето се засмя. Дамата в него започна да се топи — подобно сладоледа под езика на стария жълт човек с ямата.

— Питам каква птица си такава. Има нещо, което ме лъжеш. А пък аз усещам, че не си простак и измамник. Разбираш ли?

— За простак — не съм. Но за измамник — не бързай. Това във всички случаи е много рисковано.

— Започвам да чаткам. Ти ме имаш за глупачка, нали? Хайде признай си. Няма да ти избягам.

Той видя сандвичите зад една голяма витрина и я дръпна за ръката. Тя прихна.

Когато Крис започна да яде, дори не я погледна. За сметка на това тя го зяпаше така, както се зяпат различните изпълнения на обитателите зад решетките на зоологическите градини.

— Бира — каза той с пълна уста. — Непременно и бира. Може, нали?

— Сладур — каза момичето. От уличната дама в момента нямаше и помен.

Крис изпи бирата на един дъх, остана така, загледан в халбата, и като изръмжа с ориенталско доволство, каза:

— Някой път ще гледам да ти се реванширам.

— За какво?

— За всичко, разбира се. Особено за първата глътка от бирата. Помня такива работи, като идиот.

— Ама ти... искаше да кажеш, че...

Той ѝ показа пакетчето евтини цигари.

— Това е всичко, което имам. А в сака имам анцуг, долнище и горнище. И едни маратонки, ама те са употребявани доста така.

— Кажи ми какъв си, наистина. Защо не кажеш? Толкова ли си... страшен?

— Бивш шампион на сто метра с препятствия — това съм аз. На сто и десет, искам да кажа. Всичката ми кръв отиде в стомаха сега и не мога да мисля хубаво. Ще взема да изтърся някоя глупост. Ще ме зарежеш ли, ако от време на време тръсвам по някоя глупост така?

Момичето го изгледа от главата до петите и каза:

— Напротив, мисля да ти купя малко зелено.

Крис се вторачи в очите ѝ. „Зелено“ значеше листа от марули, лук и лопуш. Това беше безумно скъпо и можеха да си го позволят само милионерите. На свой ред той я попита:

— А ти всъщност каква си?

Без да отговори, момичето му поръча листата в една малка линийка, плати огромната сума и даде една банкнота на него.

— За какво? — попита той, докато вземаше банкнотата.

— От симпатия, бе. Толкова ли не разбираш? Както всичко досега.

Той завъртя банкнотата, загледа се в образа на нея и рече:

— Здравей, Грант. И ти си бил голяма работа, доколкото съм учил история. — Обърна се към момичето, докато прибираше банкнотата в горното си джобче. — Слушай, как ти е името?

— Сара.

— О...

— Какво?

— Не станахме ли много?

Тя се засмя.

— Точно сме. Искаш ли вече да излезем, или си още гладен?

Крис потупа корема си и направи знак с ръце: „Стига вече.“
Добави:

— А сега накъде?!

— Как така накъде? — учуди се Сара: — Сега си ти! За какво ме спря на улицата?

— Ти си беше спряла, когато те погледнах.

— Нали ти тръгна към мен!

Крис се покашля.

— Абе аз тръгнах... Но нали ти ми каза първа „добър ден“?
„Хубав ден“, така каза ти.

— Казах, защото така е възприето, разбира се. Какво ще стане, ако мъжете започнат да се закачат с жените? Къде живееш ти?

— Добре, добре — Крис махна с ръка. — Всичко е точно. Сега съм аз. Обаче, Сара, да ти кажа самата истина, бях много гладен. Нищо друго не ми е минавало през ума, честна дума.

— Ха така! — момичето се нацупи. — Такъв ли ще излезеш и ти? Поканвам те от улицата, нахранвам те и... офейкваш. Браво на тебе!

Крис сви рамене.

— Нямах вид на такъв във всеки случай.

— На какъв?

— Ами... всичко това от твоя страна е най-малко непочтено, разбира се!

— Знам, Сара, знам. Но ти толкова ли не можеш да ме разбереш. Просто бях много гладен. И нямам нищо: Как можех според теб да постъпя другояче? Освен да се продам на улицата, както и направих.

— Ами продай се докрай тогава. Какво се усукваш?

Крис сви рамене отново с безпомощно изражение на лицето.

— Добре — каза той. — Е то ме, не съм офейкал. Прави каквото искаш с мен.

— Тръгвай тогава — рече Сара делово и го поведе под ръка.

— Къде ме водиш? — попита Крис след малко.

— Това е моя работа. Не бой се, няма да те изям.

— Аз не се боя, но все пак...

— Слушай, момче — Сара спря и го обърна към себе си. — Ти за пръв път ли излизаш така.

— Как?

— Ами по улиците, да се предлагаш.

Той наведе очи.

— Наистина ли... за пръв път?

— Да — каза Крис. — Честна дума.

Сара се засмя.

— Сладур — рече тя. — Ама наистина голям си сладур!

— Ако искаш да поседнем в градинката малко и да си побъбрим преди това? — предложи тя.

— Преди кое? — попита Крис.

— Преди да те заведа в боксониерата ми, не се прави на глупав!

— Добре, искам да поседнем малко и да си побъбрим.

Те седнаха на първите канапета под стъклен навес. Вдясно имаше няколко екрана — прожектираха се исторически филми, от времето на първите заселници на Луната. Беше жалко да гледаш тромавите, смешни тогавашни кораби и глупавото възбуждение по лицата на пра-прадядовците смелчаци. Наоколо прелитаха юноши с механични крила, разтраканите двигателчета на гърбовете им вдигаха неприятен шум.

— Искаш ли и ние малко да похвърчим? — попита Сара. — Ако не ти се гледат тези глупости по екраните.

— Не, не — бързо каза Крис. — Никак не обичам да хвърча. Бях пилот в девет войни. Пък и ти на колко си години, че да хвърчиш с хлапетиите?

— На двайсет и шест. Искаш ли вече да отиваме?

Крис изпъшка. Запали цигара и стана.

— Добре, хайде — измънка той, разбрал, че няма и няма отърване.

Взеха кола от най-близкия паркинг-таксита, за тази цел Сара показа паспорта си пред камерата на компютъра и след секунда на екранчето се появи номерът на автомобила. Самият автомобил беше на пет крачки — той се обади с приятен звук и лявата му предна врата бавно се отвори.

Сара седна зад волана, отвори вратата на Крис и поеха. Тя беше превъзходен шофьор.

Спряха пред нисък, дълъг флигел на голяма тъмносиня вила и след минути бяха в спалнята на момичето.

— Ето банята — каза Сара. — Малко уиски?

— Да — каза Крис, — но наистина съвсем малко.

Когато той излезе от банята, Сара го чакаше облечена в дебело кожено палто, тежки ботуши и зимна шапка. Под всичко това тя носеше пенъоар, рокля, корсет, комбинезон, бикини и четири сутиена в различни цветове.

— Хайде сега, стегни се малко и започвай да ме събличаш — каза тя. — И си пийни малко, не се усуквай.

Крис беше гол. Вдигна си чашата, намигна ѝ, изля я в устата си на един дъх.

— Ти обиждаш ли се лесно? — попита Сара.

— Какво?

— Питам дали си обидчива натура.

— Защо? Не особено.

— Ами исках да ти кажа, че ми приличаш на дивак, като те гледам така. Няма да се разсърдиш сега, нали?

— Защо да се сърдя?

— Ами... да кажеш, че си сърдит и да избягаш. Представяш ли си?

— Няма да избягам, не бой се. И не виждам за какво да се сърдя. Аз наистина съм си малко дивак. Я ела малко насам.

Сара се приближи с широко отворени очи. Крис ѝ пукна два шамара и започна да я съблича.

— О! — каза тя с удоволствие и натисна бутона на кушетката. На стената се появиха двамата в момента — цветно и релефно.

— Трябват ли ти и тия? — попита Крис, докато вече наистина с желание я събличаше.

— Кои?

— Тия на стената.

— Това сме ние с теб, глупчо.

— Така ли? Не обърнах внимание.

— Искаш ли да усиля звука?

Крис мълчеше. Беше му все едно.

Той наистина си беше един старомоден дивак — в далечната, голяма дълбочина на същността си.

IV

— Ще ти призная нещо и мисля, че ще ти бъде интересно — каза Сара, докато приготвяше с голямо усърдие вечерята. — Искаш ли?

Крис лежеше по гръб и зяпаше в тавана с ръце под главата.

— Казвай.

— Аз не съм от жените, които ходят по улиците да дебнат мъже.

Тя се обърна да види ефекта от думите си върху лицето на Крис. Той не помръдна.

— Чу ли?

— Да, защо?

— Ами... какво ще кажеш? Не си ли изненадан? Вярваш ли ми, или мислиш, че си говоря така глупости?

— Вярвам ти. Не съм изненадан, защото знаех това.

— Как така?

— Още от първия миг, в който те видях.

— Какво говориш? Та там се разхождаха наистина ловджийки на мъже. Това е място, където те обикновено се разхождат и дебнат такива като тебе.

— Аз също не съм такъв и затова те познах между тях.

— Какъв не си?

— Не съм момче, което се продава по улиците за един сандвич.

Сара се обърна към него и изключи лъчите, които готвеха яденето. Усмихна се сладко.

— Много хубаво щеше да бъде, ако наистина е така.

— Значи е много хубаво. Защото е така. — Крис погледна часовника си.

— Тогава ми кажи най-сетне какъв си. С няколко думи.

— Убиец. Професионален убиец. — Той сви рамене и се надигна в леглото. — Веднъж опитах.

— Къде те прибраха?

— Зад четири дебели стени и една голяма, мръсна врата. Я пусни новините.

Сара натисна бутон и на стената се появиха две дебели жени, които се биеха с голи юмруци — на ринг, заобиколен от шарена тълпа.

— Не това — каза Крис. — Пусни новините от вчера.

— Политически, спортни, военни. Какви новини те интересуват?

— Криминалните.

Сара натисна друг бутон. На стената се появиха полицейски коли, които преследваха по голяма магистрала някаква кола с отворен багажник.

— Върни ги отначало, ако обичаш — каза Крис, като се надигна още и седна в леглото.

Сара натисна няколко бутона и на стената се появи езеро, около което се разставяха полицейски коли. От водите на езерото стърчеше част от автомобил, над него кръжеше хеликоптер. Две от полицейските коли светнаха една след друга, поразени от неутрушка. Камерата даде поотделно лицата на мъртвите полицаи, както си бяха цели-целенички. Тогава от водите на езерото се подаде автомобил-амфибия-подводница и когато той пое по алеята край една оранжева вила, бе поразен от неутрушка. Камерата даде лицето на шофьора, който се бе обърнал встрани и искаше да каже нещо много важно, но вече бе мъртъв.

— Стоп — каза Крис.

Сара натисна бутон. Лицето остана на екрана неподвижно.

— Това е Калвин — каза Крис.

— Кой е той?

— Мой приятел. Първият ми приятел. Може би единственият ми приятел.

— Защо стана така с него?

— Нали видя какво стана с полицаите?

— Е, и?

— Ами това с полицаите го направих аз. А пък другите го направиха с Калвин. От горе. От хеликоптера.

Сара се усмихна.

— Това е положението, Сара. Давай нататък.

Сара натисна бутона и двете полицейски коли хукнаха след колата с отворения багажник. След един завой те я обстреляха и тя се претърколи в пламъци надолу към езерото.

— Вътре трябваше да бъда аз — каза Крис.

— Къде вътре?

— В тази кола.

Сара дойде до леглото и го целуна.

— Тука ти е по-добре, нали?

— Не може да ми бъде съвсем добре, докато не намериш Джулия.

— Коя е тя? Женен ли си бил? И си траеш, нали?

— Жената на Калвин. Много скоро трябва да отидеш при нея.

— Защо?

— Ще ти обясня. Ще отидеш, нали?

Сара сви рамене.

— Щом трябва. Но не казваш — женен ли си, или не си. Много ми е любопитно, честна дума.

— Щях веднъж.

— И какво стана?

— Нямахме пари и двамата. Аз бях военен, наистина, но все не ми стигаха. И тя отиде, без да ме пита, да я стерилизират. Взе десет милиона, но...

— Ти се отказа от нея, така ли?

— Да. Аз исках деца.

— А откъде милионите за таксата на новородените?

Крис сви рамене.

— Точно това, че не знаех откъде ще намеря милионите за таксата на новородените. Но бях сигурен, че някак ще ги намеря.

— Все на такива ти върви на тебе.

Крис полека се обърна и погледна Сара в очите.

— И ти ли?

Тя разпери ръце.

— А откъде всичко това? Аз не съм дете на милионери. Аз съм от приют за незаконни. Пораснах в Алжария, там ме скриха родителите ми.

— Те къде са сега?

— Там. Имат градина, отглеждат зелено и изнасят във Франция. Изкарват. Имат цели четиринайсет квадрата обработваема земя. Пишат ми писма. Искат да платя таксата си за раждане, да се узаконя като тяхно дете и да ида при тях.

— А ти?

— Не знам, Крис... Може би ще го направя. Но нека да поживея малко като човек, а? После ще продам всичко това и ще ида в Алжария, при моите си. Не е ли най-умно така? Ще продам всичко, ще си платя таксата и ще бъда законен човек с родители.

— На твое място бих го направил веднага.

— Как така веднага? — Сара се огледа. — Нали трябва сега да вечеряме първо. После да ходя при тази Джулия. Нали ти така каза?

— Сигурно ще има полиция около Джулия.

— Какво от това? Аз не съм убивала никого. Калвин ми е бил приятел веднъж, за няколко часа. Има да ми дава пари.

— Лоша версия. Той беше много богат. Истински богат.

— Може да се е пошегувал. Или да е искал да се видим отново. Щом трябва, отивам. Остави на мене това. И хич да не ти пука, Крис.

Той се облече, вечеряха като по историческите филми — на маса, със съдове, прибори и несинтетични храни. Пиха бира и Крис обясни на Сара какво точно да каже на Джулия.

После Сара повика такси чрез компютъра и с него се озова пред хотела на Джулия.

Шест души я проследиха с поглед, докато се изкачваше към апартамента ѝ. Но Сара позвъни и пригответи безизразно лице пред шпионката.

— Кой е? — попита Джулия отвътре.

— Джулия, аз съм, Сара. Моите, съболезнования. Гледах вчерашните новини, Джулия. Съжалявам за Калвин...

Джулия отвори вратата.

— Здравей — каза Сара и намигна с двете очи.

— Какво... общо имате вие с Калвин?

— Ти си ме забравила, Джулия. Така и предполагам. Няма ли да ме поканиш за минутка?

Джулия се отмести и Сара влезе. Видя две големи момчета, които се излежаваха в два фотьойла и дъвчеха. И двете бяха бели, по около стотина килограма парчето. На коленете на единия имаше голяма тръба с мушка, а до масичката край другия — трицевен патлак.

— Можеш да говориш пред тях — каза Джулия, като ѝ посочи стол. Самата тя остана права. Беше хубавица.

Сара не седна веднага, тъй като трябваше да ѝ каже нещо на ухото. Джулия сви вежди, след това погледна момчетата и те бавно

станаха, та отидоха в другата стая.

— Не ти ли даде нещо да ми покажеш? — попита Джулия.

Сара се усмихна и извади от чантичката си пластмасова гилза, срязана по дължината. Рязът беше назъбен като едновременните секретни ключове. Джулия взе парчето гилза и отиде в другата стая. Там тя извади от сейф друго парче пластмасова гилза, също тъй срязано и назъбено — съпостави ги двете. Парчетата прилягаха точно. Върна своето в сейфа, даде на Сара нейното и отвори друг сейф.

— Ето ти парите — каза тя. — Сигурно си му била любовница на нещастния Калвин. Иначе как да си го обясня?

— Ами май така ще дойде работата — каза кокетно Сара. — Благодаря ти много, Джулия. Знаех, че си почтена и точна.

— Чакай — каза Джулия. — Щях да забравя. — Тя отключи с компютър друг сейф в стената, извади ключове, разписана чекова книжка и ги даде на Сара. — Това пък от мен. Малък спомен. И за бог да прости. Не можем да упрекваме мъртвите, Сара. Довиждане.

Сара кимна и си излезе.

Когато минаваше край единия от шестимата души по пътя към апартамента на Джулия, той пипна единия край на табакерата, която беше в ръката му.

В кабина до рецепцията се видя на екран цялата Сара, операторът на пулта натисна бутон и изображението се превърна в рентгеново. В сянката на Сара се открояваха пръстените ѝ, металната дръжка на чантичката ѝ, две пломби на кътните зъби и ключовете в чантичката. Операторът натисна друг бутон на пулта — Сара се появи в нормално изображение, на влизане. Нов бутон — изображението стана рентгеново.

Операторът спря движението на рентгеновото изображение на Сара при влизането и каза пред пулта:

— Ключовете на връщане са повече. Сега има втора връзка.

След което натисна бутон. Появи се друго лице, което каза:

— Тя ѝ подари нещо. Каза ѝ: „Това пък от мен. Малък спомен. И за бог да прости. Не можем да упрекваме мъртвите, Сара. Довиждане.“

— Момент — каза операторът на пулта, до рецепцията, след което натисна няколко бутона и на екранчето се появиха Сара и Джулия в момента преди раздялата им в апартамента. Сцената се повтори, думите бяха същите.

— Голям подарък — каза операторът, като натисна бутонче.

— Защо така мислиш? — попита лицето от екранчето, което съобщи думите на Джулия.

— Защото ключовете не са от автомобил, а от самолет.

— Какъв самолет?

— Малък, спортен. Не мога съвършено точно да определя, както са застанали в чантата ѝ.

— Единайсети и дванайсети след Сара — каза лицето в екранчето.

— Единайсети и дванайсети след Сара — повтори операторът пред пулта и видя в екрана как двама от шестте мъже тръгнаха.

V

На вратата на хотела при излизането си Сара изтърва от чантичката си пудриера. Тя беше от крехка пластмаса и се счупи — облак фина пудра се разстла по целия изход. Тя изгледа всичко това със съжаление и отиде да си вземе такси от най-близкия автомат. Когато направи това, двамата мъже след нея също си взеха такси.

Пет минути по-късно Сара остави таксито и се запъти към малък базар с тесни пътечки и множество входове. Тук тя си купи друга пудриера и различни тоалетни принадлежности, като обикаляше тъй, че направи пълен кръг, преди да си тръгне. Взе ново такси, но скоро го остави и него, та се върна в малкия базар. Купи си още нещо и си тръгна отново. На излизане от тесния вход, където първия път бе затворила пъления кръг, тя изтърва крехко флаконче с дезодорант. То се счупи и концентрираният газ под налягане моментално се разстла в краката ѝ — подобен на облаче мъглица.

Повика трето такси от автомата и с него тръгна в друга посока. Обиколи така, че след десетина минути мина отново покрай входа, на който бе изтървала флакончето. В движение, от таксито тя внимателно огледа този вход и видя два чифта следи от стъпки, оцветени в бледолилаво.

Продължи и се прибра. Но сега не във флигела, а в централната част на вилата. Съблече се, след което светна лампите и пусна на стената на големия хол забавна програма от оркестри с животни.

После слезе в мазето, тананикайки си, и по дългия подземен коридор се озова при Крис.

— Не светвай — каза тя. — Тука си, нали?

— А къде? — чу се гласът на Крис от леглото.

— Двама бяха след мен по пазара.

— Как ги позна?

— С индикатори.

— Браво, бе.

— За кое?

— Ами за това, че ги доведе тези двамцата в градината, под носа ми. Добре че не хъркам насън. Свърши ли поне работата както трябва?

— Мисля, че да. Хайде, спи сега. Отивам в хола, отгатък да ги забавлявам. И те са на служба хорицата.

Тя изчезна. Крис се вторачи в тъмното и дълго остана така.

Сара погледа в хола телевизия, после пусна касета с глупав криминален филм отпреди сто години. Някакви тиквеници се биеха тромаво и се преструваха на рицари. Тя обичаше този вид филми — те ѝ служеха вместо приспивателно. Наистина скоро угаси лампата, включи събуждане с птичи хор, кафето, закуската, инсталацията за озон, влажност на въздуха и постоянна температура, опъна се по гръб и заспа.

Сутринта се зае с тревата край вилата, а после с прахосмукачката по асфалтовия пръстен около градината. Разбира се, преди това закрепил в тръбата флаконче, което през цялото време изпускате струйка индикаторен газ.

Не беше работила с прахосмукачката и десет минути, когато една бледолилава стъпка полека се отвори върху асфалта. Сара запя стара религиозна еврейска песен, която помнеше от баща си при редките им тайни срещи.

След половин час картината беше ясна напълно — написана с бледо лилавите стъпки по асфалтовия пръстен. Единият е влязъл в градината от север и е излязъл от същото място. Другият от изток — обратната страна на флигела — и излязъл при южната врата, прескачайки ниската ограда до нея.

— Чисто е, Крис — каза тя, като влезе при него.

Той се размърда и въздъхна.

— Пак съм гладен.

— Готово е всичко. Допускаш ли, че няма да е готово?

— Допускам, че могат да се върнат.

— Само с хвърчила, ако не искат да ги усетя. Но ако са с хвърчила, ще ги видим, нали?

Тя му разказа подробно анализа на индикациите и седнаха да закусят.

— Ето ти ключовете. — Сара ги остави на масата. До тях остави и подписаната чекова книжка. — Ето ти и това. Сега вече и ти си богат. Толкова, че можеш да имаш даже деца.

— Вече не ми трябват.

Той за пръв път произнасяше това — то го натъжи.

— Сигурен ли си?

— Да, за съжаление. Деца трябва да имат само полудивите народи.

— Това пък какво е?

— Дълго и сложно. Друг път може би ще ти го обясня. Впрочем какво значи „друг път“, след като аз сега изчезвам, Сара.

— Къде?

Крис направи неясна гримаса.

— Лесно е да се попита. Но е много трудно да се отговори, честно казано.

— Къде мислиш да живееш след... всичко това?

— Имам една добра възможност, ако Жак е там, където трябва да бъде сега.

— Кой е Жак?

— На Калвин брат му. По-малкият.

— Къде е той?

— Това вече... не е даже за теб.

Сара сбърчи лице, отиде до него и повдигна брадичката му с пръст.

— Не ми вярваш, така ли?

— Не, Сара, извинявай... Но наистина не ми е добре, ако някой, който и да е, освен мен, знае какво мисля да предприема. Винаги е било така с мен. Това ми е недостатък. Това дразни, зная. Не ми се сърди, Сара.

— Не ти се сърдя, Крис. Но ако отиваш далеч, вземи ме и ме остави в Алжария, при родителите ми.

Крис се поколеба.

— Ще продадеш всичко и ще заминеш, така ли?

— Вече да. Ще ме вземеш ли?

Крис въздъхна.

— Хубаво се подредих с тоя сандвич вчера... Ще те взема.

Сара запали цигара, откри стъклото на големия компютър в стената и натисна десетина копчета. Седна срещу таблото и зачака.

— Какво искаш?

— Чакай малко — каза тя възбудено.

На таблото се появиха цифри и дати, те се сменяха, докато една от тях остана неподвижна.

— Не е лоша цената — рече Сара, като посочи с глава шестцифреното число на таблото.

— Какво значи? — попита Крис.

— Това е цената на вилата ми в момента, според заявените търсения. Срещу две на сто мога да взема парите от банката днес.

— Ще го направиш ли?

— Да, разбира се. Нали ще ме вземеш? Слушай, Крис, аз нищо повече не исках от този живот, който ми се случи, нито от този свят, в който живеем. Учих много, след като ме освободиха от приюта — нищо не излезе. Знаеш какви служби предлагат на незаконородените, ако ще и десет дипломи да покажат.

— Ти какво учи всъщност?

— История на колониите в Гренландия. И после икономика на държавите-сателити. Остави ме да ти кажа каквото бях почнала. Така. Исках да бъда богата, споменах ти, стерилизирах ме и получих парите. Исках да участвам малко в този сън, който е живота на реално богатите. Беше ми скучно. Един прекрасен ден реших да отида при ловджийките, да опитам и това. И... нататък знаеш. Сега искам да си бъда при родителите, точно в страна като Алжария и да живея старомодно. Като няма друго...

— Какво друго? — почти се сопна Крис. — Нали каза, че не искаш нищо друго!

— Нямам ли право да скрия и аз нещо от теб? Ти преди малко не скри ли?

— Добре, имаш право на всичко. Хайде да действаме, стига тия баналности и...

— И какво?

— Смешно е. Допотопно е. Как така седим и си разправяме животите и намеренията и...

— Точно това съм мечтала, ако искаш да знаеш.

— Кое, бе?

— Един човек като теб. И да си разправяме всичко. Да го обичам много, ей, Крис.

— Стига глупости. Хайде, продавай, ако ще продаваш и да тръгваме.

Сара натисна още бутони на големия компютър и след малко в таблото се появи името на банката и номерът на гишето.

— Да поръчам ли да ги донесат тука?

— Кое?

— Парите за къщата.

— Не. Ще минем оттам. Виж какво имаш да вземаш. Гледай да не е повече от два средно големи куфара.

— Не е повече — каза Сара и отиде в централната част на вилата.

Половин час по-късно двамата бяха в такси, което шофираше Крис. Той спря пред банката и почака десет минути, докато Сара се върна с чековата книжка.

— Ето ни и двамата богати хора, които нямат нищо.

— Отвратително — каза Крис.

— Защо?

— Защото сме в обратното положение на възможно най-доброто.

— Кое е възможно най-доброто?

— Мислех, че знаеш: да си беден и да имаш всичко.

— О, засега... — Тя млъкна.

— Какво засега?

— Засега аз съм и богатата, и имам всичко.

— Какво значи „всичко“?

— Крис. Това значи.

— Стига глупости, ти казвам! Говориш като прабаба ми наистина!

— Това съвсем, съвсем не ме обижда, ако искаш да знаеш.

— Добре. Мисли си го тогава наум. Няма защо да ме дразниш и мен.

— Ще си го мисля наум.

Частният аеродрум не беше далеч — час по-късно двамата седяха в самолета, прегледан набързо от Крис. Когато се вдигнаха високо, Сара извади апарат и направи снимка на града, от който заминаваха завинаги.

— Защо са ти такива сантиментални глупости? — попита Крис.

— Това е градът, в който те срещнах. Искам да си го имам. Когато остареея в Алжария и остана сама в градината на баща ми и майка ми, може би ще ми е хубаво, като разглеждам тези снимки.

— Пак ли започваш.

— Слушай, хайде да ме изтърпиш поне докато сме заедно, моля те. Нека да ти казвам всичко, което си мисля.

— Добре. Казвай. — Крис въздъхна дълбоко — Толкова ли се впечатли от нашето случайно познанство?

— Не става дума за случайността, Крис. Аз... никога не съм била с мъж, ако това... не те шокира така.

— И как си живяла?

— Ами както в приюта. На групи. Както обикновено.

— Искаш да кажеш, че никога не си разговаряла с тези, с които си се любила, това ли?

— Не, разбира се. Защо да говорим? Какво да си говорим?

— И аз съм първото старомодно диване, което се прибра с теб в къщата ти и започвате да правите нещо като приятелство.

— Да. Но не съм казала, че си диване.

— Все едно какво си казала.

— Не е все едно.

Крис се засмя.

— Защо се смееш?

— След малко ще започнеш да ме разпитваш защо дишам. Смея се, смешно ми е нещо!

— Не викай, моля ти се! Чувам добре!

Той се засмя отново и я погали с едната си ръка, докато с другата пилотираше самолета.

— Ето това направи, вместо да ми крещиш — утихна Сара и също се засмя.

— Добре. Щом кацнем при твоите в Алжария. Ако искаш, мога да ти направя пак всичко онова, което правихме вчера.

Сара се притисна до него в умиление.

— Дръпни се, пречиш ми така.

— Добре. Може ли да те снимам и теб?

— Да ти кажа, не е много желателно.

— Аз няма да нося снимката в полицията.

— Хайде, снимай! И престани да измисляш щуротии!

Самолетчето беше от бързите — след двайсетина минути се появи назъбеният ръб на континента, в който беше страната Алжария.

VI

Родителите на Сара се оказаха прекрасни кротки стари хора, които живееха добре и щастливо от зелената продукция на своите четиринадесет квадрата обработваема площ. Тук те отглеждаха миниатюрни семенца за подправки и за нуждите на фармацевтиката. Посрещнаха Крис по най-старомодния начин на този свят и го поканиха дори да пренощува у тях. Сара го представи като човек, който я е спасил от банда разбойници.

— Имайте го за мой брат — каза тя. — Или за годеник, както искате.

— Имаме го за наш син, Сара — каза старецът. — Той е от нашата кръв и има чисти очи. Бива го за наш син нали, Сузи?

Сузи беше майката на Сара. Тя се усмихна и кимна с приятното си лице. Каза:

— Бъди наш син, Крис. И бог да те пази от злото.

Вечерта Крис разказа на старците за войните, в които е участвал.

— Убитите от теб гледат отнякъде, моето момче — каза старецът.

— Моля? — не разбра Крис.

— Те са някъде — поясни старецът. — Само телата им са вече никъде. Тъй както и картините на убийството им са някъде, и всичко, което човек прави. Те не се изтриват, разбира се. Нищо не се изтрива.

— Кое не се изтрива? — отново не разбра Крис.

— Нищо не се изтрива. Всичко, което е извършено тук, на земята, остава. Всеки произнесен звук също така остава.

— Къде?

— Някъде. Горе. Не знам. Но знам, че остава. Оглежда се, не разбираш ли? Както се оглежда човешкото лице във водата на кладенеца. Искам да кажа, че не е трябвало да убиваш толкова много хора. Човек дори не трябва да убива нито един човек през живота си.

Крис отвори уста.

— Зная, зная, че това е почти невъзможно вече — прекъсна го старецът. — Но аз ти казвам какво е желателно. Не е хубаво да остават

картините на злото, защото те станаха много, ще натежат на небето и то ще се срути върху главите ни.

Никой не беше говорил така на Крис. Такива неща той бе откривал в старите книги, които страстно обичаше като по-млад.

— То вече се е сринало небето върху главите ни — каза Сара. — Ако ме питате мене.

— Не те питаме тебе, Сара — каза кротко баща ѝ. — И още нищо не се е сринало. Аз говоря за истинското сриване на небето върху главите ни. Много станаха картините и звуците на злото...

Говориха много други неща, но в съзнанието на Крис дълбоко се запечатаха думите на стареца за звуците и картините на злото, които никога не се изтриват.

— И къде ще отлетиш сега, Крис — попита старецът, когато двамата сами късно пиеха кафетата си. — Ако ти се говори за тези неща, разбира се.

— Има едно място, където имам приятели, татко — каза Крис. След което мълча дълго. В момента се сети с внезапна тръпка, че той не бе произнасял думата „татко“ никога. — Но наистина засега не ми се говори за тези неща.

— Хубаво е, че казваш „засега“, Крис. В това има надежда. А надеждата в доброто, както самото добро, размиват картините на злото.

— Не зная кое е добро. Добро ли е например, ако правиш зло на злия?

— Голямо добро е — каза старецът.

— Тогава и убийството на злия е добро.

— Много голямо добро.

— Сигурен ли си в това, татко?

— Сигурен съм, че ми е много, много приятно, като ми казваш „татко“. Но онези хора, които си убивал във войните, не са били всичките зли, нали знаеш това?

— Знам го.

— Ти си убивал за пари, разбира се.

— Както всички — сви рамене Крис.

— Знам, военен си бил. Не е грях хората да имат деца. А вашите войни са все за това. Все да избивате по-изостаналите народи, които въпреки всичко раждат свободно децата си, без да ви плащат

страхотните данъци за това. Не е грях, че хората раждат децата си. Грях е, че вие ги избивате заради това.

— Знам — каза Крис. — Бях военен.

— Все едно, минало е вече. Добре си направил, че си се отказал, макар и с цената на седем години затвор. Много добре си направил, Крис. И ако можеш да не го повтаряш...

— Тъкмо това искам да опитам. Да живея някак, без да убивам хора.

— Трудно е, знам — въздъхна старецът. — Но ти си способен и млад. Добре ще направиш, ако опиташ.

Говориха още дълго, докато Крис почти заспа на стола.

— Не ми се сърди, че те задържах толкова много — каза старецът накрая. — Зная, че те чака дълъг път, но...

— Мога да си говоря с теб цели седмици, татко — каза Крис и отиде да си легне.

Той беше заспал, когато Сара се вмъкна тихо при него.

— Какво има? — попита Крис стреснато.

— Как така какво, бе? Нали нещо говорихме.

— Говорихме сума работи.

Сара се мушна в леглото до него. Беше й весело и смешно.

— Вярно, че говорихме сума работи — каза тя, — но някои от тях не стават само с говорене, драги. Ти май ми обеща нещо, доколкото си спомням.

— Какво съм ти обещал? Сега ли ти дойде наум, когато аз заспивам.

— Недей така да заспиваш, моля ти се. Нали каза, че ще направим пак всичко онова, което правихме в моята голяма богаташка вила. Чуваш ли, стига си дремал.

Крис изпъшка.

— Добре — рече. — Но нека да не те бия сега. Може, нали? Много ми се спи и хич не ми е до шамари, честна дума.

— Тогава поне ме ощипи. Ама ячко така.

— Сара — тихо каза Крис, докато тя го галеше. — Искаш ли да отложим цялата тази гимнастика за друг път, а?

— Защо бе, човек? Не си ли спомняш колко беше хубаво? На теб и сега ти е хубаво, аз нали усещам.

— Хубаво ми е всичко, което е свързано с теб, Сара. Ти просто си хубава цялата. Но сега ме остави да се наспя. Моля ти се. Нали се разбираме?

— Добре. Разбираме се. Но ми оставаш длъжен, да знаеш.

— Съгласен. Ще има да давам. Хайде сега, върви да се наспиш и ти.

Сара неохотно се измъкна от леглото му, целуна го и си тръгна на пръсти към стаята. На вратата се спря, обърна се и много изненадано попита:

— Абе ти... не мислиш ли, че мога да дойда с теб?

— Къде?

— Където отиваш. На мене ми е все едно.

— Ти искаше да платиш данъка си за раждането и да останеш при родителите си законно. При Сузи и при Енох. Какви са тия нови идеи сега?

— Не знам. Така си го помислих. Още не съм внесла парите, знаеш. Може и...

Тя млъкна и въздъхна дълбоко, както се беше опряла в рамката на вратата.

— Какво може? Докога ще ме държиш така?

— Ами като видях старците, като че ли ми стига. Като че ли мога да не давам състоянието си за идиотската такса. Аз си обичам родителите, те мен ме обичат. Да кажем, че... например съм се оженила за теб, а? Омъжила, искам да кажа. Просто така, Крис, давам ти го за пример само.

— Стига глупости, Сара!

— Не бе, нали ти казах, че просто така например.

— Е?

— Ами защо да давам толкова ужасно много пари за таксата? Не е ли глупаво, а? Я помисли малко.

— Мислил съм много. Всичко съм измислил, каквото има за мислене. Лягай си и ме остави да се наспя.

— И после?

Крис изпъшка и се обърна в леглото с рязко движение.

— После си отивам, нали се разбрахме.

— Кога?

— Ей сега, след малко. Само да дремна. И вече ще те наругая, да знаеш!

— Значи...

— Значи чао! Казах ти сто пъти.

— Добре. Сутринта пак ще си поговорим малко, нали?

— Благодаря, но няма да можем. Аз излитам. Поздрави Сузи и Енох. Това са велики хора, да знаеш. Аз му казах два пъти „татко“. Кажи им, че ги обичам, направо. Това е истина. Хайде, изчезвай!

Босите стъпки на Сара утихнаха, след малко Крис заспа и — поне такова чувство имаше — след минутка собственият му глас каза от часовника на ръката му, като я дърпаше: „Хайде, Крис. Дойде моментът. Ставай и... ти знаеш как.“

Крис стана. Съмваше се. Облече се, тури в уста три хапчета — храна за цял ден и се запъти към самолета. Не се обърна назад. Едва когато двигателите заработиха и той натисна лоста, хвърли едно око към къщата на Енох.

Стори му се, че едното ъгълче на пердето е вдигнато и очите на Сара го гледат оттам. Измърмори нещо неопределено и след минути самолетът се беше издигнал високо.

С едно зареждане Крис прекоси океана и с още едно — големия див континент, на територията, на който се простираше страната Бражентина. Насочи се по голямата река, която търсеше — нагоре по течението. Не след дълго откри платото и забеляза дълбоките, тесни, отвесни каньони. Пусна информационен облак и включи приемателите.

Един от тях влезе в действие и от него се чу тихият ясен глас на Жак:

— Калвин, ти си, нали?

— Не, Жак — каза Крис. — Аз съм Крис.

— Къде е Калвин, Крис?

— Ще ти обясня...

— Няма ли го вече Калвин? Отговаряй, Крис. Недей да мълчиш, когато те питам за *това*.

— Няма го, Жак. Ще ти разкажа.

Гласът в приемателя се загуби.

— Ей, Жак. Ще ти обясня всичко. Обади се, Жак. Свършвам горивото и трябва да кацна. Чуваш ли ме, Жак?

Никой не се обаждаше. Крис погледна измервателя на горивото и отново поиска кацане. Отново никой не му се обади. Той разгледа местността подробно — едно високо плато с отвесни стени, самото плато като неимоверна чаша, в която се синееше езеро. Картината приличаше на шадраван, какъвто Крис някъде бе виждал в детството си и сега не можеше да си спомни точно къде. Липсваше само водоскокът в средата и увеличението на шадравана бе около едно към милион.

— Виждаш ли дъгата южно от езерото? — попита Жак в приемателя.

— Да, Жак, виждам я. Тъкмо се безпокоя, че...

— Кацай. Това е пистата. Аз съм наблизно.

Крис се приземи с голямо облекчение и докато излизаше от самолета си, видя как Жак лети към него. Приличаше много на юношите, които се забавляваха в парка със своите крила, но двигателят беше твърде различен. С две думи, Жак приличаше на огромна оса — по звук и по острота на летенето.

Той кацна до Крис, подаде му ръка и се загледа в очите му.

— Как стана?

Крис сви рамене. Попита:

— Нямах ли тук телевизори?

— Повреди се антената. И не искам нищо да следя от вашия свят. Не ми трябва нищо. Ако ми трябваше, щях да се върна там. Вече имам с какво да живея и там. Кажете за брат ми и да не говорим повече.

— Беше с автоамфиподводницата. На излизане от езерото от горе го ликвидираха. Бях близо, видях с очите си всичко. После го гледах и в новините. Това е, Жак...

Те помълчаха малко, после Жак каза:

— Сядай тук.

Той разгъна малко столче в скута си — подобно на някогашните туристически и въдичарски столчета.

— А самолетът?

— Да си стои, където е. Крокодилите не излизат до пистата, пък и не ядат нито титан, нито алуминий. А пък диваците не могат да пилотират.

Крис седна в столчето и се върза с двата колана, които Жак му преметна през раменете. „Осата“ забръмча и двамата се понесоха във

въздуха с шеметна скорост.

Кацнаха в лагера под езерото. Каньонът беше тесен, с отвесни скалисти стени от два километра височина. Имаше три туземски колиби, които вътре се оказаха свършени, модерни жилища.

— Тази беше за брат ми — каза Жак. — Настанявай се в нея.

— А другата?

— Другата беше за теб. Ще търсим трети човек при това положение. А ти от днес си за мен Калвин. Ясно?

Крис кимна.

— Трябва ли трети човек?

— Задължително. И то бял човек. И...

— Какво направи с другите?

— Очистих ги всичките. — Жак сви рамене. — След като се разбрахме с Калния, че ще дойдете двамата... Уморен ли си много?

— Не, никак — каза Крис.

— Ами ако искаш, да ти покажа основната работа.

Жак извади още един малък летателен апарат, Крис го монтира на гърба си. Пое мълчаливо от Жак странната малка пушчица и все тъй мълчаливо го последва във въздуха.

След десетина минути, докато двамата летяха бавно и ниско над реката сред джунглата, Жак се прицели със своята пушчица в един от големите крокодили, мъкнеци се панически към водата. Той се преметна по гръб и остана на мястото си.

— Тия са наплашени — каза Жак в слушалката на Крис. — Виж как се стряскат от звука на летателните ни апарати. Повечето са вече наплашени. Но има райони, в които работата не е точно така. Искаш ли да опиташ?

Крис се прицели със своята пушчица в друг голям крокодил, който бе на метър от водата. Той моментално се обърна по гръб и остана така.

— Браво, Крис! — каза Жак в слушалката. — Точно така си представях нещата още когато Калвин ми каза за теб. Давай сега след мен.

„Осата“ на Жак бръмна злобно и рязко, със страшна скорост се извиси над реката.

Крис направи маневрата не по-лошо от него и двамата се носеха над непрогледната джунгла.

VII

Още от въздуха Крис видя колибите, към които Жак се насочи и кацна. Той го последва. Така двамата се озоваха на площада сред селцето, състоящо се от четиридесетина туземци — мъже, жени и деца. Не трябваше дълго да се общува с тях, за да разбере човек, че това са хора от каменната епоха.

— Най-големият връх на цивилизацията при тях е огънят — каза Жак. — Но са много добри дерачи.

Той даде знак на двама от мъжете и те приближиха. Върза ги с коланите при себе си, после даде знак на още двама да се приближат до Крис. И Крис върза вторите двама при себе си. Всред облак прах и олелия в селцето Жак и Крис отлетяха отново заедно с четиримата туземци.

Те се върнаха при убитите крокодили и кацнаха там. Жак даде на четиримата диваци по един нож и по една малка секира. Със странни, съвсем непознати за Крис едносрични думи той ги инструктира. С поклони и разперване на ръце диваците дадоха знаци, че всичко разбират. След това се захванаха с дрането на двата крокодила — Крис бе изумен от тяхната невероятна сръчност.

— Ами горе-долу това е цялата процедура — каза Жак, като се освободи от летателния апарат и седна на един голям пън.

Крис гледаше и мълчеше.

Когато кожата бяха отделени от труповете на крокодилите, Жак ги върза на руло и каза:

— Вземай ги, Крис, и в лагера. Аз ще поработя още малко и ще те чакам тук след около два часа. Имаш време и да си починеш, когато оставиш кожата в хладилника.

Крис отлетя с кожата. Диваците седнаха на пъна и с настървение се захванаха с дъвките, които Жак им подхвърли. Сам той отново отлетя да търси други крокодили наблизко.

Два часа по-късно, когато Крис се върна, край пъна имаше свити на рула още седем крокодилски кожи. До тях седеше един от диваците.

— Ло ла! — каза той с лай. — Ло ла!

Дивакът сочеше небето, после земята и повтаряше „Ло ла“.

Крис остана на почтително разстояние от него — не можеше бързо да свикне с крясъците му.

— Добре де, разбрах — каза по едно време. — Ло ла. Млъквай вече.

— Ло ла! Ло ла! — заповтаря с още по-голямо усърдие дивият човек.

Жак се върна с тримата, после с Крис отлетяха да донесат други пет кожи.

— Станаха ли четиринайсет? — попита Жак, като се усмихна за пръв път, откакто Крис бе дошъл.

— Да — каза Крис.

— Нормална надница — каза Жак. — Хайде да ги отнесем, после ще се върнем да приберем дерачите.

Когато двамата отлитаха с кожите, диваците нададоха истерични викове — не искаха да останат тука сами. Жак направи един кръг над тях, като им показва пушчицата си. Те мигом млъкнаха и се хвърлиха на земята по очи.

— Добре държиш властта тука — каза Крис, когато бяха в лагера и подреждаха крокодилските кожи в хладилника.

— Иначе отдавна щяха да ме изядат.

— Човекоядци ли са?

— Не знам. Не е ли все едно дали ще те изядат, след като те заколят?

— Не съм мислил за това — каза Крис. — Какво ще правим после?

— Кога после?

— Въобще какво правиш през другото време, когато не биеш крокодили?

— Ще ти покажа — каза Жак. — Тъкмо ще преценя твоя самолет бива ли го за всичко.

— Той не е мой — каза Крис. — Той е на Калвин.

— Той е твой и на Джулия. Вече. Калвин го няма. С Джулия ще делите процента си.

Жак взе гориво и след половин час двамата бяха много далеч от лагера под езерото. Пилотираше Жак.

— Не е лош — каза той, като имаше предвид самолета. — Но е малък. Имаш ли пари за по-голям?

— Имам, но те са на Джулия — каза Крис.

— Все едно. Продаваш този и купуваш по-голям. С максимален резервоар.

— Къде ще стане това?

— Където отиваме сега — каза Жак.

След още половин час Крис видя огромен град на брега на океана.

— Кое е това?

— Риока — каза Жак. — Новата столица на Бражентина.

Риока наистина беше безумен град — нещо, в което Крис се убеди, докато го прекосят с такси от аеродрума до търговския център. Жак го заведе да пият кафе и му посочи компютъра.

— Колко са ти парите? — попита той.

— Всичките ли?

Жак кимна.

— Седемнайсет милиона.

— Добре. Продавай този и купувай друг, с огромен резервоар.

Крис даде данните на своя самолет в компютъра, след това даде данните за заявката си.

След секунди се появи и цената на самолет, какъвто Крис търсеше. Разликата беше шестнайсет милиона и осемстотин хиляди. Крис се усмихна.

— Какво има? — попита го Жак.

— Оставам така, както си бях, когато излязох от затвора. И както си бях, преди да вляза.

— Има хора, които не могат да имат пари, Крис. Може да печелят милиарди, но... Просто така им е писано.

— Мисля, че съм от тях — каза Крис.

— Ако всичко върви нормално, вече няма да си. Почти ти обещавам. Виж къде е този самолет, който ти трябва.

Крис попита компютъра. След секунди на таблото беше адресът на частния аеродром, където се намираще желаният самолет.

— Вземи парите от твоя и да вървим, ако искаш.

Крис попита компютъра къде да остави ключовете и да си вземе парите — оказа се една от най-близките банкови кантори.

— Да искам проба на новия, а? — попита Крис, когато взе парите за стария.

— Няма смисъл — каза Жак. — Данните в Риока са абсолютни за всичко.

По видеотелефона пред входа на банковата кантора Жак се обади на някакъв човек. Крис запомни от екранчето побелелите му коси и тежките черни вежди.

— Здравсти — каза Жак на белокосия. — Четиринайсет нови, искаш ли ги сега?

— Здравсти, Жак. Искam ги — каза онзи.

— Ела утре на мястото в определеното време. Чао.

— Чао — каза белокосият с дебелите вежди.

— Запомни ли го добре, Крис?

— Да.

— Хайде да си вървим тогава.

Крис плати в бюрото новия самолет, получи ключовете и отидоха при него. Заредяха го и отлетяха към каньона.

— Защо трябва такъв резервоар? — попита Крис, като пилотираше.

— Някакъв тиквеник от Югоевропа изследва диваците. Домъкнал се почти до каньона. — Жак изпъшка. — Мисля, че е разбрал нещо за нашия бизнес и сигурно ще изпее някъде. Очаквам неприятности, Крис.

— Друг път случвало ли се е?

— Какво?

— Неприятности.

— Веднъж един ловец. Видях го като прелита и го стигнах. Страхотен симпатяга. Браконьер. Философ. Мъжага. Ако не беше дошъл ти, щях да го взема него. Имам му адреса.

— Той няма ли да изпее?

— Никога. Нали ти казах — страхотно момче. А, и веднъж хеликоптер с полицаи, но...

— Очисти ли ги?

Жак разпери ръце — не имал друг избор.

— Слушай, Жак, какъв е моят процент сега?

— Според влога ти, Крис. Както е нормално.

— Не сме ортаци, нали?

Жак се усмихна криво.

— Няма ортаци, Крис. Никъде никога не е имало. В нищо. Това може би се е случвало в средните векове. Или някога назад, в историята на полудивите ни прадеди. Знаеш ги тия работи.

— Да, знам.

— Тогава защо ме питаш?

Крис мълча дълго, накрая също се усмихна и каза:

— Извинявай.

— Няма нищо де — каза Жак. — Но за да знаеш какъв ти е влогът, трябва да видиш моя.

— Няма нужда да го гледам, ти можеш да ми го кажеш.

— Около деветдесет на сто от цялата работа — въздъхна Жак. — Тоест в сегашния миг ти ще имаш десет процента от печалбата.

— Колко прави това?

— Около двайсет милиона месечно, Крис. Не е много малко.

Вече бяха над реката в джунглата, чиито извори, идваха от лагера при езерото с каньоните. Лесно беше за Крис да си даде сметка, че ще работят с Жак наравно, за да получават: Жак — деветдесет на сто от печалбата, той, Крис, само десет на сто.

— Така е — каза Жак.

— Кое?

— Това, което мислиш в момента. — Жак беше сериозен, въпреки че с първата си дума почти щеше да прихне. — Ако имаше малко капитал някъде.

Крис мълча, докато кацнат.

— Май имам още малко — каза той, когато бяха в лагера.

— Помисли си — рече Жак. — На твое място бих вложил всичко, което имам изобщо. Тази игра без друго си е такава. И ако ти мислиш като мен, утре, когато закараш кожата на: онзи с бялата коса и дебелия вежди, можеш да се отбиееш до Риока и да поръчаш изтегляне на... каквото имаш. А, забравих да ти кажа, че кметът на Риока е бял.

— Сериозно ли говориш?

— Казах вече. Колкото и да звучи невероятно, кметът на Риока е бял. Може би единственият град на континента, който има бял кмет.

— Не знаех — каза Крис. — Това е много добре.

— Даже и за президента на Бражентина се говори, че не бил напълно черен.

— Какво значи „напълно“?

— Каквото значи, Крис. Говори се, че президентът имал бяла прабаба. Аз почти вярвам в това, когато му гледам лицето.

— Виж ти — каза Крис. — Да не повярва човек. Държава с президент, който не е стопроцентово черен.

— Чувах подобно нещо и за Джипсиленд, онази малка държава в Югоевропа. Нейният президент пък изобщо не бил черен.

— Вярваш ли?

— Мисля, че го четох в някакъв официален справочник. Все едно, исках да ти кажа, че след като предадеш кожата утре, можеш да си събереш авоарите. Защото от тези десет процента, които засега ще вземаш, половината са на Джулия, забравих да ти кажа и това.

Крис го погледна. Жак беше напълно сериозен.

— Не ти ли дойде наум?

— Не — каза Крис. — Мислех, че само трябва да й върна каквото съм взел от нея.

Жак поклати глава отрицателно.

— Тя е участник, Крис. Взема половината от онова, което се взема извън моето. Разбираш ли?

— Да. Сега ми е ясно всичко.

— По финансовите въпроси — каза Жак. — А има още неща, които... ще разбереш, когато им дойде времето.

— Надявам се — каза Крис и в същия миг изпита остро желание да остане сам.

Това — да останеш сам в лагера под езерото — не беше толкова лесно, след като обитателите са всичко на всичко само двамата с Жак. И затова Крис каза:

— Спи ми се.

Той взе хапче за сън, а Жак се запъти към летателния си апарат.

— На мен пък ми трябва една от дивачките — каза той и отлетя.

VIII

По картата, която Жак му даде, Крис намери лесно мястото на срещата с белокосия. Видя неговия самолет отдалеч, приземи се и му предаде кожата.

— Вие ли трябваше да бъдете с Калвин? — попита онзи.

— Аз.

— Не сте ловецът, значи.

— Не — каза Крис.

— Жалко за Калвин.

Крис въздъхна.

— Поздравете Жак — каза онзи, сбогува се и отлетя с кожата.

Докато летеше над океана, Крис не можеше да изгони от мислите си възрастния белокош човек с дебелия вежди. И му беше приятно да мисли за него. Но Крис сега не летеше към Риока, тъй като нямаше никъде никакви авоари — той летеше отново към страната Алжария и се надяваше, че Сара не е хвърлила своите милиони за глупавата такса за раждане.

А Сара не само че беше хвърлила своите милиони за таксата, но дори бе съобщила в държавните вестници всичко това. Неописуемо горда и щастлива от това тя помагаше на родителите си в градината.

Когато видя Крис, хвърли малката чапа, с която копаеше лехата, и изпищя:

— Не може да бъде!

— Както виждаш, може рече Крис. — Но не бързай да се радваш, докато не си разбрала защо идвам.

Сара продължи да се радва и когато разбра. Хвърляше се по него, целуваше го и покрай хилядите думи, които изрече набързо, спомена:

— Мисля, че Енох и Сузи имат малко пари, щом е така работата. Но трябва да им кажеш какъв вид е твоят бизнес.

— Не — каза Крис.

Сара помисли малко и предложи:

— Ще ги излъжеш. А, Крис? Моля ти се.

Той я погледна със съжаление.

— Ако исках да лъжа, нямаше да съм там, където съм сега. Щях да си стоя в този свят, от който идвам изобщо, и щях да печеля много.

— Зная, но...

— Няма „но“. Не искам повече да чуя дори от теб това.

— Няма. Но има „но“.

— Какво?

— Но тогава аз ще ги излъжа. Може ли?

— Те са ти родители, Сара. И вече официални на всичкото отгоре.

— Ти си ми Крис. Мога да ги излъжа, щом няма друг начин.

Крис позлати глава. Прииска му се веднага да си тръгне обратно.

— Чакай, Крис! — извика Сара. — Моля ти се, нека да... Чакай, моля ти се!

Когато четиримата седнаха да обядват по старомодния начин, Сара каза на баща си:

— Крис има нужда от пари. Затова е дошъл. Не е знаел, че аз...

— Много пари ли ти трябва, Крис? — попита Енох.

— Колкото може. — Крис се усмихна.

— Колкото може повече, това искаш да кажеш, нали? — наведе се към него Енох.

— Това иска да каже, разбира се — каза Сузи.

Крис кимна мълчаливо.

— За каква работа ти трябва много пари, Крис? — попита старецът.

— Не съвсем почтена, татко — каза Крис и въздъхна с облекчение.

— Пак ли... ще убиваш хора?

— Не. Не точно хора.

— Животни ли?

Крис кимна.

— То е почти същото вече, Крис. Сега не е като преди век, когато хората са убивали животните по разни причини, та даже и за спорт. Знаеш какво е сега.

— Знам, татко. Не ми давай никакви пари. Аз не дойдох да искам от тебе пари. Мислех, че Сара...

— Така е, така е — каза милата Сузи. — Но Сара направи много добре, като си плати таксата. Тя сега си е нашето дете и пред лицето на

хората. Това е най-хубавото нещо на този свят, Крис — да си имаш дете и то да бъде законно. Да ти носи името. Да живеете заедно. О, Крис, ти не можеш да разбереш колко хубаво е това!

— Чувствам какво е, майко — каза Крис.

— Ще ти дам пари — каза Енох. — Но ще ти дам половината, Крис.

— Половината от... — Крис не разбираше.

— Половината от тези пари, които щях да ти дам, ако бизнесът ти беше почтен.

— Ти ще му дадеш пари, за да убива животни, така ли? — вдигна вежди старата Сузи. — Не те разбирам, Енох.

Старецът махна с ръка.

— Той ще ги убива и ако не му дам парите, Сузи. Той пак ще ги убива, нашият Крис. Толкова ли не ти идва наум?

Крис спря да се храни и се загледа неподвижен в очите на стария Енох.

— Нашият Крис, чу ли, Сузи? — Старецът се обърна към жена си с чистите си, умни очи. — Той е нашият Крис, затова не мога да не му дам парите.

Сара остави приборите и се хвърли да прегърне баща си.

След вечерята, когато си легнаха всички, тя отново се примъкна в стаята на Крис и се мушна при него в леглото му.

— Аз печеля, знаеш ли? — прошепна му. — Аз изкарвам тука, в градината. Ще ги събирам за теб, Крис. Искаш ли?

— Не — каза той. — Събирай си ги за теб.

— Но на мен не ми трябват! За какво са ми на мен сега пари? Нали виждаш, че имам всичко? Нали знаещ, че вече имам всичко?

— Виждам. Знам. Ти... пак ли няма да ме оставиш да се наспя?

— Разбира се, че няма, Крис! Не се излагай, моля ти се!

Те се любиха по най-най-старомодния начин на света — подобно на пра-прадядовците и бабите си и подобно на животните.

По същия начин всички закусиха — отново на маса, с прибори и готвени храни, с обилие от зелено, за всекиго отделни листа. Освен лук и марулеви листа, сега имаше един огромен морков, от който изядоха почти половината.

— Глезите ме тук — каза Крис. — Толкова ви обичам всичките. Ще се опитам много скоро да върна парите.

— Не бързай с това, Крис — каза старецът. — Не бързай, ако те увеличават печалбата ти. Аз не ги влагам в банките, не правя друг бизнес, освен градината си. Парите, Крис, колкото трябва на тялото, толкова вредят на душата. Аз съм стар вече и моето тяло все по-ясно губи битката с моята душа, сине. Да си жив и здрав, сам да се убедиш във всичко това. Не бързай да ми връщаш парите, а бързай да спечелиш твоите пари. Така по-скоро ще млъкне силното ти младо тяло и ще даде простор на душата ти.

Крис отлетя силен, със самочувствие, което не бе имал от далечните си юношески години. Парите бяха толкова, че — по предварителни изчисления — процентът му от печалбата щеше да стигне около двайсет и пет на сто.

Жак не се зарадва особено, когато направиха точната сметка.

— За мен остават седемдесет на сто сега — каза той, като гледаше мъничкото компютърче в ръката си. — Защото твоите стават при това положение трийсет.

— Петнайсет — каза Крис. — Нали половината са за Джулия.

— Джулия не е тук — каза Жак. — Тя знае, че нямаш. За нея пет, за теб двайсет и за мен седемдесет и пет. Става ли?

Със скоростта на компютър Крис разбра предложението — да скрият от Джулия истинските съотношения на капиталите и практически да разделят по пет процента от нея.

— Става — каза той. И му беше безкрайно неприятно.

— Защо не взе ловеца? — попита, когато с Жак тръгнаха отново да убиват крокодили.

— Защото Калвин ми е брат.

— Той какви капитали имаше?

— По-големи от твоите. — Жак се усмихна. — Аз щях да вземам по-малко, ако бяхме заедно с ловеца.

Нещата бяха вече ясни за Крис. Самата работа с крокодилските кожи не беше проблем — дори му доставяше някакво атавистично удоволствие. Но много скоро, само за няколко дни, в него узря мисълта, че той, Крис, всъщност не знае какво иска от себе си. Съвършено ясно му беше, че иска да избяга от света, след като избиха с Калвин толкова полицаи. Също толкова му бе ясно, че иска да спечели достатъчно пари, с които да... какво?

Това не знаеше Крис — какво ще прави после. Не знаеше и кога е това после. Летеше, стреляше с настървение, пренасяше кожата на белокосия човек с дебелия вежди и всичко, което печелеше, прибавяше към своя дялов капитал. За няколко месеца процентът му се дигна почти двойно, тъй като Жак не прибавяше от печалбата си към дяловия си капитал.

— Защо правиш това? — попита го Крис една вечер, докато седяха пред колибите си под езерото с каньоните.

— Имам двама сина — каза Жак. — Те учат. Те ще стават... нормални граждани. Така искат. На тях пращам печалбата.

— Къде са?

— В Индустралния.

— Колко са годишни?

— Големият на двайсет и три, малкият на осемнайсет.

— Да са ти живи и здрави — каза Крис и въздъхна.

— Ти не си ли мислил за това?

— За кое?

— Да имаш деца.

Крис се усмихна.

— Ако имах деца, те трябваше да бъдат законни. Откъде милионите за таксите?

— Сега ще спечелиш. Още си твърде млад. Тъкмо си за баща. Знаеш ли какви момичета има в Риока?

Крис нищо не каза. С една клечица си драскаше по пясъка пред краката.

Вечерта беше прекрасна, чуваха се птичи гласове и шумът на водопадите. И сутринта беше още по-прекрасна, когато — тъкмо щяха да излитат към блатата край голямата река — в небето се появи два хеликоптера.

— Моментално след мен! — извика Жак в слушалката и полетя към сянката на каньона.

Крис го последва. Двамата останаха, във въздуха, на място, под скалния ръб на езерото, в огромна ниша. Крис извади телескопа и го насочи към хеликоптерите. Същото правеше и Жак.

— Вътре има от нашите, Жак! — извика Крис в слушалката. — От диваците!

Жак видя в хеликоптера един от туземците и изрева.

— Ще ги одера живи! — извика той в слушалката. — Знаеш ли откога им се каня! Заеми се с левия, Крис! Изчакай само да останем в гърба им!

Хеликоптерите бавно минаха над лагера. От тях се проточиха обективи на камери и те подробно снимаха всичко.

— Готов ли си? — попита Жак в слушалката.

— Да — каза Крис.

— Хайде, след мен. Левият за теб.

Невероятната „оса“ на Жак бръмна след десния хеликоптер и след малко той светна във въздуха като парче лава.

Крис се насочи след другия хеликоптер — той също се превърна в топка от лава.

Жак прибра в кутията на летателния апарат лазерушката си и извади допотопна тежка картечница, която сглоби за секунди. Отправи се рязко надолу към джунглата, без да каже дума.

— Къде отиваш, Жак? — попита го Крис в слушалката.

Жак не отговори.

— Ей, Жак, не ме ли чуваш?

Крис се завъртя над свалените, стопени хеликоптери и внезапно, също тъй рязко, полетя след Жак.

— Жак, чакай! — викаше той в слушалката. — Чуваш ли, Жак, недей!

Жак беше вече над туземното селце. Завъртя се над площада, по който се струпаха туземците.

Насочи допотопната картечница и тя затрака.

Крис видя последния танц на туземците, които оставаха в различни криви пози на площада на своето диво, малко селце.

— Жак! — крещеше той. — Жак, какво правиш!?

Жак продължаваше да стреля, докато последният туземец не бе прострелян.

IX

Гледката беше ужасна — четиридесетина туземци, млади и стари, мъже, жени и деца, лежаха простреляни на площадчето между колибите. Жак вървеше между труповете и ги обръщаше с крак, да им види лицата.

— Той е, разбира се! — извика накрая, когато бе разпознал всички.

— Кой? — попита Крис със слаб глас.

— Вождът им. Той ни е предал. Той знаеше няколко думи от човешки език. Заради двете му кучки!

— Какви кучки?

— Две момичета имаше при мен, от неговите. Гледаше ме лошо. Знаех си аз! Трябваше да го махна веднага!

Жак беше бесен. Крис, който бе избил стотици хора във войните, сега не се чувстваше добре.

— Какво? — извика към него Жак. — Жал ти е, така ли? А като ни предадат, тогава няма да ти е жал!

— Не става дума за жалост, Жак — тихо каза Крис. — Но между другото се питам кой ще дере сега крокодилите. Ти не остави нито един жив от тях.

— Аз! — крещеше Жак. — Да не мислиш, че тия двукраки животни могат да свършат каквото и да било по-добре от мен? Мислиш ли такова нещо, а?

— Стига си ми крещял, Жак. И без това картината достатъчно ми напомня за военната служба. Имам добър слух.

Жак млъкна.

— Какво ще ги правим сега?

— Ще ги изгоря — каза Жак. — Какво друго да ги правим?

Той отлетя към лагера за огнепръскачката. Крис обиколи колибите на туземците и в крайната, последната, в която влезе, откри момиченце на около шест години. То го гледаше неподвижно от полумрака в дъното на колибата и се опитваше да се скрие в сухите листа, върху които лежеше. Крачето му беше счупено — Крис разбра

защо не е успяло да излезе от колибата и да сподели съдбата на всичките си сънародници.

— Ей, не бой се — каза той меко. — Не бой се, аз съм Крис. Я дай да видя какво има на крачето.

Момиченцето издаде звук, подобен на звука, който издават котките при внезапна близост с куче.

— Не бой се де — каза Крис и опита да се усмихне. — Няма нищо лошо да ти се случи, обещавам ти.

Когато посегна към счупеното краче, момиченцето се опита да го ухапе с животински рязко движение. Крис се дръпна — отърва се само с две дълбоки рани на дясната си ръка от ноктите на детето.

— О, виж ти — каза той. — Така не можем да се разберем... Боди.

Той се засмя въпреки болката от драскотините. Хареса му това случайно име, което даде на дивото момиченце.

— Ти си Боди — посочи го той, като се смееше. — Аз съм Крис. — Посочваше момиченцето и повтаряше името, което му избра, после посочваше себе си и повтаряше своето име.

Крис седна в колибата до момиченцето и му приказваше кротко.

— Слушай сега, Боди, първата ни работа с теб е да оправим крачето. Ще му сложим една шиничка, ще го бинтоваме, може даже да го гипсираме, ако в лагера се намери гипс. После ще си играем с тебе и така неусетно ще оздравееш. Ще си живееш при мен, ще те науча да говориш. Всичко ще бъде добре, Боди, само не трябва да виждаш това, което се случи преди малко откън. Не трябва да виждаш какво стана с майка ти и баща ти, нито с братята и сестрите ти, нито нищо. Ето това е проблемът. И за тази цел Крис сега трябва да те приспи. Просто няма друг начин да те измъкна оттук, без да ги видиш, разбираш ли? Ето сега така...

Той извади флаконче от джоба на ризата си, отвори го внимателно и насочи малката струйка газ към детето. За по-малко от половин минута то вече спеше дълбоко.

— Хайде сега, Боди — каза Крис, като го взе на ръце. — Хайде, защото ако продължаваме да стоим тука, може и Крис да заспи, което не се препоръчва.

За всеки случай той взе малко хапче, после излетя с момиченцето към лагера.

Жак тъкмо се готвеше да излети с огнепръскачката към селцето на туземците.

— Какво е това пък? — попита той, като видя дивото момиченце в ръцете на Крис.

— Боди — каза Крис. — Представям ти я.

— Да беше казал, щях да ти оставя една-две по-големки. Това още не става.

— Аз не го вземам за това, Жан. Просто така, вземам си го, да го отгледам.

Жак отлетя, без нищо да каже повече.

Крис намери гипс в добре обзаведената аптека на лагера и докато дивачето спеше, успя много добре да гипсира крачето му. След това го изчисти цялото със специален разтвор и го настани в чистото легло.

— Така те искам, Боди — каза той накрая и въздъхна. — Ще видиш какво чудесно дете ще излезе от теб, стига да се разбираме.

Нещата в мислите му се промениха толкова рязко, че той се изненада силно от себе си. С голяма готовност набра плодове и се захвана да приготви храна, близка до менюто на туземците. Бе изпълнен с бодрост и добро настроение. Дори се сети да направи от клечки и конци играчка, с която мислеше да забавлява дивачето.

Когато се върна при него, то беше изчезнало. Крис трескаво обиколи навсякъде около лагера, като викаше: „Боди! Боди, къде си?“ — като че ли вярваше, че дивото момиченце ей сега ще му се обади.

Беше нещастен, вбесен от себе си. Седна пред колибата си и грубо се наруга. Тогава чу шум от дървото над себе си и погледна нагоре.

Дивото момиченце се бе покатерило високо в клоните на вековното дърво и се бе скрило в листата. Само гипсираното му краче се белееше.

— Боди! — извика Крис радостен. — Ей, хлапенце, ела тука веднага? И не се бой, чуваш ли? Къде си тръгнало с този счупен крак, а?

Повече от час Крис увещаваше детето да слезе от дървото — ефектът бе същият, ако бе увещавал някой от клоните на дървото. Ни мръдване, ни звук — само очите на дивото момиченце от време на време святкаха през листата.

Жак го завари да обикаля под дървото и да говори на Боди.

— Губиш си времето, Крис — каза той. — Абсолютно невъзможно е да те послуша.

— Аз трябва да го сваля. Ще го сваля, ще го вържа, ако трябва, и ще го отгледам. Казах ти вече!

— Отгледай го и го прави каквото искаш. Но аз ти казвам, че то никога няма да слезе от дървото, докато сме наоколо. Може би само...

Жак не довърши мисълта си и отиде към своята колиба. След малко се появи с двете „кучки“. Това бяха момичета на около дванайсет години, съвършено развити и учудващо хубави.

— Ей ги — каза Жак. — Заради тях стана всичко това. Заради онзи идиот, който се опита да ни предаде. Избери си едната, ако искаш.

— Избирам си Боди, докога ще ти го повтарям? Искам детето, то си е мое. Запази си „кучките“ и си намери нови, ако искаш. Само че не знам откъде вече ще ги избираш.

— Само на двайсетина минути оттук има друго такова племе, не бой се. Няма и две хиляди километра оттук до тяхното село.

— Нямам никакви други интереси, Жак. Искам да отгледам това дете. Защо всъщност изведе тия двете?

— Те ще го свалят, надявам се. Иначе...

Жак не довърши, вместо това извади дълъг бич и шибна земята под краката си. Двете хубавици веднага паднаха на колене и вторачиха красивите си очи в него.

Жак посочи момиченцето на дървото, после посочи земята пред краката си.

Дивите хубавици бавно се изправиха, на крака.

— Йо я! — извика едната към момиченцето на дървото. — Йо я!

— Я йо! — изпищя то от дървото. — Я йо! Я йо!

Едната започна да скача на място и да пляска с ръце, като издаваше пронизителни, пискливи звуци. Другата се изкачи по гладкия ствол на голямото дърво буквално с пъргавината на котка. След минута тя бе вече долу, като в прегръдката си държеше Боди.

Жената погледна Крис, посочи с пръст гипсирания крак и извика няколко пъти:

— Ю! Ю!... Ю! Ю!

— Ти ли си гипсирал крака му, това те пита — поясни Жак.

— Аз, да — каза Крис. — И го измих, и храна съм приготвил, и въобще трябва да бъдете съвършено спокойни, докато съм тук.

Жената каза нещо на дивото момиченце и то като че ли се усмихна. Другата продължаваше да танцува на място и да издави пискливите си звуци.

— Дай им дъвка — каза Жак. — И на трите.

— Нямам у мен.

Жак незабелязано му пъкна в джоба няколко ароматни, вкусни, упойващи дъвки. Крис приближи жената, която държеше детето, и подаде две дъвки. Тя ги грабна светкавично от ръката му, и то така, че му останаха нови три драскотини. Лапна ги с обвивките, които след две секунди бяха изплюти на земята. Крис погледна към другата жена и тя спря да танцува. Подаде и на нея дъвка. Същото движение, нови няколко драскотини и Жак се разсмя.

— Подхвърляй им ги, Крис. Иначе ще ти смъкнат кожата на ръката.

Крис извади нова дъвка и показа с пръсти, че тя ще бъде за детето. Жената, която го държеше, се засмя и поклати глава. Той внимателно подаде дъвката на дивото момиченце. Когато беше достатъчно близо до него, то я грабна и по същия начин я лапна с обвивката. На него му трябваша още две секунди повече, за да изплюе тази обвивка, но гримасата му след това стана още по-лъчезарна, отколкото гримасите на жените.

— Дванайсет, казваш? — попита Крис.

— Кое?

— Годиците на тези твоите... дами.

— Толкова. Те раждат на девет, на десет. Това са всъщност стари моми.

— Значи ти за две стари моми ликвидира цяло едно племе, така ще излезе работата, Жак.

Жак сви рамене.

— Онзи тиквеник е виновен. Вождът им. За нищо на света не можеш да ги накараш да се доближат до цивилизовани хора, но като дойде до ревност и мъст.

— Ревност и мъст — повтори на себе си Крис. — Ако прибави човек и завист, може да сметне, че двигателят на цялата наша цивилизация е описан. С три думи. „Ревност, завист, мъст.“ Не виждам нещо друго, което размърдва цивилизования човек.

С големи уговорки и безкрайно много дъвки — които дивачките, разбира се, гълтаха — Крис успя да докосне дивото момиченце няколко пъти. Паническият страх така бе приспан и вечерта на този ден петимата — Крис, Жак, двете дами на Жак и малката Боди — устроиха угощение с празненство. Бяха наклали голям огън сред лагера, пекоха плодове и месо, пиха ферментирани, ароматни сокове, примесени с мъничко алкохол. Дамите се напиха така, че се тръшнаха край огъня в почти истерични смехове, а Боди заспа в ръцете на Крис.

Той внимателно я пренесе до леглото и се върна при другите.

— Една мечта ми беше останала само — каза той. — Сега май и тя се осъществи.

— Детето ли? — попита Жак.

Крис кимна.

Жак му подаде шишето, което държеше.

— Можем да полеем случая тогава. Дано се опитоми твоята Боди.

Крис пое шишето и отпи две глътки.

— Избери си едната де — каза Жак, като гледаше търкалящите се в праха диви госпожици. — Която и да е.

— Благодаря — каза Крис и се усмихна.

— Защо? Не ти ли харесват? Държат се много добре, ако искаш да знаеш. Нямам нито една драскотина, както можеш да забележиш.

— Напротив, харесват ми. Готини са. Но ме ми е до това сега, Жак.

— Ти как си?

— С кое?

— Изобщо с интереса си към жените?

Крис сви рамене. Отпи още една глътка и каза, като се усмихваше:

— Оставям се понякога да ме насилят. Но рядко. Не ми е до това обикновено, Жак. Стар съм вътрешно. Много трупове на жени съм видял, може от това да е. Не знам от какво е. Почти ми е все едно, Жак. Като го мисля, искам да кажи, тогава ми е все едно.

— А като го правиш?

— Харесвам го.

— Тоест работата при теб е, докато се навиеш, така ли?

— Май че е така.

— Ами аз ти казах. Ако се навиеш, ето ги.

— Добре. Ще имам предвид.

Крис стана и отиде да си легне.

Жак остана край огъня, загледан в бавно гънещите се, красиви тела на своите черни госпожици.

Х

Нещата в лагера на крокодилоубийците се промениха рязко и значително от деня, в който туземците бяха избити от Жак, а Крис — така да се каже осинови малкото диво момиченце и му даде името Боди. Всяка свободна минута той прекарваше с него — за по-малко от месец го бе научил да изговаря няколко човешки думи.

Половин година по-късно, когато Боди бърбореше непрекъснато и се смееше почти на всичко, което я заобикаляше, Крис я настани до себе си в самолета и я отведе при Сара.

— Ето детето — каза той, като представи малкото черно момиченце, облечено в бели дрешки, сресано много грижливо, с две плитки.

Сара не попита кое е това дете, нито нещо друго — зае се веднага с купуването на голям брой чудновати играчки.

Старият Енох също не попита нищо. Само Сузи — когато вечеряха все тъй по обичайния старомоден начин — се остави на любопитството си:

— Купил си го от някое диво племе, нали, Крис?

— Синових го — поправи я той. — При едно нещастие то остана само, без родители и роднини, със счупено краче. Взех го да го отгледам.

— О, това е много хубаво от твоя страна, Крис — каза Сузи и разговорите около Боди бяха приключени.

Тя остана там, в Алжария, да живее при Сара и старците, докато се научи на всички човешки обноски. Две години по-късно (Крис беше вече твърде богат) Сара пристигна в Риока, придружена от смайващо красивата млада дивачка и поживя в един от суперхотелите няколко месеца, докато Крис дойде да ги прибере.

Жак не се намръщи особено, когато Сара и Боди се появиха в лагера. Междувременно той бе открил другото племе, от което вземаше дерачи, а покрай дерачите се бе сдобил с още четири момичета, които живееха в нова, голяма колиба, построена за тях.

— Скуката тук е обратнопропорционална на бройката ни — каза той. — Бездруго мислех да направим още една-две къщички. Какво ще кажеш, Крис?

Крис кимна и с много голямо удоволствие поръча в Риока елементите, от които сглоби разкошните две къщички.

— Ние със Сара искаме да живеем заедно — каза Боди, когато те бяха готови.

Крис се обърна към Сара да я погледне в очите.

— Така е, Крис — каза тя. — Ние не искаме да се делим с Боди. Хубаво ни е заедно.

Всичко беше чудесно сега, Боди от своя страна научи Сара на простия, див живот, в джунглата. По цели дни двете скитаха, беряха плодове, правеха снимки, плетяха кълчищени торби и гоблени.

— Знаеш ли точната истина за мен? — попита веднъж Боди, когато двете със Сара лежаха край големия водопад в каньона.

— Не.

— Не ти ли е казал Крис?

— Не съм го питала.

— Много е хубаво, когато човек не пита — въздъхна Боди. — Но аз искам да ти я кажа.

И тя разказа на Сара всичко, което се бе случило, с потресаващите подробности. Накрая добави:

— Крис не знае, че знам. Той мисли, че съм била много малка и дива, и глупава. А пък аз всъщност си бях точно такава, каквато съм и сега. Знаеш ли, Сара, нищо, ама съвсем нищо особено ново не съм научила нито при Крис, нито при тебе, в Алжария. Само езика ви и... тези начини да си служи човек с копчета, телефони и радиовръзки. Другото го знаех някак си. Ние всички от нашето племе си знаехме за вашия свят и си говорехме помежду си за него. Не съм изненадана, искам да кажа, от всичко това, което ми се случи да видя при вас. Точно така съм си го представяла. Точно така то се разказва от нашите стари диваци, дядовци и баби. Ние сме имали наши, които са били във вашия свят и после пак са се върнали в племето.

— Защо са се връщали? Не е ли по-хубав нашият свят?

— О, сега вече знам. Непременно е трябвало да се върнат. Никак, ама никак не е свят това вашето, Сара. Честна дума.

— И аз често имам това чувство.

— Кое?

— Че това нашето не е свят.

— Повярвай ми. Честна дума, ти казах. То е нещо друго, вашият свят. То е болест, Сара. Голяма, много стара болест, която вече не може да се излекува.

— Мислиш ли?

— Сигурна съм. Вече видях. Смътно го знаех и когато си бях малко диваче. Но сега го видях. Знаеш ли, Сара, сега вече виждам, че е напълно нормално този ваш свят да се счупи.

— Да се какво?

— Да се свърши, да изгори, не знам точно какво да стане, но е нормално, разбираш ли? Той не е хубав. Не е здрав. Когато нас ни нападнат болести и паразити, ние се вдигаме и изгаряме колибите на селцето си. Преместваме се, започваме отново. Иначе ще загинем в краста, проказа и нечистотии.

— Излиза, че ние, нашият цивилизован свят, сме крастави, прокажени и тънем в нечистотии. Така ли, Боди?

— Точно така, но малко по-лошо. Защото вашата краста, проказа и нечистотиите не са в колибите ви, а вътре във вас. В душите ви, Сара. В боговете ви, които се разпореждат чрез компютрите и всичките ви ужасни копчета. Да ти разкажа ли пак за онази ужасна пушка, с която Жак тогава...

— Остави това, Боди.

— Аз ще го оставя, заради тебе. Но то не ме оставя. Никога няма да ме остави. Този ваш бог — пушката — добър ли е, Сара? Ти как мислиш самата?

— Мисля, че може и да си права. И че не ми се говори за тези неща. Нали няма да се разсърдиш, ако зарежем тази тема, а, Боди?

— Не, разбира се. Аз на теб никога не мога да ти се разсърдя. Не трябва да ти се сърдя. Дори ако вдигнеш пушката срещу мене.

— Стига, Боди!

— Добре, няма. Но ти, умната, учената, бялата Сара, също не виждаш, че вашият свят е крастав, прокажен и плувнал в собствените си нечистотии.

Боди стана и започна да се катери по скалата нагоре, край водопада.

— Ей, Боди! — извика Сара след няколко минути, когато истински се изплаши. — Къде?

— Не зная, Сара. Иска ми се да се кача горе, при скалните гълъби. Ще се върна после.

— Ще се пребиеш, Боди!

Момичето се засмя. Съблече блузката си и я хвърли надолу. Свали от рамото си фотоапарата, хвърли го и него.

— Боди, какво правиш?!

— Чувствувам се отлично, Сара! Не бой се!

— Моля ти се, Боди, слез! Веднага слез, чуваш ли?!

Дивачката се смееше все по-силно и се изкачваше по отвесната скала към нишите с гълъбите.

Сара извади предавателя и извика Крис.

— Какво има? — обади се той в приемника.

— Боди тръпна нагоре по скалата в каньона!

— Как... тръгна? — заекна Крис в приемника.

— Ей така, по скалата! Припадам само като я гледам!

— Ида — каза Крис и след пет минути летателният му апарат се появи над каньона.

— Боди, остави тази игра, моля ти се! — каза той в предавателя.

— Това не е игра, Крис — отвърна Боди в приемателя му. — Това е заповед на моя чист и прост бог. Той ме кара да се катеря сега тука. Повярвай ми, това съвсем не е мое хрумване. И наистина винаги ми е приятно да разговарям с теб, но...

— Боди!

— Не викай, Крис, чувам те съвсем ясно. Исках да ти кажа, че най-добре е да не се разправяме тъкмо сега. Затова... Затова виж какво ще направя, Крис. Ела малко по-насам.

Крис се насочи към скалата и спря във въздуха. Виждаше момичето на двайсетина метра от себе си, залепнало на скалата.

— Ето, виж, Крис — каза Боди в приемника му и той видя как тя откачи предавателя си и то хвърли надолу в пропастта.

— Боди! — извика той, макар да знаеше, че това е вече напълно излишно.

Прекрасното диво момиче се катереше по стената подобно на гущер. Когато наближи една от нишите под езерото, то махна с ръка, влезе вътре и се изправи. После потъна навътре.

Крис изруга, прелетя до самия рѳб на нишата, в която се изгуби дивачката, и със сетен риск се доближи до скалата. Остана на мястото си във въздуха, хвърли въже с кука, но тя не успя да се закачи о гладките камъни. Повтори опита още няколко пъти — в това време перките на летателния му апарат се въртяха на сантиметри от скалата. Погледна надолу с мисълта, че ако перката закачи скалата... Зави му се свят. Изведнѳж — може би за прѳв път в живота си — той разбра какво е да живееш из въздуха, опрян на метални перки, лагерчета, двигателчета и електроники в нищожни батерийки и жички. Помисли си, че сам подивява покрай Боди и с голяма злоба продължи да хвърля въжето с куката. Най-сетне тя се закачи, той се върза здраво с въжето и започна да се освобождава от летателния си апарат.

— Това е глупаво — каза Боди от десетина метра. — Виж отсам колко е широко, можеш спокойно да влезеш и да кацнеш. Защо рискуваш толкова?

— Аз ще ти кажа защо! — закани се Крис, но послушно направи това, което момичето му предлагаше.

Две минути по-късно той се изправи пред нея и тури ръце на кръста си.

— Не ми се сърди, Крис — каза тя. — По-добре е да ме последваш. Моят чист, добър и прост бог няма нищо против, ако и ти ме последваш.

— Къде?! — извика той.

— Само не викай. Знаеш, че чувам чудесно. Хайде, идваш ли с мен?

— Идвам, разбира се, но защо не ми кажеш къде отиваме?

Безумната дивачка сви рамене. Крис не си спомняше да е виждал толкова красиво женско нещо през живота си — нито живо, нито рисувано.

— Защо си хвърли блузата? — попита той, всъщност без да знае защо пита.

Тя отново сви рамене.

— Срамота е така — каза Крис. — Вече си голяма.

Боди погледна гърдите си и за миг се усмихна.

— Срамота са вашите приказки, Крис. Само те. И вашата краста. В самото човешко тяло няма нито една точица, която е срамна. Нито едно косъмче.

— Каква краста? — не разбра Крис.

— Говорихме си със Сара. Вие сте крастави, прокажени и нечисти вътрешно.

— Кои ние?

— Целият ваш свят. Ще ти обясня после подробно.

Страхотното диво момиче подаде ръката си, Крис я хвана и тръгнаха.

Той не помнеше колко време вървяха в пещерата под езерото, когато се чу непознат звук, подобен на писък и тътен — звук, който беше вибрация и движение на телата им — секунди след началото на този неземан звук стените на пещерата се завъртяха и двамата се намериха прострени на влажното пясъчно дъно.

Боди се вкопчи в Крис, като почти заби ноктите си в раменете му. Останаха така, докато — може би след час или два часа — звуците и трептенията и огъването на стените на пещерата престанаха.

— Зная какво е — каза със слаб глас Крис, когато седнаха на пясъчното дъно, все още държейки ръцете си.

— И аз — просто каза Боди. — Свърши се.

— Кое?

— Краставият ви, прокажен и нечист свят. Това е, Крис. Сигурна съм.

Крис извади малка кутийка от джоба си, настрои няколко копчета и се загледа на слабата светлина от фенера си в екранчето ѝ.

— Какво е това?

— Индикатор за лъчите от всичките възможни бомби.

— Какво показва?

— Тука нищо. Трябва да се види навън. Ако можем да излезем.

— Ние няма да излизаме, Крис. Моят бог ми казва това. В никой случай няма да излизаме.

— Къде живее твоят бог?

Тя взе ръката му и я тури на гърдите си. Те бяха корави като на коза, тежки и остри.

— Тук — каза дивачката.

Крис дръпна ръката си. За втори път му мина мисълта, че докато е давал на момичето от своята крастава цивилизация, сам той по много чист и прост начин е подивявал.

— Ако изобщо можем да излезем, разбира се — рече.

— Ще можем, Крис. Но не сега.

— Откъде знаеш?

— Стига си ме разпитвал. По-добре дай да хванем един от гълъбите.

Тя стана и в лъча от фенерчето му лесно хвана един от гълъбите, накацали в нишите по тавана на пещерата.

— Давай полека след мен — каза дивачката, като държеше гълъба в ръка.

Вървяха дълго и бавно през пясъчен коридор, наклонен надолу.

— Идвала ли си някога тук? — попита Крис.

— Не, никога. Но това няма значение, Крис. Повярвай ми.

В далечината напред, по коридора, се появи светлинка.

— Казах ти, Крис — прошепна Боди. — Казах ти, че моят бог не е като вашите богове на злото.

Крис мълчеше и вървеше след нея. Когато приближиха отвора — пълен със светлина, — дивачката хвърли гълъба навън. Той полетя и когато излезе от пещерата, падна веднага.

— Това е, което си знаех — каза момичето. — Вие сте се унищожили, Крис.

Крис остана с отворена уста, после седна на пясъка в скалния коридор.

— И аз го знаех — каза тихо и дрезгаво.

XI

Крис и Боди броиха четири мрака и четири изгрева в отвора на пещерния коридор — тогава той се приближи до него толкова, не да може да подаде лъчевия индикатор навън. Държеше го в изпънатата си напред ръка и вървеше бавно.

— Съвсем ли вярваш на това нещо, Крис? — попита Боди.

— Абсолютно.

— Не искаш ли да пуснем още един от гълъбите вместо това?

— Не искам да умрем тука от глад — каза той.

Гълъбите бяха останали няколко. Хапчетата с хранителни вещества, които Крис винаги носеше в себе си, застрашително намаляха.

На метър от изхода индикаторът все още не действаше. Крис почака малко така, после се обърна към момичето.

— Ти стой там — каза й. — Няма нищо все още, но не идвай повече към изхода. Чу ли?

— Добре.

Той легна на влажното пясъчно дъно на коридора и полека запълзя навън от изхода, като все тъй държеше индикатора напред.

На метър навън от пещерата индикаторът даде сигнал. Крис го настрои отново и отново го подаде навън, като се изправи и го дигна високо.

— Мисля, че можем да излезем. Навън всичко вече е в ред.

Боди настоя все пак да пуснат още един от гълъбите и след няколко минути го донесе до изхода. Той литна от ръката й, направи голям кръг в небето и се върна. И двамата с Крис бяха безкрайно учудени от това, че гълъбът сам кацна на рамото й.

— Пусни и другите — каза Крис. — Излови ги и ги пусни навън всичките.

Боди направи това. Всичките гълъби, един по един, направиха големи кръгове във въздуха и се върнаха да кацнат на раменете на Боди.

— Какво е това, Крис? Защо се връщат при мен?

— Защото ние сме единствените живи същества на земята. Ние, двамата с теб, и тези няколко гълъба.

— Откъде знаеш това?

— Каза ми го твоят бог, Боди. Аз започнах да го чувам.

Тя го изгледа сериозно и не каза нищо. Само погали един от гълъбите и тръгна напред, към изхода.

Беше съвсем, лесно да слязат надолу, към мястото на лагера. Отвесните скали бяха натрошени и отнесени, джунглата — повалена и измита от водата. Не бяха минали и десетина минути, когато пред очите им всичко стана ясно: езерото се бе изляло от огромната чаша на платото и водата му беше помела по пътя си всичко.

Долу, на мястото на лагера, имаше само песъчлива тиня, която се оцеждаше.

— Сега е все едно дали сме тук — каза Крис, — или където и да е другаде.

— Искаш ли да отидем в нашето селце? — попита Боди.

Крис сви рамене.

— Това ти казвам. Все едно е вече къде сме.

— Нататък има плодове. Ще можем ли да ги ядем след всичко, което е ставало?

Крис не отговори — просто тръгна полека към растителността, която езерото не беше унищожило.

Вървяха повече от три часа, докато излязат от песъчливия, мек нанос. Гълъбите все тъй стояха на раменете на Боди. Когато стигнаха до първото дърво с плодове, Крис откъсна един, натроши го в ръка и даде на един от гълъбите. Гълъбът клъвна спокойно. Крис откъсна друг плод и сам отхапа от него.

— Съвсем ли си сигурен, че няма нищо да ти стане, като ядеш?

— Вече е все едно кога ще свършим с теб, Боди — каза той. — Разбираш ли, че вече е съвсем, съвсем все едно?

— Не, не разбирам, Крис. Не искам да свършваме. Ние не трябва да свършваме. Питай моя бог и ще разбереш защо.

— Ако не ядем още няколко дни и ако не прием вода, така и така ще свършим, детето ми.

— Ти си детето ми.

Той я погледна. Тя беше сериозна. Поиска половината от плода, който Крис ядеше, като обясни:

— А ако все пак... Нека да е заедно. Но няма, повярвай ми. Няма!

— Добре, няма — каза Крис и се усмихна.

Те изядоха по още един плод, след което Боди свали гълъбите от раменете си и ги хвърли във въздуха, един по един. Гълъбите се разлетяха на различни страни, но скоро всички се върнаха и кацнаха на дървото над главите им.

— Те дали знаят, че само ние с тях сме сега на този свят? — попита Боди.

— Сигурно. Може би и по-добре от самите нас с тебе.

— Защо така мислиш?

— Защото техният бог е вероятно още по-чист, прост и добър.

Починаха си умълчани някое време, след това Боди стана и започна да чупи клони.

— Какво искаш да правиш? — попита Крис, който все още лежеше на тревата.

— Колиба.

Той се надигна.

— Знаеш ли, Боди, че нямаме дори нож?

— Какво от това? Моите родственици не бяха виждали нож, докато не дойде Жак от небето. И живееха добре. Много, много години са живели така, с песни, сватби и смехове. Ей, Крис, дали някъде не са останали и други?

— Къде?

— Не знам. Някъде.

— На този континент никой не е останал. За другите не зная, но и там няма как да се оцелее.

— Сигурен си, така ли?

— Тази война беше готова още преди стотина години, момичето ми. Тоталната и последната. Тя беше вързана така, че нямаше как на едно място да стане, а на друго да не стане. Всичко беше в ръцете не на хората, а на нашите зли богове в кутийките и жичките, както казваш ти. Решенията бяха взети, разбираш ли? И бяха дадени на кутийките и жичките. Те вече не можеха да се променят. И щом тук стана всичко това, значи е станало навсякъде. Съвсем сами сме, Боди. Ние и гълъбите.

— На цялата земя ли?

Крис кимна.

Боди се опитваше да счупи голям клон — в усилието си падна на земята. Шортите ѝ бяха се разпразили, тя с досада ги събу и ги хвърли. Останало съвсем голо, дивото момиче се разсмя и каза:

— Извинявай, Крис, зная, че този костюм според вашите представи не е най-приличният, но си мисля, че в скоро време ще ти се наложи да свикнеш с него и сам.

— Какво искаш да кажеш?

— И твоите парцалки ще се скъсат някой ден. — Боди продължаваше да се смее. — И ще останеш без тях.

Крис мълчеше замислен.

— Какво се чудиш? Не ми ли вярваш? Ей, Крис!

— Чудя се дали да ида към самолета. Да видя останал ли е на мястото си, или и той...

— Защо ти е самолет?

— Не знам. Сигурно по инерция мисля за всичко това.

— Тъкмо щях да ти кажа, че вие унищожихте света само заради вашата инерция. Тя ви тикаше с такава сила към това, че даже когато виждахте края му, вие пак не можехте да се отскубнете от нея. Много пъти се канех да ти кажа това. То беше като много бърз влак, в който стоите. Виждате как този влак ще изхвъркне от релсите, не можете да скочите от него и никой не посяга да го спре. Защо никой не посегна да го спре, Крис? Слушай, ще се обидиш ли много, ако ти кажа, че вашият свят трябваше да бъде унищожен?

— Ето, моето момиче, даже и ти го казваш. Тогава кой трябваше да спре този последен човешки влак?

— Вие, не аз. Който го е подкарал, той трябваше да го спре.

— Не е могло, момичето ми. Нямахме как. Ние влагахме всичко в двигателя на този влак, а не в спирачките му. Ние вече нямахме никакви спирачки, в нищо. Много отдавна бяхме така. И вътре в себе си нямахме вече спирачки. За нищо. Ти познаваш нашия свят, но аз го познавам далеч по-добре и по-дълго време. Ние вършехме всичко, за да увеличим силата на злите богове в кутийките и жичките, Боди. И знаеш ли какво още? Тези зли богове в жичките и кутийките, това бяхме самите ние, черна госпожице. Сега е толкова лесно да го разбере... Не си спомням да сме правили нещо — ние, цивилизованите човеци, — освен да увеличаваме силата и властта си. Разбираш ли го

това добре? И аз самият не си спомням да съм си мръднал пръста за нещо друго, освен да увеличи силата, знанията си за техниката, парите. Може би веднъж в живота си направих за около двадесет минути нещо друго.

— Какво?

— Нещо, от което нямах и никога нямаше да имам полза. Бях се заплеснал по ботаниката и веднъж присадах едно дръвче в гората. Занесох си инструментите, мехлемите, поработих двадесетина минути.

— И какво стана?

— После отидох да видя, цяла година по-късно. Калемите ми бяха израснали повече от метър. Дивото дърво беше станало питомно и на следващата година щеше да се обсипе с прекрасни плодове.

— Ходи ли и после?

— Кога?

— Когато узряха плодовете.

— Не. Никога не съм ходил. Но бях толкова щастлив, Боди, когато видях големите леторасли... За около четирийсет години живот това е единственото нещо, което съм направил без мисълта, че то ще ми служи на мен. Ей така, заради...

Крис млькна. Не знаеше какво да каже.

— Заради какво?

Той сви рамене.

— Заради бога, момичето ми. Добрия бог. Моя бог.

— Как изглежда той?

— Като дърветата. Като гълъбите. Като мен, вътре. Като бистрата вода на езерата. Като окоето на орела и бързия бяг на сърната. Като цветето и като пеперудата. Като плодовете, които ядем, и като слънцето, което свети. Разбираш ли добре?

— Да. И все пак... аз ще отида да видя какво е станало със самолета.

— Глупава инерция, Крис. Но щом толкова настояваш, ще дойда и аз.

— Страх ли те е да останеш тука сама?

— От какво?

Крис потръпна. Стори му се, че всичко това някога вече беше се случвало, бе го сънувал, бе участвал в него и оттогава помнеше, че

най-големият страх за човека започва с това, да няма от *какво* да се страхува.

Той не каза нищо и тръгна към мястото, където беше оставил самолета.

Боди мълчаливо пое след него.

Гълъбите литнаха от дървото и започнаха да кръжат над главите им.

XII

Самолетът беше на мястото си — непокътнат. Но това Боди и Крис установиха едва след три дни пътуване в променената местност. За нея беше празник всяка минута, докато Крис поглеждаше часовника си непрекъснато и трудно повярва, че нищожното летателно разстояние съдържа толкова дълго ходене пеш.

— Защо не хвърлиш тази проклетия? — попита го Боди, като посочи часовника му. — Защо ти е, като помислиш?

— Свикнал съм. Винаги ми е терсене без часовник, дори и за пет минути да го сваля.

— И то е част от вашите зли богове.

— А времето? Самото време какво е? Нали трябва да го мерим с нещо?

— Самото време е бог. Истинският. И не трябва да се мери.

— Права си, Боди. Може би ще свикна постепенно.

— А не искаш ли да ти направя една много голяма услуга?

— Каква е тя?

— Подари ми часовника си, Крис.

Той го откачи от ръката си и ѝ го даде.

— Наистина ли ми го подаряваш?

Крис се усмихна.

— Все за мене, така ли?

— Разбира се. Какво значи да ти подаря нещо?

— О, много ти благодаря — каза момичето и с елегантно атлетично движение запрати суперчасовника далеч към скалите, между които течеше поток.

— Сега и аз ти направих подарък.

— Боди!...

— А и това „Боди“, с което бях толкова горда, сега някак не ми се харесва.

— Избери си друго име тогава. Каквото ти искаш.

— Не ща име. Точно това е, че не ща никакво име. И твоето го не ща даже.

— Аз съм си Крис. Така съм кръстен много преди теб.

— Какво значи сега „Крис“? Нищо. Каквото и „Боди“.

— Тогава аз какво съм, щом Крис нищо не значи? — Той се усмихна.

— Всичко.

Крис потръпна. Като че ли и това беше се случвало някога. Като че ли той бе живял без името си и без никого от бившите хора по земята. Като че ли много, много отдавна знаеше, че сам той е *всичко*.

Голямо богатство бе съдържанието на самолета — вътре имаше нож, пушки, медикаменти и съоръжения. Но за голяма своя изненада Крис не се хвърли да ги разгледа, да ги подреди — просто се опъна по гръб на тревата и подложи ръце под главата си.

Боди се зае да си направи венец от цветя — с него украси косата си. Гълъбите бяха накацали на близките дървета — един от тях се обади галъвно.

— Чак сега всичко е в ред — каза Боди.

— Защо така мислиш?

— Защото гълъбът започна да гука.

Тя запя песен от своето племе и докато береше плодове в близките храсти, започна полека да си танцува. Крис я гледаше и си представяше градовете и къщите по света, в които всичко си беше на мястото — без живите същества. Попита се как ще стане гниенето, след като няма никакви микроорганизми, и не можа да си отговори. Знаеше, разбира се, че гниене няма да има и че всички хора и животни ще стоят така по местата си, мъртви, докато... Не можа да си отговори докога. Натрапчиво продължаваше да си представя всякакви възможни картини по различни държави, градове, континенти, морета и океани — попита се дали не са останали из водата дънните риби. Прииска му се да седне в самолета и да тръгне, да види с очите си всичко.

— Зарежи това! — каза Боди, както си танцуваше и беше с гръб към него.

— Кое?

— Което си мислиш в момента.

— Ти откъде знаеш какво си мисля в момента?

— Зная.

— Магьосница ли си, Боди?

— Не. Но когато гълъбите се любят пред очите ти, а ти не им се радваш, значи, че мислиш за лоши неща.

Крис вдигна очи към дървото, там два от гълъбите наистина се ухажваха, като се обикаляха и се кланяха един на друг.

— Не съм ли права?

— За кое?

— За това, че си мислеше лоши неща.

— Права си. И си много умна.

Тя спря да танцува, донесе плодовете и ги остави до него в тревата.

— Не съм умна — каза. — Не искам да съм умна. Умното у вас е болест, знаеш ли? Повреда е. Ние не знаем, но живеем много по-хубаво от вас. Вие сте неспокойни и когато сте много, много сити. И когато времето е хубаво, пак сте неспокойни. Вие сте нещастни и когато сте физически здрави. Защо мислите, че има още? Не е ли голяма болест това? Какво още има, ако си здрав, сит, времето е хубаво и чуваш наблизко песните на птиците и жените? Няма нищо ей, Всичко. Нищо повече няма, даже и ти си болен.

— Бях болен. Сега не съм.

— Не знам. Сега ще разбера. Ще се опитам да те излекувам.

Тя тръгна назад, като го гледаше в очите. Без да се обръща, откъсна една ябълка и се върна бавно при него.

— Вземи и яж — каза тихо, като протегна ръката с ябълката към лицето му.

Той се надигна на лакът.

— Какво... значи това?

Тя седна до него в тревата. Все тъй го гледаше в очите.

— Не знам — каза. — Само знам, че трябва да изядеш ябълката.

— Пак твоят бог ли ти казва това?

— А кой друг? Яж, ето.

Той отхапа от ябълката. Дивото момиче я взе от ръката му и също отхапа. След това започна да разкопчава ризата му — все тъй вторачена в очите му.

— Боди...

— Стига си говорил, като не знаеш какво.

— Добре, но... защо правиш сега това?

— Не знам. Това не е моя работа.

Тя го погали по челото, целуна го и го свали в тревата по гръб.

— Ти си всичко — прошепна му. — Толкова ли не разбираш?

— Слушай, аз... аз съм ти баща, може да се каже.

— Аз на теб съм ти майка, така е по-точно, ако се каже. Вие всички сте деца. Всички мъже — и питомните, и дивите. Аз съм майка. Всички жени са майки. И питомните, и дивите.

— Вече няма питомни жени и мъже. Нищо няма вече, Боди.

— Мълчи.

— Добре, само още нещо ще те попитам. За да станеш наистина майка, затова ли сега...

— Казах ти: не е моя работа. И вече млъквам.

— Само още нещо: щеше ли... да тръгнеш така към мен, ако имаше други мъже по света? И питомни, и диви.

— Идва ми да прихна, но в момента не ми е толкова смешно. Много си бил глупав, наистина. Когато идвам, мога да мина покрай всичките мъже на света, които бяха, за да дойда при теб.

— Защо?

— Сто пъти ти казах: не знам. Ти ме викаш.

— Аз не съм помръднал от мястото си и мислех за съвсем друго.

— Викаш ме. Много силно. Ето пак ме викаш с такава сила...

Още преди да я докосне, Крис знаеше, че това никога всъщност не беше се случвало с него, освен в неясния, далечен сън, който като че ли съдържаеше всичките неща, които могат да се случат с човека. Той погледна гълъбите, които задъхано се обикаляха, погали косата с цветчетата и целуна бавно момичето.

Мръкваше и Боди отиде да набере сухи листа за легло. В самолета имаше одеяла и надуваеми дюшеци, но тя категорично отказа даже да ги погледне.

— И те ще се скъсат един ден — каза. — Няма смисъл да се връщаме назад.

Все пак Крис взе запалка от самолета и вечерта накладе огън. Имаше и малко алкохол, който му подействува силно.

Той заспа пръв — Боди си тананикаше и се решеше с пръсти.

Когато тя се убеди, че е заспал, взе факла от огъня и отиде в гората. После се върна със снопче дълги, кафеникави листа и се зае да ги свари в канче, което взе от самолета.

Когато отварата беше готова, Боди обели сухата кора на голямо дърво, обра с нокти меката дървесина и направи нещо като голям памучен тампон. Натопи го в отварата и го поднесе към устата на Крис. Поддържа го така около минута, като през това време сама бе закрила устата си. После тя изгори тампона с упойката, повдигна Крис на рамото си и го понесе през джунглата.

Дивото момиче вървя така около час, след което спря, направи ново легло от сухи листа и настани Крис на него. Върна се при самолета и в една торба натъпка съдове, ножове и медикаментите, които сама познаваше. Занесе торбата при Крис и отново тръгна към самолета, като носеше в себе си запалката.

Дълго време Боди мъкнеше сухи клони и листа около самолета — накрая запали факла и я хвърли в тях.

Листата и клоните се запалиха. Боди хукна назад, към мястото, където бе оставила Крис. Само след десетина минути се чу взрив и откъм мястото на самолета се дигна огромен кълбест огън в небето.

Момичето спря, погледна пламъците и после продължи пътя си.

Крис я чакаше буден, седнал в леглото от сухи листа.

— Как ме пренесе?

— На гръб. Как иначе?

— Защо не ми каза да го направим заедно?

Тя сви рамене.

— Слушай — каза той, като я хвана за ръката и я дръпна при себе си. — Досега само една грешка си направила, откакто те взех от колибата. Откакто те видях и ти гипсирах крака.

— Коя е тя?

— Тази, че ме нарече Всичко. Аз съм едно Нищо. Една последна прашинка от моя бивш, ужасен свят.

— Тогава кое е Всичко?

Преди да я прегърне, Крис опря показалеца си на голия ѝ корем и рече:

— Ти.

ЧАСТ ВТОРА

XIII

Боди плевеше в малката зеленчукова градинка пред колибата, а Крис, копаеше в пясъка, когато гълъбите шумно тупнаха в храстите под дърветата, на които бяха накацали.

Гълъбите просто се бяха пуснали със свити криле от клоните — това беше техният най-бърз начин да се опасяват от хищник във въздуха. Боди отлично познаваше тази странна маневра — вдигна глава и извика:

— Не може да бъде!

Крис също вдигна глава и се подпря на лопатата. Той беше с дълга брада, гол — само с една къса пола от палмови листа.

— Защо извика така?

— Не видя ли гълъбите?

— Видях. Какво има?

Боди се затича към него със светнали очи. Стисна ръцете му и почти изпищя:

— Ястреб! Или орел! Гълъбите правят така само ако ги нападнат от въздуха! — Тя се обърна към детето, което играеше наблизко с купчина сухи клечки. — Евънс! Ела тука! Бързо!

Момченцето дотича, видя как майка му държи баща му за ръцете, това му се видя много забавно и то също протегна ръце.

— Гледайте нагоре сега — Боди сама вдигна очи.

Тримата дълго се взираха в пустото небе. Там нямаше нищо. Когато гълъбите след десетина минути отново излетяха и заеха местата си в клоните на дървото, Крис рече само едно:

— Е?

— Може да е било някое голямо листо, което е паднало от дърветата — каза Боди. — И гълъбите са се уплашили от сянката му. Листо е било.

Тя се наведе и продължи да плеви унило. Крис позяпа към нея, подпрян на лопатата, след туй се загледа в малкия Евънс и накрая отново се зае с пясъка.

Той искаше да изрови склада с резервните части на Жак, който бе затрупан с тиня и пясък при голямо наводнение. Когато водата се бе оттеглила, от тинестия пясък се бе подал само върхът на покрива. Втори месец работеше Крис с лопатата — днес бе стигнал до прозорците на склада.

Боди не го разпитваше защо толкова упорито иска да изрови склада. Тя се грижеше за детето и за зеленчуковата градинка — в очакване на следващото дете. Нямаше никаква друга задача на този пуст свят. И двамата с Крис мълчаливо си знаеха, че трябва да народят колкото може повече деца. Не го приказваха, не го и умуваха. „Семето на новия свят“ — мислеше си понякога Боди, загледана в Крис. „Майката на новия свят“ — бе прошепнал една вечер Крис, докато с върховете на пръстите си галеше красивото и гладко чело край огъня пред колибата.

И това беше всичко.

А колкото до склада с резервните части, Крис имаше намерение все пак някой ден малко да се размърда. Не мислеше да умира така — без да види какво е станало по другите континенти, макар предварително да го знаеше. Той не говореше за това, само пресмяташе — вече няколко години — доколко има право да изкара спокойно остатъка от живота си тук, край колибата, с Боди и децата и доколко е длъжен да обиколи тази проклета планета. И го бе пресметнал ясно: трябваше да се размърда бащата на новия свят.

Планът му бе да тръгне, след като Боди роди второто им дете. За един или два месеца щеше да стигне до големия град. Оттам щеше да си вземе какъвто самолет иска и нататък — лесно.

Работеше с лопатата Крис и не бързаше. От време на време поглеждаше към жената, после към момченцето и накрая към гълъбите в дървото. И те се въдеха. И те чакаха нещо.

Може ли живота — дори да е едничко на тази земя — да си живее живота, без да очаква нещо?

Боди знаеше какво мисли Крис. Тя винаги, още от дете, бе знаела кой какво мисли, макар и да не можеше с нищо да му попречи. Самата беше крайно любопитна: наистина ли навред по земята няма нито едно друго живо същество? Не беше ли се запазила някъде друга двойка като нея и Крис? Друго ято гълъби? Друга група животни?

Много часове Боди — тайно от Крис — бе прекарвала в реката с надеждата да открие някоя риба. Тя плуваше виртуозно от малка, като същински делфин, гмуркаше се дълбоко в подмолите и коренищата.

И в реката нямаше живо същество. Само безчетните трупове на милиони риби, дребни, средни и огромни, които водата влачеше полека. Те не гниеха — разбира се, — защото нямаше и гнилостни бактерии. И никога нямаше да изгният — Боди вече знаеше това. Просто водите на реките щяха да ги завлекат полека-лека в океана и там те щяха да си останат, като мумии. Така, както стояха умрелите животни в джунглата — в различни пози, непокътнати, свършени препарати в безкрайния природонаучен музей.

Боди си представяше картината в големите градове. Театралните салони, пълни с/ човешки мумии. Футболните стадиони, претъпкани с публика, застинала завинаги на мястото си. Детските градини и училищата. Майки — като нея самата — на улицата, край количките на децата си.

Тя не искаше Крис да вижда всичко това — ето от кое се страхуваше. Вярваше, че той — и тя, и всеки възможен човек — ще полудее от гледката.

Работеше си в градинката майката на новия свят и си мълчеше. Чакаше Крис пръв да изложи своите намерения и тогава тя щеше да му обясни всичко, от което се опасяваше. Беше убедена, че той няма да тръгне, преди да се роди второто дете.

Понякога жената си пееше тихо — тъй както бяха пели нейните баби и прабаби. Тя и сега си запя, развълнувана от мисълта за ястреба. Еднички в мъртвия свят — добре, но Евънс трябваше да слуша песните от своята майка. И братчето му, сестричето му... Да се научат на много неща от своя баща — трябваше. И да имат свои деца, които да научат нещата и песните и тъй нататък, докато се навъдят много нови хора, изучат се, построят градовете си, фабриките си, разделят земята на държави, оборят идеите си, извършат революциите си, открият барута, динамита и разпадането на атома...

Песента ѝ секна. Не искаше да мисли за далечното бъдеще на новото човечество, което тръгва от Крис и от нея — това далечно бъдеще се сливаше с ужасното близко минало, на което сами бяха свидетели.

Боди се загледа с отворена уста в гърба на Крис. Той спря да копае и се обърна.

— Какво има?

— Трябваше да стане обратното — каза тя.

— Какво обратно?

— Трябваше да се унищожи материалната цивилизация, а хората и животните да останат живи.

Крис заби лопатата в пясъка, дойде и седна край красивите лехи, които тя очертаваше с мотиката.

— По-добре живи хора с палмови листа около кръста и с такива мотики, отколкото супермощни атомни централи, свръхзвукови ракети и какви ли не още мъртви чудовища. Това ли искаш да кажеш?

— Точно това, бели човеко.

Той въздъхна. Излегна се на топлата земя, кръстоса ръце под главата си и рече тихо, като гледаше небето през листата на огромните дървета:

— Вече е късно, майко на новия свят.

— Точно сега му е времето да го знаем. Когато синовете ни порастат и станат много, ще ги накарам да отидат и да разрушат всичко. Да няма нито един завод, нито една лаборатория. Нито една пушка и нито един грам барут по земното кълбо. Чуваш ли?

— Да. И какво още?

— Ще им завещаем да се развъждат и да си живеят живота просто. Да не дават Нобелови награди за това, което после ще ги убие.

— Ти нали знаеш, че Алфред Нобел е всъщност първият сериозен барутчия?

— Да. Кажи, ще накараме ли децата да унищожат всичко? — тя остави мотиката и седна до него.

— Не знам. Все го мисля. Може би пък тъй е трябвало да стане.

— Как? Да измрат всички ли?

— Ами да. Може би има някакъв скрит смисъл в това. Както са изчезвали видовете през геологическите периоди.

— Не може да има смисъл в изкуствената гибел на всички.

— Кое наричаш изкуствена гибел?

— Самоунищожението. Намесата в работите на бога. Кажи, нали ще накараме нашите синове да изпочупят всичко това, което уби хората и животните?

— Ще ги накараме — рече Крис, все тъй загледан в небето.

В този миг Евънс извика силно и тримата едновременно видяха как гълъбите отново тупнаха в храстите под дървото.

Но един от тях закъсна и вече беше в ноктите на орела.

Крис и Боди не вярваха на очите си. Истински, жив, нормален орел! Те бяха скочили от местата си — облециха се един срещу друг и се прегърнаха.

Орелът кацна недалеч и започна да разкъсва гълъба с клюна си.

Пръв се опомни от зашеметяващата радост Крис. Той въздъхна и отиде полека да вземе пушката.

— Какво правиш? — изуми се Боди, като го видя.

Крис въздъхна отново и сви рамене:

— Иначе той ще изяде всичките гълъби. Всичките живи същества, освен нас.

Боди издърпа пушката от ръцете му и каза:

— Не се бъркай в работата на бога, бели човеко!

— Боди, той наистина ще ги изяде.

Пушката беше в ръцете ѝ.

— Ако бог е решил това, ти не се бъркай. Ако трябва нещо да стане, каквото и да е то, да знаеш, че е от бога. И нека стане.

В тази черна жена имаше нещо, до което Крис никога не успя да се докосне. И се бе питал в тези години дали тя — туземката — всъщност не превъзхождаше вътрешно всичко онова, което се наричаше свръхцивилизация и което сега бе един свръхужасен пантеон?

Отпусна ръцете си от пушката, обърна се и взе лопатата.

XIV

За малкия Евънс нормалният свят на животните бе неподвижен — той тъй го завари, когато прогледа. Освен родителите му, той самия и ятото гълъби, всичко друго живо бе неподвижно и само реката влачеше трупове. Преживяването с орела беше много силно и момченцето непрекъснато се въртеше около останките на разкъсания гълъб. Надяваше се, че тук пак може да види голямата летяща птица, която яде гълъби.

На втория ден след събитието, по обед, когато майка му нареждаше нещата за ядене пред колибата, се чу силният писък на Евънс:

— Муа! Муа! Муа!

Боди изтича при него. Детето се бе навело над кървавото крило от гълъба и сочеше с пръстчето си, като повтаряше възбудено:

— Муа! Муа! Муа!

Две мухи литнаха от кървавото крило и след секунди пак кацнаха там. Тя също извика:

— Крис! Крис! Ела бързо! — Обърна се към детето и произнесе ясно: — Му-ха. Муха.

Крис приближи. Тя му посочи мухите.

— Увеличаваме се, така ли? — каза той, като се усмихна.

Боди се наведе над крилото и като се изправи, го погледна втренчено.

— Какво има?

— Миризма — прошепна тя щастливо. — Гниене.

— Сигурна ли си?

— Напълно.

— И кой според теб е донесъл бактериите?

— Орелът. Който ти искаше да убиеш.

Нещата изведнъж се бяха променили — дори малкият Евънс като че ли съзнаваше това. Той последва баща си нагоре по брега на реката и внимателно го наблюдаваше какво прави. Крис спря до първата антилопа, отрязва предния ѝ крак с плешката и рече:

— Сега ще оставим това месо на мухите, сине мой. Те ще снесат яйцата си по него и тъй ще се излюпят нови мухи.

— Муа! Муа!

— Точно така, момчето ми. Ще се развядят много мухи, те ще разнесат бактериите и тъй нататък.

Крис дълго обяснява на момчето простите неща, които то не разбираше, но и двамата сега бяха щастливи. Разходката им продължи дълго. Бащата отрязваше част от някое животно и оставяше месото на слънцето. Това той правеше през петдесетина крачки — да е сигурен, че мухите бързо ще се преместват от място на място и ще вършат своята работа.

На връщане Евънс не можеше да върви от умора и баща му трябваше да го носи „на конче“.

Вечерта момченцето заспа с дрешките си край огъня, та Крис го пренесе на леглото му в колибата и като се върна, каза на Боди:

— Преди няколко години, когато имаше живот на Земята, да кажеш на някого, че скоро целият този живот на Земята ще зависи от една муха. И от невидимите бактерии. А?

— Винаги съм знаела, че бог е цветето, дъждът, сушата. Мухата е бог, ноктите на орела са бог. Всичко, каквото си е, и тъй, както си е, то е бог. И няма лошо и добро. Когато вие, белите хора, много учените, обявите нещо за добро — нещо, което съвсем не е бог, а всъщност е само един списък на вашите скрити интереси — това „добро“ повиква истинското зло, за което вие и не помисляте. Така съсипахте лесния, богат, толкова развит свят, който беше създаден с божията помощ, но убит от вашите интереси, за които няма думата „стига“.

— Защо ми говориш всичко това? Аз вече го разбрах.

— Защото от нас двамата с тебе тръгва новият, следващ свят и ние трябва да го насочим другояче. Много трябва да се говори. И не да се напише в книги, по които следващите хора да живеят, защото те — хората, които сами си пишат книги, каквито им трябва — не вярват в книги.

— Тогава как да им се оставят заветите, от които да не се отклоняват?

— Не знам. Предстои ни да го измислим двамата с теб. Може би една съвършена книга. Свещена. Която няма определен автор. Като Библията например. Една нова Библия.

— Тя не беше лоша и старата — въздъхна Крис. — Все пак две хиляди години закрепих цивилизацията.

— Вярно трябва да им се остави на следващите. Нищо друго. И точна история на техните нещастни предци.

Както бе седнал, Крис се излетна по гръб и се загледа в звездите над огъня. Отговорността пред него и пред Боди бе по-тежка дори от спомена за това, което се случи с живия свят на планетата. В края на краищата моделът на живота беше това:

раждане,
развитие,
упадък,
смърт.

Нищо, съвсем нищо от живия свят не стоеше извън тази проста схема. Дори и мъртвата природа беше в нея. Планините също се раждаха, живеяха своя живот и умираха — превърнати от времето на утайка в океана. И животът на звездите от космическия безкрай не убягваше от този модел — те също се раждаха, съществуваха и някога изчезваха.

— Неизбежно е — каза той.

— Кое?

— Раждане, развитие, упадък и смърт. Това е най-неизбежният закон за света въобще.

— Зная. Нали тъкмо това е бог. Какво ти говорех? Ако няма живот, няма смърт. Щом като има създаване, ще има и разрушение. А как би имало живот, ако няма смърт? Не виждаш ли сега какво е около нас? Защо цял ден помагаш на мухите да се развядят? Смъртта е мястото, от което идва животът. Точно тъй, както тъмнината е мястото, откъдето идва светлината.

— Тогава защо да гледаме на това, което се случи с живия свят на нашата бивша цивилизация, като на трагедия? Дошъл е часът на нейната смърт — нищо неестествено.

Боди помълча малко, после посочи голямото дърво край колибата:

— Ако отсечеш с брадва това дърво, идва ли часът на неговата смърт?

— Да.

— Не, Крис. Това не е естественият час на неговата смърт, ако го отсечеш с брадва. То може да живее още много и много години, ако не

го отсечеш. Вие така отсякохте вашата цивилизация — с брадва, правена за това.

— В гората трябва брадва, скъпа моя.

Боди млъкна и повече не пожела да говори.

На другата сутрин около един от прозорците на склада бе разчистено достатъчно, за да може да се влезе вътре. Разбира се, влизането стана, след като Крис разби с много мъка и упорство бронираните стъкла.

Нищо не беше помръднало в херметически затворения склад. Когато и Боди влезе вътре да разгледа кое как е, Крис се обърна към нея с най-милото изражение на лицето си:

— Така изглеждаха очите ти, когато крещеше от високото дърво: „Я йо! Я йо!“ И не искаше да слезеш. Двете твои съплеменнички викаха към теб: „Йо я! Йо я!“ Преди колко години беше това?

— Преди много. И друг път в очите ми е имало това, за което говориш сега. Например, когато запалих самолета и те пренесох в сегашната ни колиба.

— Боди... нека всичко това остане така, както го имаме. — Той посочи с движение на ръката нещата в склада.

— Не знам за какво може да ни послужи.

— Няма да ни попречи с нищо, Боди. Нека да остане така. Настоявам сериозно.

Дивото в очите на образованата и възпитана черна жена се отдръпна навътре, но съвсем не можеше да се каже, че изчезна. Тя мълчеше.

— Кажи една дума. Нали разбра добре, че настоявам много сериозно всичко да си остане на мястото?

— Разбрах. На мен нищо не ми трябва оттук.

— Има и много лекарства, между другото.

— Всички лекарства са в джунглата. В тревите и в корите на дърветата.

— Обещавах ми да не... унищожаваш склада, нали? Не знаем кога какво ще ни трябва.

— Не ми трябва нищо от вашите безумни постижения, бели човеко — каза Боди и излезе през прозореца като котка. — И ти много добре знаеш колко ги мразя.

През деня Крис обиколи заедно със сина си местата, където бе оставил месо за мухите. Двамата с радост установиха, че програмата се изпълнява успешно. Мухите бяха напреднали. Разнесоха още месо — да увеличат района на действие.

Когато се прибраха, първата работа на Крис бе да провери дали складът и всичко в него си е на мястото. Въздъхна облекчено и се зае да оправи счупения прозорец.

В следващите дни той не си направи труд да разкрие от тинестия сух пясък цялата постройка, а само освободи малко пространство около вратата, да може нормално да се влиза и излиза. Малкият Евънс неотлъчно бе до него и с огромно оживление разглеждаше нещата, които имаше тук. Върхът на възбудата беше, когато бащата сглоби едно летящо столче, зареди го с гориво и след малко двамата поеха към облаците.

Момчето се радваше истерично. Не изпита и сянка от страх.

Двамата дълго обикаляха из въздуха над реката, кацаха по високите скали и се въртяха над тъмната джунгла — щастливи. Крис изпита чувството, че се събужда от кошмарен дълъг сън, в който той, Крис, не си беше той, самият Крис, а нещо като клонинг от себе си.

И сега — във въздуха, с голяма скорост и маневреност, стиснал собственото си, пищящо от радост мулатче — той най-сетне пак си беше истинският Крис.

Когато кацнаха край колибата, Евънс се затича към майка си и светналите му очи искаха да ѝ разкажат за всяка от забравените изживени секунди. Но майка му беше тъжна и мълчалива — както никога.

— Веднъж беше ми казала, че умът, или цивилизацията, която загина, е болест — рече Крис вечерта край огъня. — Тогава не се съгласих с теб изцяло. Сега знам, че всичко това, което се нарича технически напредък, е зараза. Упойваща зараза. Невероятно силна и проникваща. В някои случаи по-силна от инстинкта, ако тя самата не е израз на инстинкт.

— Вие всичко разбирате, но късно.

— Слушай, Боди, за мен е обяснимо да се вълнувам от един полет като днешния след толкова време, изживяно тук примитивно. Но защо Евънс толкова се вълнуваше? Значи заразата си е в него. Нищо, че е толкова малък.

Крис продължи да говори оживено, често се обръщаше към детето, да си припомнят как хубаво беше летенето, а Боди мълчеше почти през цялото време — само в краен случай отронваше някоя дума.

Накрая малкият Евънс заспа в скута на баща си.

Сутринта, когато Крис прибираше летящото столче в малкия специален хангар, той забеляза, че горивото му отнякъде е изтекло.

Прегледа двигателя и установи, че един семеринг липсва. Болтът-капачка беше развиван и семерингът махнат с човешка ръка.

XV

Крис се беше отделил от света около себе си още като юноша, това бе станало естествено и безвъзвратно. После, през годините в затвора, дълбокото противоречие между него и общата среда наоколо създаде пропаст, над която никакъв мост не можеше да бъде построен. Той бе приел съдбата си спокойно и само времето със Сара напомняше нещо като закъсняло детство, в което може да се изпитват чувства към други. Нещо като красив, не съвсем реален сън, в който също така основни герои бяха старият добър Енох и милата Сузи. Под тяхно влияние той отгледа малкото диване Боди — това показва и психоанализата, която сам си поръча на безпогрешния психокомпютър. А после се случи тъй, че — ето — светът сега се състоеше само от него и от това диваче, ако не броим сина им Евънс.

Второто дете още не се беше родило, когато Крис отново знаеше, че в един свят — дори само от двама души — не може да няма конфликти. След случая с мистериозното (и всъщност толкова явно) изтичане на горивото от летящото столче поведението му се промени рязко. Приказният сън за новите Адам и Ева бе свършил, палмовите листа около кръста му бяха сменени с удобен колониален панталон, едно помещение от склада бе заключено и ключът се намираще постоянно в джоба на този панталон.

Всъщност „нещото“ се скъса вътре в душата на самия Крис, когато той взе решението да заключи някои неща. Разбира се, че би могъл да прати по дяволите всички остатъци от цивилизацията. Беше го мислил понякога: хвърля склада във въздуха и — било каквото било. Но никога не би се съгласил на това, което се случи, погледнато точно: от негова страна — всичко открито пред Боди и пълно, свършено доверие; от нейна страна — „тъмни полета“ и действия зад гърба му.

Не я намрази. Но я видя с умните си, безпощадни очи и това беше по-лошото. То беше край на съня. Спомни си своя другар от бойната авиация, онзи твърдеше, че у жената само майката е свято, а всичко друго — сатана. И се учуди как тъй дълго бе живял с Боди, без да го мисли, и вече беше много лесно да заключи, да облече своите си

дрехи и да се върне към този истински Крис, който и какъвто бе създаден от бога. Боди твърде често говореше за бога, но от поведението ѝ пак така твърде често излизаше, че тъкмо тя е бог. Или — най-малкото — наместничка на бога тук, на земята.

Виж ти: и мухата е бог, и ноктите на орела са бог, и тревите, и дърветата. Така твърдеше тя. И само той — Крис — не е бог, ако не се съобразява с ума и с разбиранията на жена си.

Видя му се невероятно толкова дълго да е бил тъй глупав. Испита съжаление към себе си, но тъкмо това съжаление роди в глъбината му новата сила и решителност.

Боди не каза нищо, когато го видя в дрехите му. Само се сви и много скоро заприлича повече на купена икономка, отколкото на съпруга. Една услужливост се появи в маниерите и в дейността ѝ — нещо, което Крис винаги бе харесвал. Но което сега го вбеси.

Защото откри, че услужливостта беше измислена от сатаната. В божия свят, извън преките, кръвни връзки между родители и рожби, такова нещо не съществуваше.

Решението да отиде поне до Риока Крис сега взе лесно и във връзка с това — също тъй лесно и без капчица скрупули — заключи целия склад. Тоест денем работеше там, а нощем заключваше и ключа прибираше в джоба си.

— Не ходи в склада — бе казал просто на Боди. — Това е заповед.

А жената — както е известно от вековете — е най-близо до нормалния човешки образ, когато някой мъж я управлява не чрез сърцето си.

По-трудното бе с Евънс, който — като видя летящото столче готово за полет — се разпищя истерично. Наложил се баща му да го вземе за малко из въздуха, докато миряса.

Двамата събраха няколко къса месо, което вече гниеше нормално, наловиха двайсетина мухи и Крис грижливо ги затвори в специална мрежена кутийка.

Преди да отлети към Риока, той каза сухо на Боди:

— Ако не се върна, отгледай добре Евънс и имай деца от него. Дано това — той посочи корема ѝ — излезе момиче. Нека и то да

ражда от него. Не ги учи на нищо от това, което би попречило. И не ме гледай така. Опитите да се „ражда“ чрез част от собствената тъкан бяха далеч по-неестествени. На всичкото отгоре в нашата Библия има такъв момент — две сестри опиват баща си, да вземат от него семе в името на рода. Довиждане.

Крис излетя остро и не се обърна назад.

Много дни и нощи той си бе представял гледката, която му предстоеше да види наяве, имаше характер да понесе всякакви възможни и невъзможни чудеса и трагедии, но — в интерес на чистата истина — сега се вълнуваше силно. Може би животът в колибата е изиграл своята роля, но тъй или иначе вълнението бе неочаквано и примесено с малко страх — колкото естествен, толкова и основателен. Столчето не можеше да побере кой знае колко багаж. Крис бе взел само основните индикатори за възможните смъртоносни радиации. Целта му бе да стигне невредим до Риока и оттам щеше да се снабди с всичко. Горивото в склада му стигаше колкото да кацне в Риока, за връщане нямаше да е достатъчно. И оръжие не взе никакво — нещо, за което съжали остро, щом видя под себе си очертанията на големия град.

Крис намали височината, като правеше широки, плавни кръгове. Сега забеляза, че почти половината от града се е превърнала в блато. Повърхността на водата бе мазна, в нея плуваха множество трупове на хора, кучета и животни. Високите части на многоетажните сгради стърчаха над мазната вода и приличаха на изоставени яхти. Той намали височината още и потърси мястото, от което водата бе заляла тази част на града. Не можа да го открие, разбра, че освен вода е изтекло и много нефта. Насочи се към центъра. В същия миг приемателят на електромагнитни импулси, вграден в таблото на столчето, започна да работи.

Съвършено ясно и отчетливо, непрекъснато SOS идваше откъм центъра на Риока.

Крис потръпна. Нима беше възможно и друг да е оцелял? Какво е правил в мъртвия град толкова време? На кого подава сигналите?

Чувството беше крайно силно и смесено: надежда и страх; любопитство и ужас; радост и инстинктивно нежелание да си пъха

носа тука.

Крис направи два кръга в обсега на сигналите, после се насочи към резиденцията на президента и предпазливо кацна в градината.

Огледа се, приближи внимателно до един мъртвец от охраната и издърпа оръжието от ръката му. То беше лек, удобен, много скъп умърдал — тоест умъртвител за далечни разстояния. Крис го изпробва, като го насочи към едно дърво. Ефектът беше поразителен. Точката, в която се бе прицелил, светна, задимя буйно и след секунда дървесината в една зона от двайсетина сантиметра край точката потече надолу по дървото.

Крис прибра умърдала, поколеба се дали да влезе вътре в резиденцията, но му се видя глупаво и напълно безсмислено. Седна в столчето си и го насочи към източника на сигналите.

SOS идваше от високата сграда на висшия военен съвет на Бражентина. Крис кацна в двора. Тук имаше десетина совалки и множество бойни хеликоптери. Той влезе в един от тях, демонтира приемателя на електромагнитни импулси и го взе със себе си. Тръгна към входа на сградата. Патрулите бяха се подпрели от двете страни на вратата, единият седнал, другият — все още прав. Шифърът на ключалката се оказа сравнително лесен — от класа на този, с който Крис заключи своя склад, преди да излети насам. Мисълта за склада в този момент му се видя странна, тя предизвика на лицето му усмивка: да заключваш нещо, когато целият свят е твой...

Тръгна нагоре по стълбището. Приемателят го насочваше.

Така изкачи седемнадесет етажа, като на два пъти премина в други корпуси на голямата сграда. Най-сетне стигна до вратата, зад която бе източникът на сигналите. Помисли малко, стисна умърдала в ръка и рязко я отвори.

Един млад мъртвец във военна униформа бе седнал в средата на голямата стая, приведен над широко бюро с много компютри и видеотелефони. Единият от пръстите на дясната му ръка бе натиснал клавиш от командното табло.

Крис бавно отиде до него (младият офицер го гледаше с мъртвите си очи право в очите) и като изчака няколко секунди, без да знае защо, отмести пръста му от клавиша.

Сигналите тутакси спряха.

Генераторите на командното табло си служеха с ядрена енергия — докато слизаше от седемнайсетия етаж, Крис си представяше как това SOS щеше да се излъчва тъй безсмислено още поне стотина години. Той сам обърна внимание на думата „безсмислено“ и реши, че трябва да си я забрани. Тя самата бе останала без смисъл, щом се отнасяше за всичко, свързано с изчезналия свят на човека. Но той — Крис — *не можеше* да мисли другояче, освен като жив, освен с надежди, намерения и *смисъл*, а щом нямаше надежди и смисъл, и намеренията, и всичко беше вече безсмислено, тогава и той самият, Крис, не беше ли фактически, по своята собствена логика и устройство, също един мъртвец?

Какво е единият жив сред мъртвците?

Едва ли е по-друго, отколкото един мъртвец между живите.

Побърза да стигне на двора, да седне в столчето и...

Той седя дълго така — седнал в своето летящо столче — на площадката в двора на висшия военен съвет на Бражентина. Не знаеше какъв смисъл има да обикаля други точки от континента или от континентите на Земята. Не изпитваше и силно желание да се върне веднага в колибата, където бяха Боди и Евънс.

Накъде, наистина, боже?

О, ето я думата. Бог ме е създал такъв, какъвто съм. И ме е оставил такъв — сред мъртвия свят. Не съм туземец с палмови листа около кръста. Не съм и мъртвец, жив съм. Аз съм си Крис, какъвто винаги съм си бил. Какво прави Крис, когото аз познавам най-добре и най-отдавна — какво прави той в такива случаи?

Излезе с решителни движения от столчето и скоро се озова на улицата, в центъра на Риока. Влезе в първото луксозно заведение и се нахрани добре. Пи една бира и избърса устни с опакото на дланта си. Храните и бирата не бяха и помръднали — те тъй щяха да си останат свежи завинаги. Ако не бе дошъл Крис, разбира се — с парчетата загнило месо и с мухите.

На тезгяха имаше банкноти. Той взе две от тях и преди да излезе от заведението, ги пхна в джобчето на една сервитьорка, чиято последна гримаса не излъчваше ужас, а нещо като усмивка.

Изпита желание дори да я щипне по бузата или да я плесне леко отзад. Не го направи, но самата идея за това го изпълни със спокойствие и кураж.

Какво пък толкова се бе случило чак? Светът се беше пренаселил отдавна. Доброто бе изчезнало от него подобно голямото черно петно в белия цвят на билката срамиче, което петно с времето се е свивало към центъра, свивало се и сега е останало само като една точка в средата. Беше се натъкнал с безумните си оръжия светът и какво по-логично от това, което се случи? Самата картина — навсякъде — не беше различна от музея на някоя си мадам Тюсо (така ли беше?), която преди сто или двеста години се сетила да прави восъчни дубликати в естествен ръст на разни тогавашни знаменитости. Крис бе влизал в този музей — там хората се забавляваха. И гледката сега — тук в Риока и навсякъде — можеше да се приеме като забавна. Една каква да е война (той беше участвал в много) предлагаше далеч по-ужасни сцени. Там хората викаха, мъчеха се, течеше им кръвта, изпитваха болка и ужас. Че и в една обикновена кланица — ако мислим сериозно — нещата са твърде по-отвратителни от този безкраен музей на мадам Тюсо, в който се бе превърнало човечеството.

Крис се върна бодър в двора на висшия военен съвет на Бражентина и несравнимо по-спокоен. Влезе в една от совалките и разгледа всичко внимателно. Нямаше какво да се пожелае в оборудването. Гориво имаше да отиде до друг континент и да се върне. Към совалката бяха прикачени две летящи столчета — далеч по-съвършени от това, с което дойде тук Крис.

Включи двигателите, огледа се и миг преди да отлети, с крайчето на окоото си забеляза как входната врата на сградата се притвори полека.

Нямаше вятър. Вратата бе твърде тежка — той преди малко с мъка я бе отворил.

Загаси двигателите, стисна умърдала и като слезе безшумно от совалката, тръгна нататък.

XVI

Страхът, който напълно бе изчезнал след краткото пребиваване на Крис в Риока, сега се появи отново — естествен и неуправляем, като движенията на облаците в небето. Това го ядоса силно, той стисна зъби и с няколко скока се озова до самата врата.

Тогава тя се отвори и в рамката ѝ се появи човекът с бялата коса и дебелите черни вежди, на когото Крис преди години бе продавал крокодилските кожи.

— Щях да се побъркам от страх — каза той. — Има ли още някой жив човек на планетата?

Крис го гледаше блед и все тъй държеше ужасния умърдал насреща му.

— Ей, Крис, ти добре ли си? Не ме ли позна? Аз съм Ван, работехме заедно с Жак. И махни тая щуротия от ръката си.

— Познах те веднага, разбира се — рече Крис и прибра умърдала. — Въпреки брадата ти. Но в първия миг като че ли не исках да вярвам на очите си. Как си оцелял?

Ван разпери ръце и вдигна високо дебелите си черни вежди.

— Нямам представа. Бях в склада за кожата. Той е в една изоставена галерия в джунглата, на четиристотин метра под земята. В един миг радиационните индикатори обявиха автоматично извънредно положение. Още тогава помислих, че... Но не исках да го повярвам.

— Никой не искаше — рече Крис. — Хайде да седнем ей там.

Те седнаха на една скамейка.

— Имаше плъхове долу, в склада — продължи Ван. — Прогонвах ги нагоре един по един с ултразвук, да пробвам възможно ли е да изляза, тъй като върховата концентрация на радиацията бе преминала според индикаторите. Но плъховете умираха още на ниво триста метра под земята. Не зная колко време изкарах така. Последният плъх умря на петдесет метра под почвата. Може да съм бил там цяла година, не знам. Всички припаси бяха свършени, хидроинжекциите също. Не можех да се движа, спаси ме автоматичната акупунктурна писалка. Заплашваше ме лудост.

Страшна, абсолютна самотна лудост в скривалището под земята. Не ми се виждаше...

— Чакай — каза Крис. — „Страшна, абсолютна, самотна лудост в скривалището“... Добре говориш, Ван.

— По-точно не може да се каже. Вече изпитвах неудържимо желание да ям от кожата. Както са обработени с отровите. Знаех, че ще умра от това, но не можех да удържам повече на глад. Тази дума „глад“ сега ми се вижда изкуствена, Крис. И нищо неозначаваща. *Онова* е друго. Толкова съм чел преди за корабокрушенци, за цивилизовани хора, които буквално се изяждали един друг. И никога не го бях *разбирал*. Сега зная защо не съм го *разбирал*. Защото не е описано както трябва. То е нещо друго, човек не може да го разбере, ако не го изпита сам. То е много по-силно от всички понятия, Крис. Все едно наркоманът да разкаже за своя делириум на друг, не наркоман, и да чака онзи да го разбере. Не може.

— И все пак не си ял от кожата, нали? Щом си жив.

— Не. Реших, че щом ще се мре, това може да стане, и докато съм си с всичкия, по начина, по който са загинали другите. И малко лъжа в момента. Защото една надеждица — колкото мъничка светеща точица, която едва долавяш в далечината — все имаше в мен. То така и стана. Индикаторите бяха излезли от строя отдавна и всичко, което направих, беше на пълен, последен риск! Изкачвах се бавно. Намерих на една площадка в кошчето за отпадъци две употребени дунапренови гъби с хранителни сокове и витамини. Изядох тези гъби, Крис. Извинявай... облизах кошчето за отпадъци. Глупаво е да крия нещо от това, нали? Изкачвах се бавно нагоре, може да било например две седмици, докато дойде часът, в който пак видях слънцето. Щях да ослепея. Не знаех секунда ли ще живея още, минута ли... Крис, аз ти разказвам всичко това, макар и набързо, а може би ти го знаеш по себе си? За да оцелееш, е било нещо подобно и с теб, нали?

— Не толкова дълго и страшно. Ние бяхме двама с една жена от племето.

— Тя жива ли е сега?

— Да. Имам и дете от нея.

Крис се усмихна и в същия миг си даде сметка, че това много отдавна не му се бе случвало — да се усмихне. Очите на Ван светнаха под черните вежди и рошавата му брада също се размърда в усмивка.

— Не може да няма и други, а, Крис? — рече той. — Не може някъде да няма още като нас. Някак си оцелели. Какво ще кажеш, Крис?

— Не зная какво да кажа. Аз затова тръгнах. И у мен една мъничка светеща точка не е угасвала никога. Кажи после какво си правил, като излезе от галерията.

— Ядох листа. Помещението над галерията, където бяха другите провизии и оръжия, не съществуваха. И досега не зная какво се е случило с тях. Пейзажът горе беше съвсем различен и от това пак не бях сигурен, че съм нормален. Ядох листа, спях и чаках да умра. Не можех да се движа. В началото действах с пълзене. После открих в едни пясъци наблизко част от самолета ми. За около месец разрових пясъка толкова, че успях да вляза вътре в самолета. С ръце.

— Какво с ръце?

— Разравях пясъка около самолета с ръце.

— Да. И какво после?

— Ами вътре имаше хранителни сокове, хапчета, витамини — всичко. Стъпих на крака. Започнах да мисля как да се добера до някой град. Заякнах и след още време тръгнах. Четири дъждовни сезона вървах. Видях всичко, което се е случило с животните...

Ван млъкна, вгледа се в Крис и сложи ръката си на рамото му.

— Заболя ме устата да говоря, Крис. В отделни мигове си мисля, че сънувам. Тука си, нали?

— Я ела да пием по една бира — рече Крис — Искаш ли?

Двамата станаха от скамейката и се упътиха към главната улица на Риока.

Седнаха край един павилион всред малка градинка, тук нямаше толкова много трупове. Ван отвори две кутии бира.

— Кога ме видя? — попита Крис.

— Още във въздуха. Щях да се побъркам. Виках ти отдолу и махах с ръце. После изведнъж се уплаших много. Не знам защо.

— А ти откога си тук, в Риока?

— Доста време. Не знам вече нищо за времето, то си загуби смисъла още там, долу. Половината Бражентина съм обиколил вече. Тия совалки аз ги поддържам в двора на военното.

— Бива ги, нали?

— Невероятни са.

— И какво като обикаляш?

Ван сви рамене и главата му направи движение, да посочи каквото е наоколо.

— Но аз все вярвам, че има и други живи някъде — каза той след малко. — Особено сега, като те видях теб. И туземката, казваш.

— И ято гълъби, което беше с нас в пещерите. И един орел, който се появи отнякъде, да гони гълъбите. Изяде един. От този орел започна май всичко в главата ми.

— Какво всичко?

— Решението да тръгна. След него се яви муха. Гълъбът, останките му, започнаха да гният.

Крис разказа на Ван всичко, което бе направил, за да възстанови гниенето, тоест тъй да се върне животът на Земята отново.

— Орел, казваш...

— Да, защо?

Ван отново почеса брадата си.

— Знам ли защо те попитах и аз. Мисля си глупости. Слушай, Крис, ти къде беше тръгнал точно преди да ме забележиш?

— Не знам. Някъде. Да търся други живи. Да видя какво е. А ти нали го знаеш, щом си обикалял из Бражентина.

— Да. Всъщност да.

Сега Крис докосна ръката му върху масичката край павилиона.

— Да си призная — рече той, — и аз изпитах идиотски страх от теб. Когато видях как помръдна вратата там. Все едно. Ти как мислиш, Ван, навсякъде ли ще е така?

— Съвсем сигурно. Всички континенти, всяка точка от тях, още преди сто години бяха в обсега на оръжията. Цялата им мрежа, на ядрените им оръжия, беше свързана тъй, че където и да се задейства, в която ни да е точка от мрежата, тя цялата автоматично влиза в действие. Този капан е от сто години, Крис, той съвсем не е толкова нов. Дълги години аз бях военен. Всичките години от ученик до деня, в който влязох в контрабандата. Най-рядка беше тази мрежа тук, в джунглите на Бражентина, на двата полюса и в пустините на Южна Индустралия. Това са и местата, където може да се очаква нещичко оцеляло. Тоест чудеса, подобни на това с мене и на това с теб и туземката ти. И гълъбите и орела. Слушай, в този миг, сега, мога да се обзаложа, че има *още* живи хора или животни.

— Къде?

— Където ти казах. В Югоевропа например няма никакъв смисъл да се ходи. Предполагам, че там всичко е стъкло, живо и мъртво. Тоест искам да кажа органична и неорганична материя. Там бяха създадени квантовите променители и градовете бяха натъпкани с тях.

— Спомням си.

Двамата се умълчаха. Ван отвори по още една кутия бира и като отпиха, Крис рече:

— И все пак ще се разходим нанякъде, нали? Какво ще кажеш, Ван?

— Мисля, че сме длъжни да го направим. Особено сега, след като вече сме двама. Ти как мислиш да действаме? Заедно или поотделно?

— То си има принципи в тия неща, Ван. Шансът да оцелее някой от нас е двоен, когато сме разделени.

— Тогава допиваме бирите си и тръгваме. Иначе аз се размеквам така, в компанията... „на единствения ми приятел в света“. А?

— Да, добре говориш. Слушай, Ван, ти знаеш мястото, където е моята черна жена и детето, нали?

— Не точно. Жак не обичаше никой да се навърта наблизо. Затова правеше срещите другаде, както и когато се видяхме с теб.

— Ще ти дам сега координатите, като идем до совалките. И ако аз не се върна, отиваш там. Имай много деца от Боди. Така се казва жена ми. Разбираш, нали? Колкото може да роди. И тъй нататък.

Ван се вторачи в очите на Крис и рече меко:

— Ти трябва да се върнеш, Крис.

— Какво искаш да кажеш, крокодилоубиецо? Че си сантиментален или глупав?

— Убиецът си ти, Крис. Аз само съм бандитът търговец. И не става дума за сантименталност и глупост. Просто не мога да имам деца. Това, което прави децата, го продадох на военното училище преди много години. Тръгваме ли?

Те станаха и се запътиха към совалките.

Уговориха се кога да се търсят пак тук, стиснаха си ръцете и след минута свръхмощните двигатели работеха.

XVII

Пръв излетя Крис.

Без строго определен план, той взе курс на изток. Над океана включи всички системи за контрол на въздуха, водата и възможните сигнали до стратосферата. Нещата бяха нормални и после, когато под себе си забеляза очертанията на Югоевропа.

Постепенно, като правеше широки кръгове, Крис намали височината. По големите реки се ориентираше добре. Включи специалния компютър за география и след малко знаеше всичко за района, в който щеше да кацне: климата преди апокалипсиса, населението, икономиката и принадлежността към военно отбранителните блокове.

Насочи се между Средиземно и Черно море, избра една равнинна област недалеч от река Дунав и кацна.

Изчака в херметическата совалка, докато аперцепторите докладват обстановката отвън във всяко отношение. Условието бяха поносими. Отвори люка, излезе и стъпи на необичайната почва, подобна на пластмаса. Растителност нямаше. Всичко беше стъкло. Ван излезе прав. Тук нямаше смисъл да се пускат бактерии — какво да сторят те на остъклената маса?

Крис се разходи, отчупи един къс от земята, в който личаха останки от листо и насекомо. Сара имаше подобно украшение от янтар — вътре в янтарния къс се виждаше мумифицирано насекомо. Беше пределно ясно, че преди да застине, цялата материя от повърхностния слой на Земята е била в течно и подвижно състояние. Нищо не пазеше собствените си очертания, всичко бе текло в някакви посоки, когато е застивало.

Той прибра къса в совалката, откачи едно от летящите столчета и с него излетя по протежението на реката. Едва сега забеляза, че всъщност тя не тече. Беше „замръзнала“ стъкловидна маса. Отиде до устието, където чрез три ръкава реката се вливаше в Черно море. Тук разгледа отблизо самото море. То се движеше. Водата си беше вода, но

гъста като каша. Крис изпита силно отвращение от вида, цвета и миризмата на морската каша и се отдалечи. Нямаше работа тук.

Щеше да кацне на още две-три места в градовете и...

И от совалката дойде сигнал. Приемателят в таблото на столчето го улови ясно и го повтори. Три еднакви, дълги импулса и един къс. Пауза. Отново същото.

Крис не беше включвал никакъв предавател в совалката, контактът на таблото бе изключен. Изпита огромно вълнение.

Той предпазливо обиколи във въздуха над совалката. Импулсите се предаваха постоянно и отчетливо.

Кацна и обиколи пеш совалката, като носеше в ръка приемателя. С негова помощ сравнително бързо откри източника на странните импулси.

Беше една тъмна кутия, голяма колкото настолна табакера, лепната на борда на совалката. Поколеба се, но накрая посегна спокойно и без особено усилие я отлепи. Тогава забеляза на горната ѝ страна металните инкрустации. Бяха две линии — една дъга и една права, поставени тъй, както се поставят лъкът ѝ стрелата.

Крис прибра кутията в совалката и отлетя със столчето до най-близкия град. Обиколи стъклената глазура, в която личаха всевъзможни предмети, части от сгради, хора, машини — всички застинали в произволно течено състояние.

Не, той нямаше работа тук. С Югоевропа беше свършено окончателно и завинаги. Дори да беше останало живо същество някъде дълбоко под земята, то не можеше да пробие стъкления слой. А и това да се допусне — че слоят може да бъде пробит някак, — никое живо същество не би оцеляло в тази тотална, стерилна, стъклена пустиня.

На връщане улови импулсите отново.

Гореща вълна го обля отвътре. Кацна до совалката веднага, без всякакви обиколки, и също тъй веднага видя кутията, лепната на борда, на съвсем същото място.

Но тази кутия беше друга. Вместо металните инкрустации, които бяха на първата, тук имаше три дълги, еднакви черти и една по-къса — примерно около две десети от дължината на другите.

Крис взе и тази кутия, веднага, след което почувствува нечие присъствие. Същото чувство бе изпитал, когато държеше в ръце

първата кутия, но тогава го бе отдал на силното вълнение. Сега се огледа внимателно на всички страни.

Нямаше никой, разбира се.

Но чувството за нечие присъствие си остана. То се загуби едва когато той остави кутията в совалката до първата.

Крис постоя така, да се увери, че е напълно спокоен. След това взе двете кутии в ръце.

Сега изпита усещането, че някой буквално го наблюдава. Пулсът му от шейсет удара в минута отиде на сто и двайсет. Той се обърна, огледа се и тогава видя в монитора светещ, огненобял диск в координати М-15/С-189.

Потърси този диск с очи в небето и веднага го откри. Остави кутиите на местата им и в същия миг дискът се изгуби. Нямаше го и на монитора.

Взе едната кутия, като следеше в същото време монитора. В координатите на огненобелия диск се появи бледо сияние със слаб цикламен оттенък. Взе и другата кутия в ръка. В монитора и на небето на мястото на бледоцикламеното сияние грееше дискът.

Остави едната кутия, като следеше диска в небето. В мига, когато пръстите на ръката му се отделиха от кутията, дискът се превърна в бледоцикламено сияние.

— Добре — каза Крис гласно. — Все пак започваме да се разбираме някак. Но засега довиждане.

Той включи двигателите и след малко излетя. Мина на скорост с една степен под космическата и внезапно се насочи към диска в небето.

Дискът растеше в очите му бързо и ставаше все по-светъл. Централната му част напомняше по интензитет точката, в която електродът докосва метала при работа с електрожен. Крис спусна блендите на совалката, но в същия миг дискът се загуби.

Импулсите от кутиите — съвършено еднакви, но на различни вълни, с различна честота — заглъхнаха.

Вдигна блендите отново. Импулсите тутакси се появиха, появи се на своето място и дискът.

Но светлината на диска вече го ослепяваше и уредите показваха, че по повърхността на совалката температурата приближава критичната точка. Крис опита още веднъж с блендите — всичко се повтори. И той

разбра, че ако продължи да лети нататък, има само две възможности: или да изгори по пътя към диска, или да го загуби заедно с импулсите от кутиите. И избра разбира се, третата — да смени курса и да си поеме по своя път на запад.

Сега светлината на диска не беше така непоносима. Температурата на повърхността на совалката започна да спада. Предаването на импулсите от кутиите продължаваше.

— Значи ще се разбираме, но само отдалеч — въздъхна Крис. — Ясно. Поради липса на друга възможност приемам. — Той погледна към диска. — Съвсем не ми е неприятна компанията ви, които и каквито да сте.

След това Крис включи най-мощния космически предавател на совалката и като копира съвършено точно импулсите от кутиите, излъчи ги чрез своя предавател.

Приемателят му незабавно получи нови импулси, които имаха различна стойност от досегашните, но съотношението помежду им бе абсолютно същото. Все едно новите импулси (те идваха от втората кутия) бяха „умален вид“ на първите.

Когато Крис погледна тази кутия, с лудо вълнение откри, че трите големи и едната малка черти също бяха умалени, но със запазено съотношение помежду си.

Сега той изпрати „увеличени“ импулси, все тъй, без да променя съотношението.

Мигновено получи същия отговор. Погледна към кутията с невярващи очи, но това, което очакваше, се случи: чертите бяха съответно увеличени.

— О, така ли? — каза само, обърна пак очи към диска и като допря върховете на пръстите си до устните, издаде силен звук на целувка.

Миг след това двигателите на совалката спряха своята работа и всички системи — също. Това не беше възможно, но ето, че бе факт. На всичкото отгоре, както летеше по инерция, совалката не загуби скоростта си, нито прояви тенденция да пада. Крис опита да включи двигателите, но те си бяха включени. Не знаеше какво да направи. Изведнъж всичко отново заработи. След няколко минути пак всичко бе изключено. Совалката продължи полета си, докато инерцията естествено започна да се губи. Скоростта се сведе до около хиляда

километра в час, което беше нещо като „пълзене“. Но совалката не падаше.

— Разбирам — каза Крис. — Антигравитация, искате да кажете. И кой знае още какво можете.

Той наистина беше спокоен и си остана така, докато всичко отново заработи нормално.

Десетина минути по-късно дискът в небето се загуби от очите му. Но образът в монитора остана, както и импулсите от двете кутии.

— Е, не се връщам със съвсем празни ръце, Ван — рече Крис. — Все пак ти нося нещо. Представям си как ще подскачат дебелите ти вежди.

Той погали кутиите тъй, както се гаят котенца. Настани се удобно в креслото си и отвори туба с десертни съставки и витамини. В този момент бе забравил напълно трагедията на Югоевропа, чийто силует долу, от тази височина, напомняше уродливо животинче, с един крак досущ като ботуш, между Тиренско и Адриатическо море, с още един — куц — между Йонийско и Егейско море, а ръбестата глава на това животинче се бе навела да целуне (или да ухапе?) ръбчето на Северна Африка.

Трагедията на Югоевропа след още десетина минути щеше да си остане там, зад океана, и по някакъв начин зад времето — подобно необятен и лъскав палеонтологичен витрариум.

XVIII

Ван изчака да види посоката на Крис, избра за себе си това, което всъщност бе намислил отдавна, и излетя.

Южна Индустралция го привличаше още от юношеските му години, а се бе случвало тъй, че никога не успя да я посети. Сега пътуваше нататък — най-сетне! — но се питаше дали наистина иска да види мъртва страната на своите мечти. Не, разбира се. Но една дума, с която той бе възпитаван от най-ранно детство, надделя и сега — тази толкова важна дума в живота на Ван бе „трябва“. Той така се бе озовал и в контрабандата с крокодилските кожи — пак благодарение на думата „трябва“. След дългогодишното му участие във висшето военно дело бе разбрал, че светът отива към гибел, и — най-абсурдното от всичко — управниците на тоя свят хвърляха огромната част от средствата тъкмо за оръжията, които щяха да причинят тази гибел. И трябваше да се махне от това дело на всяка цена. А какво друго, освен контрабанда можеше да прави човек — за да не гладува — в един свят, където деветдесет на сто от мъжете бяха военни и полицаи?

И тъй като Ван не можеше да си позволи да гладува — сред супербогатите убийци на света — се озова между крокодилоубийците.

Мислейки за това и сега, докато летеше към Индустралция, Ван си даде ясна сметка, че всъщност, откакто се помнеше, в живота нямаш никакви други начини за нормално и добро печелене на пари, освен някакви убийства. Било на хора в непрекъснатите „малки“ войни, било на всички видове животни, които намаляваха и изчезваха от лицето на земята завинаги — било на самата природа, във всичките ѝ естествени форми и състояния.

Тогава какво чудно, че животът на земята загина, след като човекът — все по-ученият и все по-могъщият — упорито и отдавна се бе стремил към това, превръщайки в своя главна професия убийството?

Ван съзря в далечината под себе си бреговата линия на част от Индустралция, намали височината и включи скенерите.

Совалката, с която пътуваше, бе едно от крайните, съвършени постижения на човечеството преди катастрофата. Нейната мощност, уредите ѝ, кибернетичните аперцептори и спецкомпютрите наистина респектираха дори опитния висш офицер. Но той си мислеше колко много убийства струва цялата тази свръхтехника и колко просто и сладко нещо е животът, дори понякога да се храниш с корени и листа.

Ван знаеше това — за простотата и красотата на живота — твърде отдавна, макар че беше богат при военните. Просто така се бе родил — с усет към природата и нежната, велика същност на самото живеене. И неговата тайна, абсолютна цел бе, след като спечели достатъчно в контрабандата, да се върне отново при военните, да проникне до секретните командни центрове с всички средства и да разстрои схемите за изстрелване по автоматичен начин на свръхунищожителните оръжия. Идеята бе зряла години в съзнанието му. Това бе най-голямото възможно предателство за един военен и за един гражданин изобщо — да лишиш страната си от равностойно оръжие при една тотална война.

Но това бе единственият възможен начин някъде да остане живот, макар че собствената ти страна ще бъде заличена от лицето на Земята. Живот в страната на противника, но все пак живот. Иначе — каквото вече се бе случило.

Сега всеки на неговото място и на мястото на Крис би постъпил по същия начин — би предал без капка угризения цял континент в името на това *някъде* по Земята да остане живот. Но беше късно.

Говорещият спецкомпютър докладва подробно за приземните условия долу — те бяха почти същите, както и в Бражентина: нормална растителност, поносима радиация, всички възможни белтъчини от животински произход — коагулирали.

Ван намали височината, направи няколко широки кръга и си избра район за кацане.

След минути той бе стъпил на мечтаната земя.

Откачи едно от столчетата, затвори совалката и излетя да огледа околността. Наистина картината бе, както и в Бражентина. Пищна растителност, добър климат, всичко живо застинало в последните си пози и неподлежащо на разлагане.

— Да почне пак животът — рече Ван гласно, когато остави на брега на едно езеро къс месо и пусна пет от мухите.

Мухите след миг бяха върху месото, Ван дълго ги гледа и след това загуби всякакъв интерес към своето пътуване тук.

— Ако е живот и здраве, след някое време ще дойда да видя какво е станало — каза той, като гледаше мухите върху къса месо. — А сега всеки своята.

Върна се при совалката, взе уреда за откриване на животински белтъчини и отлетя със столчето към районите, където имаше дълбоки пещери.

Обиколи седем — резултат нямаше. Едната от тях беше достатъчно просторна и той я обиколи лично, като използва столчето. Това силно му напомни за собствения живот в галерията и той с удоволствие побърза да излезе.

Върна се при совалката и все пак реши да отиде и до района, за който геофизичният скенер докладва с най-респектиращи данни. Този район бе далеч, Ван се премести дотам със совалката.

Оказа се, че това са също изоставени рудници, цяла система от галерии и „зали“, свързани помежду си. На всеки десет метра дълбочина имаше площадка с цифрови обозначения на посоките и нивото — всяка от тези площадки чудесно може да се сравни със спирка на обикновено градско метро. Ван натисна копчето на асансьора, когато беше на двайсетия метър (просто бе посегнал машинално), и за негова огромна изненада се чу шум.

Асансьорът се появи от дълбочината, спря на площадката и вратата му се отвори. Ван потръпна. Нямаше нищо неестествено във всичко това, тъй като генераторите бяха атомни и всички инсталации тук можеха да работят десетки години, при положение че няма никаква авария от технически характер. И все пак Ван дълго се колеба, преди да влезе в асансьора. За още една проба се качи на горното ниво и отново го повика. След секунда асансьорът беше тук, вратата му се отвори.

Едва сега Ван се сети да включи осветлението, намери бързо таблото, но не успя да го отвори. Тогава взе носната си кърпа, уви си ръката и счупи стъклото.

От таблото изскочи маркуч, от маркуча бликна силна струя вода и го обля цял. Ван отскочи встрани, но маркучът се въртеше навсякъде и обливаше всичко. Напразни бяха опитите да се избяга от него, той като че ли беше жив или в ръката на разумно същество, което на всяка

цена искаше да удави, човека. Единственото място бе асансьорът, Ван натисна копчето и когато вратата му се отвори, влезе вътре. Асансьорът си остана на мястото, само вратата му се затвори.

— Благодаря много — рече Ван, като си бършеше лицето от водата и си отръскваше дрехите.

Той натисна едно от копчетата в асансьора и усети, че с огромна скорост се премести надолу. Сега му дойде наум, че всички цифрови обозначения тук са кодови и че просто бе сбъркал противопожарното табло с таблото за осветлението. Натисна друго копче на асансьора и се озова на повърхността.

Седна отвън пред входа на галерията и се замисли дали да продължи проучването, или да се върне и после, друг път, да дойдат тук двамата с Крис. Любопитството надви (а може би невероятният му характер) и той стана. Отиде до асансьора и видя, че него го нямаше там, където го остави. Това не му хареса. Натисна копчето и след малко асансьорът дойде.

— Къде беше? — рече Ван. — Я да видим къде ходиш, без да съм те изпращал.

Той влезе в асансьора и остана така. Не натисна нито едно от кончетата. Зачака.

След около минута асансьорът тръгна. Пътуваха доста дълго за скоростта и когато асансьорът спря и вратата се отвори, Ван видя най-голямата от „спирките на метрото“ — светла, със забележителни фрески по стените. Двайсетина трупа седяха по пейките, четири от тях държаха вестници в ръцете си. В ръката на друг имаше чашка от сладолед.

Удиви го това, че на ниво четиристотин метра смъртта е настъпила тъй мигновено. Също на четиристотин метра, в своя склад, Ван не бе усетил нищо. Огледа се навсякъде и едва сега си даде сметка, че светлината е дневна. Тръгна наляво и не след дълго видя небето.

Този проход се свързваше с голям открит рудник в подножието на скалистата планина. Така мигновената смърт вече бе лесно обяснима. Ван се върна при асансьора.

Но той отново не си беше на мястото.

— Не се разбираме с тебе — каза Ван, докато натискаше копчето.

Асансьорът не дойде.

Друг асансьор нямаше и Ван се върна при открития рудник. Погледна нагоре, към мястото, където бяха совалката и столчето. Трябваше да се изкачва по скалите, тъй като отвсякъде другаде откритият рудник граничеше с главоломни пропасти.

Ван нямаше друг избор и започна изкачването.

Три часа по-късно, вече със сухи, но сега пък окъсани дрехи и с разранени ръце, той беше горе, на платото.

Когато приближи към столчето, в което бе оставил уреда за издирване на белтъчини от животински произход, смаян разбра, че той дава сигнали. Ван се затича нататък и в момента, когато беше до уреда, му се стори, че нещо помръдна при входа на минното предприятие. Сега побягна в тази посока. Но вратата, която бе оставил отворена, сега беше плътно затворена и добре заключена отвътре.

Всички опити да влезе се оказаха напразни.

Върна се при столчето — сега уредът не работеше.

Ван проми раните на ръцете си и ги намаза с биопаста — след една минута кожата му бе напълно здрава.

Толкова време му трябваше и да реши как да действа. Премести уреда за белтъчините в совалката, включи го в предавателя и настрои приемника в столчето. След това излетя право нагоре със столчето и се отдалечи много, вдясно от входа на мините.

Когато загуби от погледа си совалката, направи широк кръг, слезе под платото на скалистата планина и прелетя над открития рудник, във входа, през който бе излязъл.

Ван кацна до трупове, които държаха вестници, и тук зачака.

След двадесетина минути приемателят в столчето отбеляза сигнали от детектора за белтъчините — силни и отчетливи.

Нямаше никакво съмнение — в близост до совалката имаше живо същество.

Ван излетя навън с максимална скорост, зави над открития рудник, после над платото и се спусна вертикално пред входа на мините.

Някакво същество наистина притича и се изгуби в скалите пред носа на совалката.

Ван литна и веднага кацна там, където съществото се загуби — столчето буквално направи един скок от входа на мините дотук.

Пилотът му изхвъркна от него и се затича в прохода пред себе си.

Вдясно и вляво също имаше проходи между скалите — мястото беше същински лабиринт.

Ван спря. Огледа се на всички страни и се послуша. Никакъв звук. Сведе очи пред краката си и върху песъчливата почва видя следи от бос човешки крак.

Той потръпна цял. Коленичи и внимателно разгледа следата. Кракът не беше голям.

Силно възбуден, Ван се изправи и видя на десетина метра от себе си самото същество.

Беше жена. От бялата раса. С коса, която падаше под кръста ѝ. Носеше нормален, дори твърде елегантен костюм. Гледаше го в очите, леко докоснала с дясната си ръка скалата на височината на ухото си.

— Ей, защо бягаш от мен? — прошепна Ван.

Жената мълчеше. Изражението ѝ беше тъжно и непроменимо.

Той протегна ръката си напред и се усмихна.

— Ела — каза. — За бога, ела и кажи една дума. Хайде де.

Тя не помръдваше и не сваляше очите си от неговите.

— Не ме ли чуваш? Страх ли те е от мен? Не знаеш ли какво се случи навсякъде по света? Хайде, дай ми ръката си.

Когато се убеди, че всичките му думи са безсмислени, Ван направи крачка напред.

Жената се отдръпна крачка назад.

Той спря, спря и тя.

Дойде му наум да тръгне назад. Сега жената тръгна напред.

Така излязоха от скалистия лабиринт, Ван избра един удобен камък край столчето и седна. Посочи ѝ с ръка друг камък. Жената остана неподвижна на мястото си.

Ван стана и тръгна полека към совалката.

Не си права, другарчето ми — каза той с въздишка и вече знаеше какво трябва да направи.

Жената отиде до камъка, на който бе седял Ван, и внимателно го докосна с крак. После се наведе и го пипна с ръка.

Когато Ван се върна от совалката със синия спрей в ръка, тя седеше на неговия камък и все тъй го гледаше в очите.

Като ѝ говореше мило, Ван я доближи, натисна бутончето и струята приспиващ газ упражни своето действие мигновено.

Жената притвори очи, отпусна се, свлече се до камъка и когато Ван се наведе над нея тя спеше дълбоко.

Той я взе на ръце и усети невероятната, забравена топлина на човешкото тяло до теб.

— Сестричката ми, дъщеричката ми, толкова хубаво е, че те открих — прошепна той. — А ти се плашиш.

И я понесе към совалката.

XIX

Крис се приземи в Риока бодър въпреки всичко онова, което бе видял. Срещата с небесния диск и двете кутии с упоритите сигнали, които му бяха лепнали на совалката „онези“, бяха причината за тази бодрост. Той още във въздуха бе решил на всяка цена да продължи общуването с извънземните непознати, след като те сами бяха оставили на два пъти предложение за това.

Но още в мига, когато излезе от совалката, острата миризма му подсказа какво се е случило в негово отсъствие Спасителното гниене, което той сам бе предизвикал, сега изглеждаше непоносимо. Труповите в големия град бяха милиони — всеки момент живеенето тук, в Риока, щеше да стане невъзможно. Веднага се зае с разчистването поне на стълбището и в помещението с главния компютър и мислено се помоли Ван по-скоро да се връща. Тази работа не беше нито приятна, нито толкова бърза и лесна. За няколко часа капна съвсем и след малка почивка разбра, че трябва да се потърси друг начин.

Крис откри в склада мощна огнепръскачка и започна да гори труповите. Така работата потръгна, но миризмата сега се удвои и стана непоносима.

До късно през нощта той успя да освободи от труповите тази част от сградата, която му трябваше, за да продължи опитите за контакт с „онези“ от небесния диск — поне докато Ван пристигне. Включи мощни, озониращи вентилатори и легна в кабинета на главнокомандващия.

Спа дълбоко и спокойно. Когато отвори очи по сигнала на ръчния си часовник, видя в креслото до прозореца една жена с много дълга коса и каменно изражение на лицето. Тя беше жива. Не искаше да повярва, но в следващия миг видя на другото кресло Ван, който се усмихваше.

— Увеличаваме се, Крис — каза той. — Както виждаш. Само че не мога да ти представя нейна милост, тъй като тя отказва да издаде каквото и да било звук.

Крис стана веднага и каза към жената:

— Здравей. Добре дошла. Как си?

Нищо. Нито дори в погледа ѝ.

Той ѝ подаде вежливо ръка. Жената не помръдна, само отмести очи към протегнатата му ръка.

— Може да е няма — рече Крис. — Вижда ми се тиха и приятна, общо взето.

— Може да е и нещо по-лошо от няма. Глуха не е, защото като заработиха главните двигатели при излитането на совалката, закри ушите си с ръце.

— Как се съгласи да тръгне с теб, Ван?

— Приспах я.

— Добре си направил. Тя храни ли се нормално?

— Да. Всичко е нормално, само е много недоверчива и абсолютно мълчалива.

Крис се обърна към жената, докосна я много деликатно и нежно по косата, встрани от челото. Тя не помръдна.

— Ванина — рече той. — Харесва ли ти това име? Ван те доведе, той те откри, значи ти си Ванина.

Едната вежда на жената помръдна слабо, в мъничкия жест имаше нещо особено иронично.

— Ван — рече Крис, като показа с ръка приятеля си. След това посочи с пръст гърдите си и добави: — Крис.

Жената сведе поглед в краката си. Крис взе внимателно ръката ѝ, наведе се и чинно я целуна.

— Сега вече сме представени официално, всички.

Нещо като съвършено слаба усмивка се появи в ъгълчето на устните ѝ, тя изви глава и се загледа навън през прозореца.

— Няма как да не се разбираме, Ванина — рече Крис. — Дори и да не искаме, ще трябва да се разбираме. Такова ни е положението, ти сама знаеш. Просто сме ужасно, ужасно самотни. А сега ми кажи как се държа с теб Ван по време на пътуването. Добър пилот ли е? Любезен кавалер ли беше. Нищо няма да крием един от друг, нали?

Ванина погледна към Ван кратко и още веднъж устните ѝ помръднаха в подобие на усмивчица. Ставаше страшно хубава, когато каменното изражение оживяваше за момент. В очите ѝ се явяваше нещо като втора, тайнствена, силно привлекателна светлина. Но за съжаление това се случваше много рядко и за секунда.

— Добре де — въздъхна Крис. — Разбирам всичко. Хайде тогава да закусим хубаво, защото в този град очевидно не можем да останем дълго.

— Помислих, че си се натровил от миризмите — рече Ван. — Аз я заведох в магазините веднага след като се приземихме, но вече и храните са се вкиснали. Става невъзможно тука, Крис.

— Знам.

Ван извади от сака си скъпи сандвичи и бира.

— Неописуем си, Ван — каза радостно Крис, като видя това.

— Един хладилник работеше. От него ги взех.

Докато закусваха тримата, Крис разказа на Ван за кутиите, небесния диск и всичко останало. Ванина се хранеше нормално и подчертано изискано.

Когато Крис донесе кутиите, Ван предложи да вкарат стойностите на сигналите в главния компютър за определяне на всичките им възможни параметри. Пиеха бира и чакаха. Стигна се до цифровото изражение на съотношението между трите еднакви, дълги сигнала, от една страна и късия четвърти сигнал, от друга. Получи се три цяло и четиринайсет стотни.

Пръв подскочи Ван.

— Ама да! — извика той силно.

— Какво?

— Пи. Числото „пи“, Крис. Три цяло и четиринайсет стотни.

Без да каже дума, Крис вкара в компютъра дължината на чертите върху едната кутия, поиска цифрово изражение на линейните им стойности и след миг на таблото светна отново 3,14.

— Боже, защо това не е станало преди катастрофата — прошепна Крис.

— Кое?

— Контактът с онези от небесния диск. Мисля, че те някак щяха да попречат да се случи това, което се случи с човечеството. Несравнимо по-могъщи са. И вероятно пак толкова по-разумни.

— Не съм убеден, че могъществото и разумът вървят успоредно, Крис. Никак не съм убеден в това.

Крис подаде дъгата от другата кутия и поиска периметъра на окръжността, която тази дъга правеше. След това поиска и дължината на правата, която стоеше тъй, както стои стрелата спрямо лъка. И след

секунда тази права се оказа радиусът на окръжността, получена при продължението на дъгата.

— Сега вече няма никакво съмнение. Те ни питат: „Знаете ли що е окръжност, разбирате ли от геометрия.“

— Защо ще ни питат, след като виждат цялата наша свръхцивилизация? Нима може да се постигне тя, без да се знае геометрия?

— Слушай, Ван, първо ние не знаем те какво виждат и какво не виждат. Второ, това е начин да бъдат сигурни, че се разбираме.

— Защо ще бъдат сигурни?

— Защото сега ние ще им изпратим сигнал, който, съотнесен спрямо другите преди него, досегашните, ще има стойност едно. И ако те после изпратят „пет“, ние ще изпратим „девет“ и вече трябва да си пълен глупак, ако не разбереш, че изписваме *заедно* цифрите след десетичната точка на числото „пи“. Една — ние — една — те. Включи най-мощния предавател.

Те направиха така, както Крис предложи, и зачакаха. След около минута от кутиите се излъчи това, което очакваше Крис.

Ван му подаде ръката си.

— Сега вече мога да се закълна, че това е истински контакт с тях — каза той.

В този миг Крис гледаше в мониторите — там се бяха появили образите на два небесни диска.

— Ето ги — каза той.

— Не тука, а там — рече Ван, като посочи прозореца.

Крис ги видя и каза на Ван:

— Подай сега един произволен сигнал и след него един, който е една десета от него по продължителност, да направим нещата още по-прости. Например сигнал с времетраене трийсет секунди, равен.

— Готово — каза Ван след малко.

— Сега подай сигнал с времетраене една секунда.

— И това е направено вече.

— Сега чакаме от тях сигнал с времетраене четири стотни от секундата и после.

Докато Крис говореше, сигналът се получи — съвършено точно, според очакванията.

— Подай една хилядна, Ван.

— Подадено.

— Получаваме...

Преди Крис да произнесе „пет десетохилядни“, сигналът от кутиите вече беше получен.

— Ние вече разговаряхме с тях, Крис — каза Ван. — Не е ли така?

— Така е. Но какво да си кажем по-нататък? Как да го кажем?

Ван мълчеше замислен.

— Не ме ли чуваш?

— Чувам те. Но сега и аз се питам защо всичко това не се бе случило по-рано.

Ванина стана от креслото си и изцяло се обърна към прозореца. Двата диска се превърнаха в сияния, които играеха със скоростта на слънчево зайче.

— Те се движат със скорост, която е извън нашите мерки и представи, Ван. Ще каже човек, че те присъстват и отсъстват едновременно, навсякъде.

— Това не го разбрах.

— И аз не го разбирам. Само се опитвам да мисля другояче. Не както мислим ние. Защото това, което са те, очевидно не се събира в нашето мислене. Представи си например, че това сме ние.

— Кое?

— Те — Крис посочи небесните сияния, които подскачаха. — Които са вътре.

— Как „ние сме те“?

— Ами така. Представи си го. Да кажем, те са еманация на нещо, което е в самите нас. Или ние сме някакъв продукт от нещо, което е от тях.

— Не те разбирам добре, Крис. Наистина не те разбирам.

— И аз не се разбирам, само се опитвам да мисля по някакъв друг начин. Например можем да си помислим, че те са друго време.

— Какво?

— Бъдеще. Не знам. Или минало, или някакво друго време, което ние не познаваме. И друго място може да са, което също е извън сетивата и мислите ни. Хората само преди стотина години не вярваха в

антиматерията. Преди повече време са смятали магнитните полета за магии. Защо мислиш, че ние сега с теб, тоест нашето време, е достигнало до всички неща, които *съществуват* някак във вселената? Това е крайно глупаво, ако го мислиш.

— Може би си прав. Може би пчелата също не допуска всичко онова, което тя не познава. Но засега е най-важно как да продължим разговора. Докато сме тук, при тази съвършена техника. Защото миризмата се усеща въпреки всичко, което правят пречиствателите, и съвсем скоро ще ни застави да напуснем Риока.

Крис се замисли с отворена уста.

— Пчелата — казваш. — Че ние и с нея нямаме контакт въпреки плътните ни взаимоотношения от милиони години насам. Контактът с нея е маточината и пушекът. Друго какво? Жилото ѝ в кожата ни. Смъртта ѝ, когато я настъпим. Това са ни контактите с пчелата, Ван. И с мравките са толкова, и с още много „светове“, които са преплетени плътно с нашия. Не само разстоянието пречи на контакта, Ван. Ето това искам да ти кажа. Какъв контакт имаш ти с хилядите микроби, които са в устата ти, в стомаха ти, из въздуха около теб? Техният свят и твоят свят са преплетени до невъзможност един без друг, но те *нямат осъзнат* контакт. Тези два свята не кореспондират *разумно*. Защо да не си помислим, че и „онези“ там в сиянията са от такъв тип свят, че да не можем да направим контакт от кореспондиращ тип?

— Но ние вече направихме!

— Знам. Да. Това е мигът може би.

— Кой миг?

— На човечеството, Ван. Но...

— Но не е ли много силно да се наречем човечество: ние тримата тук, твоята Боди и детето?

Крис се умълча, заслушан в сигналите, които кутиите повтаряха.

— А може би те не са „нещо“ вътре в сиянията, а самите сияния.

— Как?

— Не знам.

— Включвам детектора за белтъчините — каза Ван възбудено.

— Да. И го насочваш към сиянията.

Ван извърши всичко това — тук, в тази зала, бе един от най-мощните детектори от този тип избощо на земята.

Двамата стояха така и чакаха.

Жената не откъсваше очи от прозореца.

След като мина достатъчно време, Крис въздъхна и каза:

— Не са „живи“ неща в нашия смисъл на тази дума, Ван, Те наистина, са нещо *друго*.

XX

Совалката на Крис се виждаше от прозореца, край нея нещо светна извънредно силно и двамата с Ван се втурнаха към прозореца.

На борда й — на мястото, където се бяха появили кутиите в Югоевропа — блестеше нещо като малко огнено кълбо.

— Отивам — каза Крис и тръгна към вратата.

Ван го хвана за рамото.

— Никъде няма да ходиш — каза той.

— Защо? Те не са врагове, та да се страхуваме от тях.

— Може да не са врагове, но дали знаят какво точно сме ние? Светлината на това нещо там, на борда на совалката, е непоносима за нашите очи. Ясно е, че те не знаят това, щом не са врагове, а ни го изпращат.

Крис се поколеба. После каза:

— Ще сложа филтрови очила и ще ида. Един от нас все пак трябва да види това нещо там. Те ни го изпратиха. Вероятно в него се крие следващата възможност за връзка с тях. Следващата фраза, която ще си разменим.

— Не ми се ще така бързо да тръгваш. Нещо ме тревожи, Крис. И щом трябва, ще ида аз. — Ван погледна жената, която все тъй си гледеше през прозореца. — Ти трябва да оцелееш, а Боди и тази мълчалива дама да ти народят много деца. Колкото може. Не ми възразявай, знаеш, че съм прав.

Той издърпа филтровите очила от ръцете на Крис, постави ги на главата си и отвори вратата. В същия миг Ван бързо дръпна вратата да я затвори и лицето му се изкриви в ужасна гримаса. Миризмата отвън влезе в помещението нетърпима — дори само от мигновено отваряне и затваряне на вратата.

— Не е възможно да се диша — каза той, като клатеше главата си бързо. — Трябват противогази.

— Тук няма — рече Крис. — Аз търсих.

— Зная къде има — Ван си пое дълбоко дъх. — За половин минута ще ги открия. Вие ме чакайте тук.

Той изхвърча през вратата, Крис веднага я затвори след него. Но от второто отваряне миризмата стана непоносима.

Ванина най-сетне се отлепи от прозореца и си стисна носа с пръсти. Погледна уплашено към Крис и с другата си ръка замаха енергично пред лицето си.

— Това е положението, мадам — въздъхна Крис. — Мисля, че трябва веднага да изчезваме. Нека дойде Ван.

В същия миг вратата се отвори за трети път и Ван влезе с противогаз на лицето си. Крис помогна на жената да си сложи противогаза, сложи своя и даде знак с ръка да тръгват.

Той се отправи към совалката с огненото кълбо на борда, а Ван и Ванина влязоха в другата совалка, с която бяха летели.

— Старт — каза Крис по радиото.

— Аз съм след теб — отвърна Ван. — Готов съм.

Той пусна в ход двигателите.

Но Крис се бавеше.

— Какво става, Крис?

— Нищо. Не работи.

— Кое?

— Стартерът. Не мога да включа двигателите.

— Вземи другата совалка — каза Ван. — Тази зад теб. Тя е много добра, почти не се различава от твоята.

Крис излезе и се качи в другата совалка.

В същия миг огненото кълбо се отдели от първата совалка и се лепна на борда на тази, в която бе седнал Крис. По пътя си то остави светеща бледоцикламена дъга.

— И тази не ще, Ван — рече Крис. — Тия не ме пускат, нашите приятели отгоре. Залюбихме се нещо с тях, изглежда.

— Те искат нещо да ни кажат, Крис.

— Виждам, но това не ме утешава в момента — каза Крис и излезе от совалката.

Той се върна в първата совалка, с която беше летял до Югоевропа и обратно. Щом се настани в нея, огненото кълбо се върна на старото си място.

— Ела при нас, Крис — каза Ван.

Крис веднага излезе и отиде в совалката на Ван.

Огненото кълбо остана на мястото си.

— Тръгвай в същия миг — каза Крис бързо. — Ако искат, да дойдат там. Ако не искат, ние после ще се върнем пак тука.

— Кога? — Ван включи главните двигатели.

— Когато тази смрад се разкара. Стартирай, докато това чудо не се е лепнало на твоя борд.

Ван излетя. Риока бързо остана далеч и надолу. Небесните дискове бяха изчезнали.

— Взе ли кутиите им? — попита Вай.

— Не. Те свършиха своята работа. Ако имат още задачи, да ни ги изпратят отново.

— Мислиш ли, че *те* влизат в помещенията, където действваме ние.

Крис сви рамене.

— Не знам — каза той. — Може и да влизат. А може и изобщо да не излизат.

— Откъде?

— Отвсякъде, Ван. Защо ме питаш, след като и двамата знаем еднакво?

— Питам те с надеждата, че ще се сетиш нещо умно.

— Сещам се, че в бързината забравихме да вземем провизии.

Вече бяха високо над бражентинските джунгли.

— Ще отскочим до друг град, в който още няма гниене. Това не е проблем. Нека първо нагледаме твоите хора, да ги успокоим и да им представим нашата дама.

— Мислиш ли, че Боди ще бъде във възторг от това?

— От кое?

— От дамата, която й водим.

— О, съвсем не знам. Както не знам и това, дали тази нова дама трябва да ражда деца.

— Защо да не ражда? Какво говориш?

— Защото може да е луда. Или без мозък, с промит мозък. С кретени ли мислиш да започваме следващото издание на човечеството?

Те помълчаха малко, Ван се вгледа в жената и каза полека:

— Какво пък ти струва толкова да опиташ? То ще си проличи по детето.

Сега Крис мълча твърде дълго, преди да каже:

— Чувствам се като идиот, Ван. Ама аз наистина се чувствам като пълен идиот в тази роля. Щом видя жена, и скачам да ѝ правя деца. Какво ще кажеш, а?

Вместо отговор Ван се засмя с глас и прекалено продължително.

Когато совалката се приземи край колибата на Крис и тримата слязоха от нея, Евънс с истерични крясъци на радост се затича към тях. Той се хвърли на врата на баща си и като продължаваше да крещи, го стисна с животинска сила. Всъщност единствената дума, която момчето повтаряше непрекъснато и с цяло гърло, бе: „Майко, майко!“

Боди стоеше изправена край лехата в градината, дясната ѝ ръка върху дръжката на мотиката. Така изчака Крис и гостите да отидат при нея.

— Ван — рече просто Крис, като посочи мъжа. — И Ванина — сега той посочи дългокосата.

— Добре дошли всички — каза Боди с несвойствена, прекалено светска усмивка. — Почти бях сигурна, че Крис няма да се върне сам. — Очите ѝ се вгледаха в неговите съсредоточено и тя додаде с въздишка. — Ако се връща изобщо.

— Какво говориш, Боди? Защо да не се върна? Няма нищо, нищичко.

— И значи няма нищо страшно — добави Ван.

— Същото ли е? — Боди се обърна с любезна гримаса към Ванина. — Вие как оцеляхте?

— Тя е няма — каза Крис. — Нито звук не е издала, откакто Ван я доведе от Индустралия. Той самият е бил в една галерия, много време. Тука, на нашия континент. Ние се знаем с него, Боди, как не се сещам да ти кажа първо това. Ние работихме заедно с Ван.

— О! — каза Боди с истински интерес.

— А тя — Крис посочи Ванина — е била в някакви мини.

Боди доближи жената, вгледа се в очите ѝ изпитателно, разпери пръсти пред лицето си и рязко разклати ръката си.

Дългокосата жена повтори същите движения.

Тогава Боди се усмихна широко и най-естествено.

Ванина се усмихна по същия начин.

— Нищо ѝ няма — заключи домакинята. — Още една майка на новия свят си имаме.

Докато произнасяше последните думи Боди бе обърнала погледа си към Ван. Той отвори уста, погледна кратко Крис, но не каза нищо. Само сведе очи към краката си.

— Много ли сте изморени? — смени темата Боди.

— Не, никак — рече Крис. — И можем да започнем една или две нови колиби.

— Толчето! Толчето! — повтори Евънс настойчиво, като дърпаше баща си за крачола.

— Добре, столчето — рече Крис на момчето. — Вие си починете, Боди ще ви поднесе едно питие, което не сме и сънували. А аз ще разходя моя син малко и ще се върнем скоро.

Той поведе момчето към совалката, откачи летящото столче и след малко двамата се изгубиха в небето.

— Боже, колко се страхувах — прошепна Боди, докато ги изпращаше с очи.

— Наистина няма нищо страшно — каза Ван. — Техниката е изключителна, совалките са свършени. И няма нищо по света. Никакво движение, никаква жива душа. От какво можем да се страхуваме?

Боди го изгледа, като че ли отмерваше колко е висок. Каза:

— От всичко. И всеки миг. Това е животът, бели човеко.

Тук, в джунглата, нещата с гниенето бяха далеч по-приятни, отколкото в милионната Риока. Трупове на животните се бяха разложили, мухите ги бяха довършили и старата, естествена хигиена в природата отново бе започнала да си действа. Край останките на огромен крокодил Крис намери два червея. Наистина неголеми, но живи.

— Великата машинка — прошепна Крис на себе си. — Чуваш ли, Евънс? Великата машинка на нищожните живи твари, заради която пра-правнуците на твоите пра-правнуци може би ще видят и други живи същества. Или пра-правнуците на техните пра-правнуци. Все някога. Стига да не бързат да стават безкрайно цивилизовани.

Двамата завариха Боди, Ван и Ванина под сянката на голямата палма — пред всеки от тях чаша с питие и сламка. Те се смееха. Ванина се държеше като същинска графиня. Гледаше този, който говореше, и

участваше с усмивки. Беше невероятно хубава, когато раздвижи устните си и покаже зъбите си.

— Изглеждате като екскурзианти от хайлайфа, които са избягали в джунглата за уикенда — каза Крис.

— Точно така се и чувстваме — въодушевено се засмя Боди. — А аз все си повтарям в ума: „Боже, колко сме много! Боже, колко е хубаво това!“

Крис и детето получиха своите чаши и сламки — настроението на всички беше превъзходно.

То си остана толкова до късно вечерта, когато Ванина вече спеше в колибата, Ван бе отишъл на дълга разходка към реката под бялата светлина на луната и Боди можеше да поговори с Крис насаме.

— Хубаво е, че има още една двойка мъж и жена — бе първата ѝ реплика. — Наистина е толкова хубаво, Крис. Просто двойно по-хубаво, отколкото беше, нали?

Той мълчеше и си играеше с една клечка от огъня.

— Ти не се ли радваш? А, Крис?

— Би трябвало да се радвам.

— Какво значи „би трябвало“? Защо мълчиш? Крис, какво има?

— Не „има“, а „няма“, мила моя. Така е по-точно.

— Какво няма?

— Ван няма възможност да има деца.

Сега Боди млъкна за дълго. После попита тихо:

— Той ли ти го каза?

— Да.

— Защо е така?

— Бил е военен. Продал е тази своя жлеза, за да стане висш офицер.

— Това ли било цената да станеш висш убиец?

— Да, скъпа. И има логика, ако се размислиш.

Боди си взе също клечка от огъня и млъкна. Така стояха дълго.

— Какво си мислиш сега? — пръв се обади Крис.

— Питам се при това положение дали тя ще има деца от теб, Крис.

— И какво си отговаряш?

— Не знам. Все пак тя негова ли е или... вече е твоя, Крис?

— Ничия е сега.

— Една жена трябва да е нечия. Иначе тя не е жена.

Отново млъкнаха за дълго. Беше голяма, голяма игра с клечки от огъня.

И в мъртвата тишина на нощната джунгла, чийто невероятен бивш оркестър и двамата щяха да помнят до края на живота си, *а може би и по-дълго*, Боди каза ясно:

— Иди при нея, Крис. Влез в колибата. Още сега.

Той я погледна бързо, с отворена уста. Но тя не отмести очи от пламъците пред себе си. Само повтори тихо:

— Още сега, Крис. Заклевам те във всичко, иди.

XXI

Няколко месеца след приобщаването на Ван и дългосатата няма хубавица към лагера на Крис в джунглата нещата изглеждаха така: Всеки имаше самостоятелна колиба — получи се цяло малко селце. Складът беше изцяло разкрит от наноса и сградата му добре изчистена. В две люлки между палмите надаваха страхотни крясъци новите бебета на Боди, наречени Ру и Чен, пол мъжки, разлика във възрастта десет минути в полза на Ру. А може би по-точно е да се даде: „Ру е по-възрастен от брат си Чен с десет минути“ — тъй като все още никой не е установил възрастта полза ли е за човека, или вреда. Баткото Евънс вече извършваше сам първите си малки полети с летящото столче, докато баща му и чичо му Ван правеха плана за цялостна, подробна обиколка на Земята. Ванина се бе научила да работи в градината много добре и с помощта на Боди създаде още няколко леки зеленчуци и малка царевична нивица.

Събития от изключително значение през цялото това време бяха две. Ван попадна на следа от живо същество, бозайник, при една от дългите си, постоянни разходки край реката, а орелът се появи отново и отнесе в ноктите си два гълъба. Гълъби вече имаше достатъчно и нападението от страна на орела бе прието повече като празнично приключение, отколкото като трагедия.

Следата от бозайника бе прясна, но не съвсем ясно отпечатана в пясъка край реката. Животното можеше да бъде куче, вълк или лисица. Също така чакал, който или нещо от този вид.

Все едно, то съществуваше и този факт изпълни всички с нови, прекрасни надежди. Тъкмо по тази причина Крис и Ван решиха да направят подробното пътешествие, а може би и серия от пътешествия, та да потърсят по света още нещо оцеляло.

Евънс настояваше да тръгне с тях — той се бе отръскал много бързо и твърде ловко се справяше с всяка от поставените му задачи.

Но Боди беше против всякакви продължителни пътешествия. Малко по-късно, в своята трета бременност, тя стана мълчалива и затворена. Повече общуваше с Ванина, отколкото с мъжете, като двете

жени си разменяха цяла сложна система от жестове във връзка с градинарските работи и домакинството. Бялата жена беше извънредно сръчна в плетенето, а черната — в земеделските работи.

Самата Ванина не проявяваше никакви признаци на бременност. Това бе загадка за Боди, както и за Ван, но никой от тях не влезе в разговор с Крис на тази тема. Всичко, което бе казано изобщо по този въпрос, си останаха думите на Боди тогава, край огъня.

Майката беше и против обучението на нейния син с летищото столче, но това само отдалечи Евънс от нея. Той стана зъл и рязък за най-дребни неща, които тя му предлагаше или изискваше. Обратно, все по-силно се привързваше към баща си, вираше се в очите му с пределна преданост и любов и попиваше всяка от думите му. След като Ван откри следата от животното, момчето получи задача да търси това животно. По цели дни то обикаляше из джунглата, край реката, понякога получаваше разрешение да направи това и с летищото столче само.

Това бяха супермоментите от живота на момчето — в тях то бързо ставаше истински мъж. Крис отлично знаеше всичко това и се разтапяше от щастие, когато вечер синът му докладваше за извършеното.

Ван също отделяше голяма част от времето си за издирване на животното. Но резултат нямаше. Само още една следа от него бе открита — също тъй неясна, макар да бе в тинята. Находчивото черно-бяло момче бе запомнило мястото точно, бе оставило белези, а самата следа донесе в лагера заедно с парче от плътната, полусуха тиня в едно голямо листо.

— Не е куче — каза Крис същата вечер. — Мисля, че е диво животно, щом така упорито се крие.

И на другата сутрин бе събуден от неистовите крясъци на сина си.

Когато излезе от колибата обезпокоен, първото нещо, което видя, бе тайнственото животно.

Обикновено, средно на ръст, шоколадово с бели пръски, жълтооко ловно куче, мелез между германски брак и някакъв ориенталски вид гонче.

Кучето бе седнало край склада и с изплезен език кротко гледаше пред себе си.

Евънс подскочаше на място от радост и крещеше.

Когато и другите излязоха от колибите си, те видяха как Крис гали кучето по главата и му говори, както се говори на любимото дете.

— Не е от нашите породи — каза Боди. — Тук никога не е имало подобен вид кучета.

— Още по-добре — рече Крис, без и сам да знае точно защо.

Опитаха с всичко, каквото сами употребяваха за ядене — кучето подушваше предложеното и отказваше дори да го близне.

— То така скоро ще умре, татко — каза Евънс.

— Защо? — учуди се Ван.

— Ами от глад. Вече няма никакво месо, никъде.

— То ще прояде, като огладнее съвсем — реши Крис. — Ще му правим каша от царевично брашно. Царевича има достатъчно. Ще посеем още една нивица, за него.

Крис взе един мамул, изрони няколко зърна в шепата си и като гледаше Ванина, ги хвърли с широк жест. После показа с ръце как „никне“ от земята изобилно.

— Така ще направим, нали? — попита я той.

Бялата хубавица отривисто поклати глава и повтори жеста с никненето. После посочи Боди и пак поклати глава.

— Да, разбира се — каза Крис, като се усмихваше. — Двете ще го правите, разбира се.

Но кроткото, умно и добро животно не искаше да прояде царевична каша, нито хлебчетата, които му изпичаха от царевично брашно, мелено в центрофуга, извадена от склада и приспособена от Ван за целта. Дори отказа и да подушва хлебчетата — още щом ги зърнеше, и обръщаше главата си на друга страна.

— Не виждам с какво ще го храним — каза Евънс. — Освен гълъбите.

— Не говори глупости! — извика майка му.

— Освен към хладилниците на най-близкия град — рече Крис, като погледна към совалката.

— Татко, сега ще дойда и аз, нали? — светнаха очите на буйното яко черно-бяло момче.

— Да — каза Крис, след като се бе поколебал няколко секунди.

Евънс подхвъркна от мястото си и нададе най-силния вик от живота си досега.

Но майка му хвърли мотиката настрана, дойде до Крис и поклати глава мълчаливо. Очите ѝ бяха диви и страшни.

— Отиваме и се връщаме веднага, майко — каза Крис.

— Не, не отивате. Той не отива. — Тя посочи момчето.

— Майко! — изрева Евънс.

— Недей да крециш на майка си така — рече кротко Крис. — Тя е права, разбира се. Но ти и така и така ще трябва някой ден да видиш какъв е бил светът. И по-добре още сега. Близо ще идем и веднага ще се върнем. Само ще натоварим месна храна от хладилниците. А може би и един агрегат за електрически ток, гориво за него и един-два хладилника. Какво ще кажеш, Ван? На нас ни трябва тука агрегат, също и хладилници. Може да се наложи да направим няколко курса за всичко това.

— Аз ще кажа, че това е много умно — рече Ван, като се покашля, — но не е ли по-добре да отидем двамата с Евънс, щом е така? Или двамата с теб?

— Вече казах, че Евънс *ще види* света. Това няма защо да го обсъждаме с никого.

— Добре, добре — рече Ван. — Значи ние двамата с Евънс отиваме.

— Не — каза Крис. — Не — повтори той още по-тихо, но всъщност твърде грубо, което значеше, че разговорът е приключен.

Ван се оттегли без коментари. Боди млъкна и се върна при мотиката си.

След половин час Крис и Евънс бяха в совалката. Двигателите ѝ разтресоха околността и тя излетя.

Първият град — недалеч от Риока — бе по-малък, но още с приземяването Крис и Евънс разбраха, че тук нямат работа. Гниенето бе обхванало всичко.

— Не мога да си обясня как са достигнали дотука бактериите — каза Крис. — Такова разстояние...

— Може да има друг орел, като нашия. Или друга птица. Или вятърът, а татко?

— Не знам. Все едно, някак е станало.

Крис включи двигателите и не след дълго двамата бяха на хиляди километри от този град.

Избраха друго населено място, кацнаха на един от площадите и излязоха да се разходят из магазините.

Тук всичко беше „нормално“ — тоест както навсякъде по света преди гниенето. Евънс не бе толкова изненадан от безчетните трупове, колкото от сградите.

Намериха хладилници с чудесна месна храна, натрупаха пакетите в голяма количка и ги закараха при совалката.

— Трябва да намерим някъде подемна машина — каза Крис. — Иначе не можем да натоварим агрегата. Той е много тежък.

— Какво е подемна машина?

— Аз ще намеря и ще те извикам. Сега ти ще натовариш храната в совалката, а аз ще обиколя със столчето за агрегат и подемна машина.

Крис откачи летящото столче и когато се готвеше да излети, Евънс рече:

— Татко... Не може ли да се разходя и аз да разгледам малко?

Крис се поколеба. После мълчаливо помогна на момчето да откачи другото столче от совалката.

— Защо пък да не се разходиш? Само че след двацет минути среща пак тук. И не се отдалечавай особено.

— Няма да се отдалечавам, но не си нося часовника.

— Сега е един и десет. Избери си часовник от първия магазин и го свери с моя. В един и трийсет — тук.

— Окей, шефе! — каза радостно момчето и излетя преди баща си.

Крис гледа дълго след него, след това излетя в обратната посока и той.

Крис много бързо откри подемна машина и агрегат. Остави столчето, вдигна агрегата и го закара до совалката. После се върна пешком да прибере столчето. Когато кацна с него на мястото на срещата със сина си, часът беше един и трийсет и две.

Сега изпита страх и съжеляваше, че пусна момчето само. Искаше му се да тръгне да го търси, но си наложи да остане на мястото си.

В един и трийсет и седем Крис чу по радиото:

— Татко, там ли си?

— Да, разбира се. Защо се бавиш?

— Не знам. Има някаква повреда в двигателя ми. Страхувам се да излята. Стоя тука, пред един театър, в градинката.

— Каква е повредата?

— Прекъсва. Изведнъж прекъсва и после пак работи. Случи ми се във въздуха и даже мислех да катапултирам с парашута.

— Стой там и ме чакай! — каза Крис. — Направлявай ме за посоката.

— Да, татко.

След минути Крис беше при момчето. Още преди да огледа двигателя, той забеляза една светлоцикламена дъга над столчето. Вдигна очи — небесният диск бе над главите им.

— Нашите „хора“ — рече.

— Кои бе, татко?

— За които ти разправях. — Той посочи диска отгоре. — Не се бой от тях.

— Ама като взе да прекъсва.

— Добре. Нищо. Ти седни в моето столче, аз ще прибера твоето.

Те размениха летящите столчета и съвсем нормално се приземиха при совалката.

Натовариха агрегата, два големи хладилника, натъпкани с месна, избрана храна, окачиха столчетата по местата им и след малко излетяха.

Всичко беше точно, когато високо над джунглата, на границата между океана и Бражентина, двигателите спряха да работят.

— Не бой се — каза Крис на момчето. — И друг път ми се е случвало. Ето я причината.

Той посочи в монитора два диска и след това ги откриха с очи в небето.

— Не мога да разбера какво искат да ми кажат — въздъхна Крис. — А мога да се закълна, че искат нещо да ми кажат по този начин.

— Ако сменим курса? Само за проба. Аз така направих със столчето и двигателят ми веднага проработи.

Крис погледна момчето и бързо промени курса.

Двигателите заработиха. Пак спряха, той пак измени курса и те заработиха.

— Благодаря ти, Евънс. Получаваш чин и ранг втори пилот, ама съвсем сериозно.

И тъй — с корекции на курса, той поддържаше работата на двигателите на совалката.

— Водят ни някъде, Евънс — рече Крис изумен. — Разбираш ли, че те някъде ни *водят*?

И това беше така.

Защото в един момент никаква промяна на курса не можеше да включи двигателите и тогава Крис бе принуден да реши:

— Кацане.

— Защо тука бе, татко?

— И аз не знам. Но „те“, изглежда, това искат от нас. Някой ни води през цялото време, Евънс. Бъди сигурен. И не ни остава нищо друго, освен да му се доверим.

Той предприе приземяване, двигателите веднага заработиха. Не след дълго — пак така с корекции „от горе“ — совалката се озова на една красива, живописна полянка сред джунглата.

В средата на тази полянка имаше колиба.

XXII

Чудото не бе, разбира се, в колибата, а в това, че от отвора в нейния покрив струеше дим.

Човекът излезе още преди Крис и Евънс да са слезли от совалката и тръгна към тях. В ръката си държеше ловна пушка.

Чу се лай — когато двигателите на совалката замлъкнаха. Сега посетителите забелязаха друга, по-малка колиба между дърветата, там бе вързана кучка — досущ като кучето, което се бе появило при тях. До нея се търкаляха четири малки кученца, още слепи.

— Не може да бъде — прошепна Крис. — Нали не сънуваме, Евънс?

— Ако сънуваме, то е едно и също, татко — каза момчето и се засмя. — Ама съвсем едно и също.

Те вървяха към човека и той вървеше към тях. Крис му махна с ръка, махна и онзи. След това праметна пушката си през рамо и се засмя до ушите, макар беззвучно.

Подадоха си ръце. Онзи мълчеше.

— Не зная как попаднах тук — каза Крис. — Някой ме водеше.

Онзи сви рамене и все така усмихнат даде знаци с ръце „нищо не чувам“. После, пак така с ръка, ги извика след себе си.

Тримата отидоха пред колибата, домакинът им даде знак да чакат тук, влезе вътре и излезе с лист и молив. Написа на листа: „Шопа. Аз съм Шопа. Вие кои сте?“ Веднага, след което попита с жест: „Цигари? Имате ли цигари?“ „Не“ — отговори с жест Крис.

Човекът влезе пак в колибата и изнесе нарязани сухи листа, които натъпка в лула, извадена от пояса му. Запали лулата с въгленче, което също изнесе отвътре, дръпна и я подаде на Крис. И Крис смукна от лулата. Това вътре се оказа, не тютюн, но можеше да се търпи. Домакинът ги подкани да седнат на земята и започна големият разговор с писане.

Половин час по-късно листът изглеждаше така:

Шопа: Не си ли Жак?

Крис: Не.

Шопа: Ван.

Крис: Не.

Шопа: Тогава ти си Крис.

Крис: Да. Как разбра?

Тук Шопа не написа нищо, а само показа джобчето на ризата на Крис. Там имаше извезано малко крокодилче.

Крис: Ти си ловецът в такъв случай. Жак ми е говорил много за теб.

Шопа: Да.

Крис: Как си оцелял?

Шопа: Нямам представа. Дълъг сън. Много дълъг. Когато се събудих, наоколо всичко беше бледоцикламено. И въздухът, и дърветата, листата им — всичко. А слънцата на небето бяха седем. Не съм луд, точно това беше, когато се събудих.

Крис: При нас дойде куче, също като твоята кучка. Мъжко.

Шопа: Моето е. Загуби се преди година и нещо.

Крис: А тези кученца от кого са?

Шопа: От него. Друго живо няма нищо наоколо. Ти като летиш, има ли другаде живот?

Крис: Не. Почти не. Но кучката носи шейсет и пет дни малките в корема си. Не една година.

Шопа: Това се чудя и аз. Преди два месеца ми се стори, че при кучката ми има куче. Само че не моето, а едно цикламено куче. Виждал ли си цикламено куче? Глупости, знам, но беше така. И това цикламено куче се криеше от мен.

Крис: Те ме принудиха да кацна тук. Аз отивах при моите колиби. Ходих за храна на кучето, с момчето. Спираха ми двигателя и ме насочваха насам, докато не ме принудиха да кацна тук, при теб.

Шопа: Кои?

Крис: Не знам. Цикламените.

Шопа: Виж ги ти. Какво искат?

Крис: Не знам. Ти не беше глухоням по-рано, Жак ми е говорил толкова пъти.

Шопа: Не бях. След съня не мога да чувам и не мога да говоря.

Крис: Хайде да те вземем с нас, искаш ли?

Шопа: Опушвам месо. Някой ден всичко ще започне да гние и ще останем с кучетата без месо.

Тук те прекъснаха диалога на листа и Шопа ги въведе в колибата. Той наистина опушваше месо и го складираше. Даде им да опитат, като взе хапка и той. Месото беше превъзходно на вкус. После излязоха да продължат своя разговор.

Крис: Ако искаш, тръгвай още сега. Ще вземем и кучката с кученцата. Или да дойдем да те вземем после, както искаш ти.

Шопа: Аз ще остана тук. Не зная защо, но така трябва. Откакто нямам глас и слух, имам вътрешен слух, нещо такова, имам и вътрешен глас, който ми казва какво трябва да правя и какво — не.

Крис: И какво ти казва сега вътрешният глас?

Шопа: Че трябва да остана тук. Чувам го съвършено ясно. Ако не му изпълня нещо, става ми лошо. Физически ми става лошо, изведнъж.

Крис: Добре. Ние да тръгваме. Аз ще помисля. Ще дойда пак, на всяка дена. Имам една идея.

Шопа: Добре. Моят вътрешен глас ми казва да си вървите. И също така, че идеята ти е много добра.

Крис: Но ти не я знаеш.

Шопа: Няма значение, той сигурно я знае, щом казва така.

Крис: Кой.

Шопа: Вътрешният ми глас. Той знае всичко, не спори с него никога.

Крис: Добре, ние тръгваме.

Шопа: На добър час.

Крис: Ще се видим скоро.

Тук Шопа бе кимнал, стиснаха си отново ръце и двамата посетители се упътиха към совалката.

Тя излетя нормално, по пътя към дома двигателите работиха без всякакво прекъсване.

Оказа се, че Ван познава добре Шопа и многократно е общувал с него отблизо. Описа го на Крис като извънредно весел човек, разговорлив и общителен, с много тънък слух, отличен ловец. А идеята на Крис бе обсъдена само между двамата — за нея Ван потвърди, че е повече от блестяща.

Два дни по-късно Крис, Ван и дългосатата бяла хубавица излетяха по посока към колибата на Шопа.

Той ги посрещна по същия начин — пак с пушката в ръце. После я окачи пред колибата и нареди богата софра от своите опушени меса и разни зеленчуци. Къде с писане, къде с жестове се разбраха, че Ванина трябва да остане тук — това било идеята на Крис.

„Стига тя да иска“ — бе мнението на Шопа.

„Тя няма отношение към нищо“ — написа Крис.

Обядваха дълго и спокойно, след това Крис заведе Ванина в градинката зад колибата на Шопа и с жестове ѝ обясни, че тук ще работи, ще живее в колибата.

Когато дойде ред да се сбогуват, Ванина целуна двамата мъже, които я бяха довели, и им се поклони бавно до земята.

— Ти си гений, Крис — каза Ван по обратния път. — Аз искрено ти се възхищавам.

Крис помълча малко, след това рече със свойствения си хлапашки тон:

— Абе я остави тези глупости, ами по-добре да направим една проба с теб. Искаш ли?

— Каква?

— Да идем пак до града, да вземем още месо и хладилници. И да разберем дали и сега „ония отгоре“ пак ще ни поведат нанякъде.

— Не си казал, не сме тръгнали.

Крис промени курса и совалката пое към града.

— Вече няколко пъти си мисля сериозно, че вътрешният глас на Шопа, това са самите те.

— Кой?

— Цикламените.

Ван нищо не каза.

— Защо мълчиш?

— Защото може и да е точно тъй.

— Както и да е. В една книга, в дома на стария Енох в Алжария, бях прочел най-хубавата философия, на която съм попадал. Само в едно-единствено изречение. От някакъв руснак беше книгата.

— Чакам да чуя това изречение.

— „Прави каквото трябва, да става каквото ще.“

Ван се усмихна и погали брадата си с удоволствие. Каза:

— И той е имал такава брада.
— Кой?
— Толстой. Така се казва този руснак.
— Ето още един повод да си ми симпатичен с твоята безумна вълна по лицето — рече Крис и се засмя.

В града не се бавиха дълго — само натовариха каквото им трябваше и излетяха обратно.

По пътя до дома всичко беше нормално — от Цикламените нямаше и следа.

Но те завариха в лагера пълно униение, Евънс бе мълчалив и крайно нервен, а Боди вечерта се разплака без повод.

— Какво има? — попита Крис, като я погали по челото.

— Нищо — тихо каза тя. — Не знаех, че тя... че ти не си бил при нея. Защо не ме послуша, когато ти казах да влезеш при нея? Нали те заклех.

— Честно казано, Боди, не знам — рече Крис.

— Може би всеки човек си има някакъв свой, вътрешен глас, макар и не толкова „цикламен“ като на Шопа.

Те лежаха по гръб в колибата, един до друг. През отвора се виждаха звездите, ветреца шумолеше в листата на палмите. Едното от близначетата се обади кратко в съня си, два гълъба се сборичкаха в клоните на дървото и единият изпляска с криле в тъмнината.

— Сега излиза, че по-добре си направил, като не си влязъл при нея, Крис. Нали така излиза сега?

— Тогава защо плачеш?

Не знам. Пак сме ужасно сами. Те много далече ли са оттука? За човешко разстояние те питам, не за летене.

— Две хиляди километра и нещо.

— Не може ли да се преместят по-близо до нас? Не е ли все едно? Какво им пречи, или пък на нас, ако са все пак по-близо?

— Защо ти са близо?

— Ами така. Пак да са си отделно, но по-близо.

— Изглежда, не може, щом той не иска. Цикламените не дават да се мести оттам.

— Ти вярваш ли в тях?

— Те са факт, Боди, И да вярваш, и да не вярваш, все тая. Те съществуват и се намесват в нашите работи както си искат.

— Това... не е ли като бог?

— Кое?

— Ами тези, Цикламените.

— Същото се питам постоянно и аз. Хем го има, хем го няма. Хем съществува, хем не знаеш какво е. Че се и настанява вътре в теб... Може ли за шейсет и пет дни едно куче да извърви повече от две хиляди километра?

— Не, разбира се.

— Тогава от какво е забременяла кучката на Шопа? Аз видях нейните кученца, те бяха още слепи. А кучето вече беше при нас. Какво ще кажеш? От какво е забременяла кучката на Шопа?

Умълчаха се за дълго, вторачени в звездите през отвора на колибата.

После Боди безшумно избърса сълзите си и прошепна, като се обърна към него и се притисна:

— Не знам. Знам само от какво забременявам аз. И то ми стига.

XXIII

Няколко месеца по-късно Ван предложи да отиде до колибата на Шопа и Ванина, да поговорят по идеята на Боди за по-близко съседство. Тя беше бременна, Боди, и не минаваше ден да не отвори дума за бялата жена.

— Мини през града — каза Крис, — занеси им продукти. При тях също ще трябва агрегат за ток и хладилници. Но това после, като разберем.

— Аз ще мина през Риока — рече Ван. — Мисля, че изтече достатъчно време, за да погледна какво е станало там.

— Първо през чистия град, после в Риока. Совалката може да пренесе бактерии. А е добре засега да имаме там продукти.

Ван намери, че така наистина е по-добре, и излетя. Един час по-късно радиовръзката с него се изгуби.

— Това не е хубаво — каза Крис. — Нещо не е в ред.

Евънс бе открил музиката и това го промени съвсем. От чистия град бе донесъл касетофон и касети със записи. Или околността се огласяше от музика, или слушалките бяха на ушите му. „Ще се побъркаш с тази музика“ — твърдеше Боди. „Не, майко — смееше се той. — По-скоро съм се родил побъркан, а сега се оправям чрез музиката.“

— Чуваш ли, нещо не е както трябва, щом радиовръзката с Ван се прекъсна.

— Сънувах лош сън — рече момчето, като изключи касетофона. — Чичо Ван се бореше с един крокодил. Жив крокодил, както ти си ми разправял, като бях малък. Бореха се на брега и крокодилът искаше да влезе във водата. Но чичо Ван не го пускаше. Опитваше се да му разчекне устата. Те влязоха в реката и после никой не излезе дълго време. Исках да вляза и аз, да помогна на чичо Ван, но краката ми все едно бяха вързани. Залепени за земята, на която бях стъпил. Не можех да помръдна и една крачка. Извиках и се събудих.

— Никога не сме прекъсвали радиовръзката — повтаряше своето Крис. — Никак не е хубаво това, Евънс.

— Ако сега имахме друга совалка, щяхме да тръгнем с нея и да го намерим — каза момчето. — Искаш ли после, като се върне той, да идем до Риока и да си докараме тук още совалки?

— Аз съм го мислил. Ще го направим.

— Татко, ще ми дадеш ли сам да докарам една от совалките?

— Не. Не веднага, искам да кажа. Първо ще летиш заедно с мен, а после сам. Тоест аз ще летя с теб. Ти ще бъдеш пилотът. После ще се върнем пак. С нищо няма да ни пречат тук и десет совалки.

— Ама няма да се обаждаш никак, нали?

— Кога?

— Когато пилотирам аз.

— Няма.

— Нито една дума, татко. По никакъв повод.

— Дадено. Ще бъда до теб и все едно, че съм багаж.

Момчето го прегърна и очите му светнаха. Двамата отидоха така прегърнати към склада, където Крис бе видял преди няколко дни камера и кинолента. Снимането и прожектирането бе следващият етап от общото обучение на Евънс.

— А защо не го потърсим със столчетата? — предложи момчето.

— Ще видим. Ще изчакаме още малко. Тия столчета, които имаме тук, вече са стари и несигурни. Добри са онези, които са на совалките.

Истината беше, че Крис не желаше момчето да рискува. Но също тъй истина беше и това, че най-добрият пилот на летящо столче от всичките трима бе момчето. То извършваше истински акробации във въздуха и за около двадесет минути можеше да разглоби всяко летящо столче на съставните му части и отново да го сглоби.

Когато мина цяло денонощие и радиовръзката с Ван не се възстанови, Крис реши да стегнат едно столче, като комбинират най-здравите части от всичките, и с него той да предприеме издирването.

— Защо не аз, татко? Ти ще ме водиш по радиото, пък и ще ми дадеш координатите на Риока предварително.

— Защото си по-млад — каза Крис просто. — Имаш повече шансове.

— Шансове за какво?

— За всичко, момчето ми. Бялата жена ще роди деца от Шопа. Ще има момичета. Тези момичета трябва да родят от теб. Майка ти ще

роди и момичета, те пък ще раждат от синовете на бялата жена и Шопа. Така ще се захване следващият свят на човеците. И най-добре е да се захване тъкмо така.

Момчето мълчеше и гледаше баща си право в очите. После попита:

— Майка ми затова ли иска те да са наблизо?

— Сигурно. Не съм я питал, но това е най-умното и най-доброто, което може да се направи. Помни го, Евънс.

— Помня всичко, което си ми казвал някога, татко. Всяка една дума.

— Знам — рече Крис, тупна сина си по гърба и се приготви да излети.

Ру и Чен пълзяха наблизо и почти ходеха сами, на собствените си крачета. Крис ги погледна усмихнат, в това време Евънс каза:

— Татко... аз кога ще имам правата, които имаш ти?

— Какви права?

— Ами да казвам какво да се направи или какво да не се прави. Да вземам решения и друг да не ми ги оспорва.

Крис се загледа в него мълчалив и после рече:

— Смятай, че ги имаш вече. Ти си голям.

— Добре — каза момчета, като си пое дълбоко дъх. — Тогава няма да ходиш никъде.

— Какво?

— Няма да летиш сега със столчето. Тука ще си стоиш.

— Защо?

— Защото така казвам. Ти винаги ли обясняваш защо, когато вземаш някакво решение?

Крис се бе настанил в столчето. Ръката му бе на лоста за включване на двигателя.

— О — каза той и не продължи.

Но и не помръдна лоста.

— Хайде, слизай — каза момчето.

— Слушай, Евънс... Чак толкова права все още нямаш.

Лицето на момчето рязко измени изражението си и то се обърна встрани. Промълви:

— Ти току-що ми каза, че имам.

Крис включи двигателя.

Момчето се отдалечи бавно и седна на един пън с гръб към баща си. Започна да драска с една клечка по песъчливата почва в краката си.

Ру и Чен се боричкаха и пицяха от удоволствие в тревата.

Боди се бе изправила в края на царевичната нивица и гледаше към Крис мълчаливо, подпряна на мотиката.

Крис излетя.

Направи един кръг над реката, вдигна се високо над скалистата планина и след няколко минути кацна точно там, откъдето бе излетял.

— Добре — рече той. — Сега няма да ходя никъде, щом така казваш ти. Доволен ли си?

Евънс скочи, като че ли пънът под него бе истински катапулт. Прегърна баща си и го тупна по гърба яко. Крис каза:

— И май вече е време да внимаваш какво правиш с ръцете си.

— Защо? — не разбра момчето.

Бащата размърда плешките си и по лицето му се изписа гримаса на болка.

Боди се изсмя откъм царевичната нивка рязко, силно и много щастливо.

Ван не се върна.

Когато мина месец и нещо, откакто бе излетял, Крис вече не го и очакваше. А лелящото столче наистина бе твърде несигурно — това той установи още в деня, когато Евънс му забрани да лети. После и момчето направи няколко проби на къси разстояния — нямаше съмнение, че столчето скоро ще излезе от строя съвсем.

Една нощ Боди каза на Крис в колибата, след като бе минало още време от изчезването на Ван:

— Когато ви гледам да летите, идва ми да се хвърля в реката.

Крис мълчеше.

— Ти имаш право на решения, които не се оспорват. И Евънс има това право. Утре ще имат това право и Ру и Чен. Само аз нямам такова право. И това, което е тук, някой ден ще има права като вашите. — Тя държеше ръцете си върху корема. — Аз нямам това право, която ги раждам. Защо, Крис? Недей да мълчиш сега, моля ти се. Няма ли да ми обясниш нищо?

— Не е така, Боди — каза той. — И не трябва да е така.

— „Не е така“ и „Не трябва да е така“ са много, много различни неща, Крис.

— Зная. Няма да летим. Нямаме и с какво. Само веднъж трябва. Просто е задължително. До Шопа. Ще видя бременна ли е тя. Ще взема и кученца. Женско куче, за нашето. Нека се въдят и те.

— Тя вече трябва да е родила, ако всичко е наред. Аз съм смятала това.

— Още по-добре. И ако те откажат да дойдат по-наблизо, ще огледам много добре пътя до тях. Един ден Евънс трябва да измине този път с краката си, като останем без техника за летене. Какво ще кажеш ти по този въпрос?

Сега Боди мълчеше.

— Нали ме разбираш добре, Боди?

— Да. И това съм мислила много пъти.

— Евънс добре трябва да знае какво има по пътя оттук до колибата на Шопа и на бялата жена. Ще направя хубава, точна карта. Ще оставя белези. Отивам наистина само дотам и се връщам по пътя, който трябва да измине един ден синът ни. Това е всичко. Сега е моментът, майко. И това единствено летящо столче скоро ще ни остави. Зная, че ме разбираш, както винаги.

Ръката му беше на челото ѝ. Този жест, ръката му на облото ѝ, гладко чело, имаше за Крис стойност на някакво зареждане с дълбока мъдрост, огромна енергия и божествено спокойствие — вече дълги години.

— Ще го търсиш ли? — попита тихо Боди, след като двамата дълго бяха мълчали.

— Не. Мисля, че вече няма смисъл.

— Той е мъртъв, Крис.

— Откъде знаеш?

— Знам.

— Сигурно?

— Не става дума за вероятност, Крис. Аз знам, че е мъртъв. Не те лъжа. Ван го няма още от деня, в който излетя със совалката.

— Говориш, като че ли си го видяла с очите си.

— Аз го видях.

— Какво си видяла?

— Видях в неговите очи, когато се качваше в совалката, че няма повече слънце.

— Какво слънце? Къде няма слънце? Говори ми ясно и точно, моля ти се.

— Тези очи, неговите, нямаше да видят повече слънцето, след като то залезе вечерта, Крис. Видях това. Знам го. И не мога по-ясно и по-точно да ти го кажа. От баба си го знам, от дете. Тя ми е показвала такива очи на живи хора. И никога не сгреша.

Пак помълчаха и Крис после попита дрезгаво:

— Аз ще се върна ли?

— Да. В твоите очи има още много слънце, Крис. Но това съвсем не значи да не внимаваш за себе си.

Сутринта Крис седна в столчето.

— Сега ме пускаш, нали? — усмихна се той срещу Евънс.

— Не — каза момчето.

Крис въздъхна.

— Едно време е имало една дума „вето“ — каза той. — Право на вето, което значи право на забрана. Може и да забраниш да ти забраняват.

— Кой има право на вето?

— Тук само аз — каза Крис. Усмивката му бе изчезнала. — А ти ще го добиеш само когато мен вече ме няма. Хайде, момчето ми. Дръж знамето тук, докато ме няма.

Той излетя бързо и скоро се изгуби в небето по посока към колибата на Шопа и на бялата жена.

XXIV

Преди излитането Крис бе настроил приемателя до входа на склада тъй, че сигналите, които изпращаше от своето летящо столче, минаваха през усилвател и се чуваха добре от колибата и от градината около нея. Когато словесната връзка бе прекъсната поради голямото разстояние и ограничената мощност на батериите в столчето, последваха уговорените сигнали. Евънс бе запознат с кодовата система, която включваше съобщенията: „летя нормално“, „принудително кацам“, „малка повреда“, „сериозна повреда“, „стигнах целта“, „катапултирам“ плюс координатите на мястото, откъдето идва съобщението. Същите координати, които момчето вече бе научило наизуст по голямата релефна карта на бражентинската джунгла, окачена също пред входа на склада. За да се пести енергията на батериите в столчето, бащата и синът имаха уговорка предаването на сигналите да става всеки ден между дванадесет и тринадесет часа на обед.

Още на другия ден (момчето от ранна утрин се въртеше по терасата пред входа на склада) дойде съобщение „малка повреда, кацам“. Следваха координатите, които сочеха, че Крис е на половината път до целта.

Следобед Евънс разхвърли на терасата пред склада всички части от летящи столчета и се зае да комбинира и сглобява.

През нощта кучето се изгуби и момчето тръгна да го търси. Когато го доведе, часът беше тринадесет и десет. Боди бе чула сигналите, но тя не знаеше кодовата система.

Евънс върза кучето и за пръв път през живота си посегна да удари. Честта да бъде шамаросано имаше тъкмо кроткото иначе куче. Между другото то получи името Нено — това бе истинското, кръщелно име на Шопа, по произход българин.

На следващия ден (рамата на едно летящо столче бе подготвена) Крис събщи: „Сериозна повреда, кацам.“ Координатите показваха, че сега той е само на около сто и петдесет километра от мястото на малката повреда по посока към колибата на Шопа.

Евънс бе решил да изчака още два дни (столчето, което стягаше, дотогава щеше да бъде готово) и да тръгва да търси баща си. Работи до вечерта, през нощта почти не спа от размишления и възбуда и на сутринта откри, че от столчето липсва командното табло.

Той изрева и се затича към майка си бесен.

Тя го посрещна съвършено спокойна.

— Какво направи? Казвай!

— Недей да крещиш, Евънс.

— Къде е таблото?!

— Още веднъж ако извикаш така, няма да ти говоря.

Момчето сви юмруци и ги натисна о слепоочията си.

— Само ако си го счупила.

— За какво ми говориш, Евънс? Бъди по-ясен. И също така по-учтив можеш да бъдеш с майка си.

— За командното табло ти говоря! То беше единственото годно! Без него не мога да излятя!

— Ти нима да летиш никъде.

— И ще оставя баща си там, така ли?

— Баща ти ще си дойде.

— Майко... кажи къде скри командното табло. Моля ти се.

— Този тон е по-подходящ, но аз не съм го скрила.

— Какво направи с него?

— Ние не трябва да се лъжем, Евънс. За нищо и никога. Ще ти кажа истината. — Тя въздъхна и погледна към реката.

Момчето пребледня.

— Изхвърлих го.

— Къде?

— В реката.

— Къде точно в реката?

Боди му показа, мястото. Евънс изтича към склада и след малко бе пак тук, във водолазен костюм и снаряжения.

— Няма никакъв смисъл от това, което правиш — каза Боди.

— Поне недей да говориш, майко!

— Когато ти казвам за нещо, че няма смисъл, знай, че наистина няма смисъл.

— Още ли нещо си направила?

— Да. Счупих таблото, преди да го изхвърля.

— Как?

— С два камъка. Както се чупи орех. И строшените парчета изхвърлих тук.

Момчето постоя на мястото си безмълвно, после се отдалечи бавно към склада.

През целия ден мълча, седнал пред столчето, което бе почти готово, но вече никога нямаше да излети.

За тези няколко часа момчето окончателно се превърна в истински, завършен мъж.

Една от основните характеристики на истинските, завършени мъже е това: когато са решили да извършат нещо, те ще се стремят на всяка цена и с всички средства да го извършат. Евънс се заключи в склада и излизаше оттам само да хапне нещо и да спи. На въпросите на майка си отговаряше с мимики и едносрично.

Два дни съобщението от Крис се повтаряше същото, а на третия той докладва, че полетът му продължава.

Евънс рязко промени настроението си и по свое желание обясни на майка си какво е намислял.

— Ще построя планер — каза той вечерта, когато Ру и Чен вече спяха, а двамата с Боди седяха край огъня пред колибата. — Имам подробни чертежи. И материалите ги имам. Ще се кача на най-високия връх в планината и оттам ще се спусна. Мога да измина във въздуха около четвърт от разстоянието.

— Без мотор?

— Планер, нали ти казвам. Знаеш какво е.

— Виждала съм. И като се приземиш някъде в джунглата, какво?

— Ще продължа с краката си. Аз съм пораснал от растителна храна. В джунглата има всичко. Какво ми пречи да вървя колкото си искам?

— Ще ти попреча аз, Евънс.

— Как?

— Просто не те пускам, разбери най-сетне това.

— Нямах право да ме спираш, когато отивам да търся баща си.

— Ти нямаш право да ни оставяш тука сами. Не го ли разбираш?

— Аз един ден бездруго ще ви оставя, майко. Ще ида там, при дъщерите на бялата жена. Говорили сме с баща ми. И там ще живея.

— Знам. Но за това е още рано. Дъщерите трябва първо да пораснат. Ти... не би ли искал да доведеш дъщерите на бялата жена тука? Една или две от тях. И тука да живееш със своите деца, а не там.

— Не знам. Не съм мислил. Нищо не мисля, освен това как да стигна до баща ми.

— Той ще се върне.

— Ох, майко...

— Вярвай ми, сине, баща ти ще се върне. Не зная кога и как, но зная, че ще се върне.

Момчето познаваше майка си добре — нямаше случай, в който тя да настоява упорито за нещо и това нещо да не се случи. Беше му безкрайно приятно, като я слушаше да повтаря, че баща му ще си дойде.

Заспа така, край огъня, и сънува, че е вече възрастен мъж и че има три бели жени като Ванина, дори още по-хубави и от нея.

Но сутринта отново се заключи в склада и продължи работата си по планера.

В дванадесет часа и една минута дойде съобщение от Крис: „Катапултирам“. Последваха координатите, съобщението се повтори седем пъти и сигналът се загуби.

Евънс изтича при майка си и каза, като я хвана с две ръце за раменете:

— Той падна!

Боди го гледаше в очите и мълчеше.

— Катапултира и след малко сигналът изчезна. Столчето се е разбило.

— Нали има парашут?

— Разбира се.

— Мястото знаеш ли?

— На около петдесет километра от колибата им. Той за един ден ще стигне до тях.

Боди хвана ръцете на сина си.

— Нали няма да тръгваш скоро нататък?

Евънс помълча малко, изпита силно умиление към нея и каза тихо:

— Добре, майко. Няма да тръгна скоро. Обещавам ти.

От онзи ден бяха минали четири месеца и няколко дни, когато кучето Нено една вечер внезапно започна да скимти и да се дърпа на синджира си. Всички опити да бъде усмирено се оказаха напразни. Скимтенето бе неистово. Накрая — за да заспят — всички трябваше да си сложат в ушите памук.

Сутринта Боди стана първа и видя пред колибата на Нено още две кучета, по-малки, съвсем същата порода, които весело се боричкаха.

Тръпки полазиха по тялото ѝ, почувства, че косата ѝ се изправя. Миг преди да се обърне рязко към склада, тя вече знаеше какво ще види там.

На стъпалото на терасата бе седнал Крис.

Той се усмихваше. Очите му светеха, подобни на скъпоценни камъни сред брадясалото лице. В ръката му димеше лула.

Боди отиде до него, той стана и я прегърна.

— Винаги е имало бог — прошепна тя. — Винаги. И една мушичка само да остане на Земята, пак ще има бог.

— А бялата жена пък си има момиченце — каза Крис на ухото ѝ. — Не се ли радваш на това?

— Радвам се на всичко, Крис. Ела да ги събудим.

Евънс много лесно заряза планера и с неவிжданo усърдие се зае да помага на баща си при съставянето на подробната карта. Пътят според Крис бил лек и много приятен. Единствен, недостатък — че самото пътуване трае четири пълни месеца, ако човек бърза наистина.

— Има поне десетина години, докато тръгна — каза Евънс. — А за десет години могат да се случат много неща.

— Какви например? — попита бащата.

— Знае ли човек. Аз все си мисля, че ще се случи нещо хубаво.

— Добре правиш, Евънс — каза Крис. — На човека обикновено му се случва това, което той си мисли. Човек „вика“ нещата чрез мисълта си.

Те се бяха излегнали край терасата на склада. Боди си почиваше под сянката на палмите край колибата и хвърляше на гълъбите трохи от царевичен хляб.

Ру и Чен се сдърпаха за едно от камъчетата, с които си играеха. Наоколо бе пълно с такива камъчета, но спорът беше за *това*, което и

дватамата искаха едновременно. Те се сбиха мълчаливо, от бузата на Ру потече кръв. Той взе един камък и удари с него брат си по главата. И по челото на Чен потече кръв.

— Мисли си само хубави неща, Евънс — повтори Крис с въздишка, докато тъпчеше лулата си, подарък от Шопа. — И те ще те намерят. Това е най-голямото, което баща ти може да завещае.

Момчето попиваше, както обикновено всяка дума. Когато отмести погледа си, видя лютата, кървава битка между Ру и Чен и понечи да скочи, да ги разтърве.

Крис го хвана за ръката.

— Остави ги — каза той.

— Защо?

— За да запомниш тази сцена завинаги.

— Какво има толкова да помня? Че се бият ли?

— Да, виж колко камъчета има наоколо точно като това, за което те се сбиха.

— Е?

— Ами твоите братчета могат да имат по десет, по сто такива камъчета, вместо да се бият за едно от тях.

— Татко, аз пак не разбрах какво искаш да запомня добре?

— А то е много просто. — Крис посочи биещите се братчета с лулата си. — В този миг започва историята на следващото човечество, сине.

Евънс помисли малко, после стана, отиде при малките момченца, перна им по един шамар и ги раздели.

— Това също е част от проклетия сценарий — рече Крис и се усмихна криво.

След това смукна от лулата си, легна по гръб и се загледа в небето над себе си.

Над главата му — високо — бе очертана красива окръжност от бледа цикламена светлина. Но тя изчезна толкова бързо, че той после дълго щеше да се чуди: видя ли я наистина, или само си бе помислил за нея?

На мястото ѝ сега се стелеше спокойно само димът на лулата му.

Издание:

Дончо Цончев
Прогнозата

Българска, първо издание

Рецензент: Иван Гранитски
Редактор: Валентин Кържилов
Художник: Петър Рашков
Художествен редактор: Иван Кенаров
Технически редактор: Ангел Ангелов
Коректор: Мария Филипова

Дадена за набор на 27.I.1988 г.
Подписана за печат на 21.IV.1988 г.
Излязла от печат на м. май 1988 г.
Печ. коли 12,50 Изд. коли 8,09 УИК 8,15
Формат 70/100/32 Тираж 30 111 Изд. №2143
ЕКП 95362; 5606—54—88
Цена 0,89 лв.

Книгоиздателство „Г. Бакалов“ — Варна, 1988
ДП „Ст. Добрев — Странджата“ — Варна Пор. №370

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.